

גיליון מס' 9 - ניסן תשע"א

בחצרות החיים

ביטאון מוסדות "פניני דוד" ירושלים

בנשיאות מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנוניה פינטו שליט"א

תורה
מפוארת
בכלי
מפואר

המעוניין לקבל
את הביטאון ואת
העלון בדוא"ל ישלח
הודעה לכתובת:
p@hpinto.org.il

מוסדות "פניני דוד" ירושלים

רחוב בית וגן 8 ירושלים
ת.ד. 16253 ירושלים 91162
טלפון: 02-6433605
פקס 02-6433570
jerusalem@hpinto.org.il

מוסדות "אורות חיים ומשה" אשדוד

רחוב האדמו"ר מבעלזא 43 אשדוד
טלפון: 08-8566233
פקס: 08-8521527
Ashdod@hpinto.org.il

מוסדות "אור חיים ומשה" פריז - צרפת

Ohr Haim Ve Moche
rue du Plateau - 75019 Paris - France ,32
Tel: 01 42 08 25 40 - Fax: 01 42 06 00 33
hevratpinto@aol.com

מוסדות "חברת פינטו" ליון - צרפת

Hevrat Pinto Lyon - Villeurbanne
bis, rue des Mûriers - 69100 Villeurbanne - France 20
Tel: 04 78 03 89 14 - Fax: 04 78 68 45
hevrat.pinto.vlb@free.fr

בחסדי השי"ת ניצבים אנו בפתחו של בטאון "בחסרות החיים" גליון מס' 9 כלול בהדרו.

בשהות הזמן מהופעתו של הגליון הראשון, להופעתו של הגליון הנוכחי, שאבנו עידוד רב מן ההתעניינות הרבה שהיתה מקרב הציבור הרחב בכלל ומידידי המוסדות בפרט. אכן לעת כזאת הגענו ש"בחסרות החיים" זכה לאחד תחת קורת גג אחת, את כל מפעלי המוסדות בארץ ובעולם, ומביא את דבר המוסדות והעומד בראשם מורינו ורבינו בנש"ק הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, לכל ידידי, תומכי ואוהדי המוסדות.

בגליון זה כקודמיו, נוכל למצוא מגוון נושאים השווים לכל נפש, החל מדברות קודש מאת מורינו ורבינו שליט"א, בענין הסכנות הכרוכות באינטרנט. וכן מאמר מתוך הספר שעומד לראות אור "שערי המידות" - חינוך. כמו כן סקירת מפעלי ופועלי המוסדות, התמקדנו הפעם על הפעילות בעיר פריז שבצרפת וקהילת "באר משה" אשדוד. מסע אברכי הכוללים להילולת רבי חיים פינטו זיע"א במגדור כל זאת לצד שאר המדורים המגוונים והמרתקים, הכתובים ביד אמן, ומוגשים בפני הקורא בצורה משובבת עין.

בעת נעילת שער נקדם בברכת 'בוא ברוך השם' את פני נשיא המוסדות בארץ ובעולם איש האשכולות המוסר נפשו להרמת קרן התורה יומם ולילה ה"ה בנש"ק כ"ק מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א לרגל בואו לחוג את חג החירות בארצנו הקדושה 'ברוך ה' חילו ופועל ידיו תרצה ימים על ימי מלך תוסיף בבריאות מתוך הרחבת הדעת דקדושה, אמן.

עינינו לשמיא נשואות שיזכנו ה', להמשיך להיות מן העושים והמעשים, ביתר שאת וביתר עוז. ויקויים בנו כימי צאתכם מארץ מצרים אראנו נפלאות במהרה בימינו, אמן.

בברכת חג כשר ושמח
המערכת

עורך
הרב אריה מוסבי

חברי מערכת
הרב בנימין כהן
הרב יוסף סופר
הרב בנימין תורג'מן

עורכת גרפית
ג. לוריא

כתובת המכון:

רחוב בית וגן 8 ירושלים
ת.ד. 16253 ירושלים 91162
טלפון: 02-6433605 פקס 02-6433570
דוא"ל: p@hpinto.org.il
Pinto_p@012.net.il

תוכן הענינים

4

דברות קודש

מאת מורינו ורבינו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הסכנות הרבות הכרוכות באינטרנט

8

שערי המידות

מאמר מתוך ספר "שערי המידות" - חינוך
מאת מורינו ורבינו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

12

אנשי אמונה

רשמי מסע אברכי הכוללים
להילולת רבי חיים פינטו זיע"א במרוקו

יוסף סופר

22

אסופת מנהגים וסיפורים לפסח

עסקים חובקי עולם

בנימין כהן

26

אורות ומראות

מראות ורשמים מהנעשה
במוסדות הקדושים בארץ ובעולם

בנימין תורג'מן

36

פניני דוד

סקירה על מכון "פניני דוד"
ירושלים - קרית ספר

יוסף סופר

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

"לכה איעצך

אשר יעשה העם הזה

לעמך באחרית הימים" (במדבר כ"ד י"ד)

על אף שבלעם זכה לדרגות של נבואה ולהשגות נפלאות והכיר בגדלות הבורא יתברך, עם כל זאת היה רשע ונתעב ושורש לכל המידות הרעות. רשעותו לא ידעה גבולות, ואף טומאה אדירה דבקה בו וראשו היה שקוע בתאוות של זימה ותועבה. ואת הטומאה הזו ביקש הוא להעביר גם לבני ישראל ולטמא אף אותם. ומשראה שאין בידו לקלל את ישראל אמר לבלק "לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים". וכמאמר הכתוב (במדבר כ"ה א') "וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב" והקב"ה כעס מאוד על ישראל וחרה אפו עליהם ומגיפה נוראה פרצה בקרב העם "ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף" (שם כ"ה ט').

ואומנם כיום אין בנות מואב בדורנו, אולם לצערנו הרב - יצר הזימה והתועבה עדיין שורץ בקרבנו והורג את טובי בחורינו רח"ל. הנה כיום המיטה ההתקדמות הטכנולוגית בכנפיה שואה רוחנית, אף בהבטה קלה באינטרנט או במכשירי טלפון ניידים בלתי כשרים שבכוחם לכלות ולהשמיד כל חלקה טובה. ואנכי יודע בבירור כי "רבים חללים הפילה" וכל אדם אשר מחובר אליהם באופן כלשהו או בבעלותו מכשיר נייד לא כשר- ידע לו נאמנה שהוא נושא באחריות לאסון רוחני שעוצמתו מי ישורנה. וכן כל הורה המתיר לבניו לצפות בסרטים כלשהם (אף בסרטים "כשרים"!) או שנותן היתר לילדיו להשתמש במכשיר טלפון נייד בלתי מאושר, ידע שהוא כורה בור

הסכנות הרבות הכרוכות באינטרנט

**אולם אם יתרגל
האדם לערוך מידי
פעם בפעם חשבון
נפש נוקב על מצבו
ויתבונן במעשיו,
הרי בוודאי יגיע
למסקנה הרצויה
שגם בענייני
התורה והמצוות
עליו להתלהב
ולשמוח עד מאוד
ועליו לעשותן
כתקנן כפי
שהקב"ה ציוונו.**

ליצר הרע והוא בטל ומבוטל ואין לו כל יכולת וכח לשלוט שם. וכמו שאמרו חז"ל (קידושין ל:): אם פגע בך מנוול זה, משכהו לבית המדרש. אם אבן הוא נימוח, אם ברזל הוא מתפוצץ. ולכאורה יש להבין, אם בלעם זכה לדרגות כה נפלאות והכיר את גדלות הבורא יתברך ואת שבח תורתו - מדוע לא זכה לתקן את עצמו, מדוע זה נותר הוא ברשעו והשחית דרכו?

סיבות רבות יש לדבר, ונראה לי לומר שמידה נוספת מגונה הייתה בו, והיא זו שהייתה בעוכריו וגרמה לו להמשיך ולהחזיק בדרכו הקלוקלת - הוא לא ידע להכיר טובה לחברו. המתבונן יראה, שבלעם זכה למעלת הנביאות בגינו של משה רבנו ע"ה וכמו שכותב רש"י (שם כ"ב ה') וזה לשונו- אם תאמר מפני מה השרה הקב"ה שכינתו על עובד כוכבים רשע, כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות לומר אילו היה לנו נביא כמשה רבנו חזרנו למוטב. העמיד להם נביא והם פרצו גדר עולם. הרי לנו שבלעם הרשע זכה לנביאות בזכותו של משה רבנו ע"ה, ובמקום להכיר לו טובה על כך- הוא שנא את משה רבנו ע"ה שנאה תהומית וביקש לללות בקלותיו את משה ואת עמו. ואמרו חז"ל כל הכופר בטובתו של חברו כאילו כפר בטובתו של מקום. כי מי שאינו יודע להודות לחברו, הרי שמכאן הדרך קצרה לכפור גם בטובות שעשה עימו הקב"ה. לכן על אף שידע בלעם את גדלותו של הקב"ה, בכל זאת כפר בו וביזה את מצוותיו ואת תורתו. לעומת זאת- להבדיל בין הקודש לחול, רואים אנו עד כמה נזהר משה רבנו ע"ה להכיר טובה לכל אדם שהיטיב עימו. וגם לדומם הכיר טובה וכמו שמצינו בעשרת המכות שמשא לא הכה את היאור לפי שהצילו כאשר היה נתון בתיבה וכן לא הכה את העפר, לפי שבתוכו טמן את המצר. זו בחינת האדם השלם שיודע להכיר טובה לזולתו ולהודות על כל דבר קטן כגדול, וממילא ידע משה רבנו ע"ה להכיר טובה גם להקב"ה על כל חסדיו אשר גמל עימו וקיים את מצוותיו ושמר את תורתו כאות תודה והודאה על כל אשר היטיב עימו.

לרגליהם ומפיל אותם לבאר שחת ועוון נורא תלוי בצווארו.

ואל לו לאדם להשתמש בתירוצים שונים, כגון - שהוא זקוק לאינטרנט וכדומה לצורך עבודתו ולצרכי פרנסה, כי אומנם היום הוא אכן ישתמש בו למטרת פרנסה אך למחר יסיתו היצר להשתמש בו אף לדברים אחרים. וכך הולך הוא מדחי אל דחי וכבר אמרו חז"ל (שבת קה.) כך אומנותו של היצר הרע- היום אומר לו עשה כך ולמחר עשה כך, עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה. הנה כך גם אירע לבני ישראל בעצתו של בלעם הרשע, שהרי בתחילה יצאו הם מבתיים כדי לקנות כלי פשתן לצורך מצוות ציצית, וכמובן שבתחילה הייתה כל כוונתם לשם שמים - כדי לקיים מצוות הבורא יתברך, אולם לבסוף גרר אותם יצר הרע והפילם ברשתו הישר אל הזימה והתועבה הגרועים מכל. לפי ש"אין אפטרופוס לעריות" (כתובות יג:) והיצר הרע בזה העניין הוא חזק ונורא עד למאוד, וצריך האדם להתרחק ממנו הרחק כמטחוו קשת שאם לא כן, לו רק יקל מעט ראשו בעניין- מובטח לו שירד מבחינה רוחנית וידרדר עד לשפל המדרגה רח"ל.

הנה סיפר לי יהודי בר אוריין, אדם חשוב ונכבד משכמו ומעלה - שישב פעם מול מסך האינטרנט רק בכדי למצוא כתובת מסוימת, ולפתע נתקלו עיניו בתמונה בלתי כשרה, ולאחריה תמונה נוספת... וכך מבלי משים ישב הוא והמשיך לצפות בתועבות המרצדות על המסך, עד שלבסוף נפל לבאר שחת. אומנם בתחילה הוא נכנס אל האינטרנט בתום לב ובמטרה פשוטה ושטחית ביותר, אולם היצר משך אותו בתעותיו, ובחבלי קסם שקריים ונלוזים- השחית לו את נשמתו הטהורה...

ובעונותינו הרבים צרות רבות ישנן בעולם. אנשים נלקחים לבית עולמם במיטב שנותיהם מכל מיני מחלות שונות ומשונות רח"ל. תאוונות דרכים קשות ומחרידות מתרחשות לעיתים קרובות, ה' ירחם - ועל כל אדם לדעת כי היסוד והשורש לכל הפורענויות הללו נובע מאי שמירה על גדרי הצניעות. כי מי שהוא פרוץ בעריות ואינו שומר עצמו מהטכנולוגיה הנתעבת ומלאת הזימה- הרי שהקב"ה סר ממנו ועוזבו לאנחות ומפקיר אותו למול פגעי הזמן, רח"ל. וכמו שנאמר (דברים כ"ג ט"ו) "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" ועל האדם לזכור תמיד את המשפט שאמר בלעם "אלוהיהם של אלו שונא זימה הוא".

וגם בני התורה היקרים, העוסקים בתורת ה' והם אומנם רחוקים מכל התועבות הללו- עליהם לדעת שאף הם זקוקים למשנה זהירות ושמירה יתרה, כי היצר אורב להם כבר בפתח בית המדרש. וכל יציאה קלה מכותלי בית המדרש, וכבר עלול היצר להכשילם בראייה אסורה כלשהי אשר תטמא את עיניהם ותכתים את נשמתם הטהורה מבלי תקנה. ולכן ישתדל האדם בכל עת להסתופף בחצרות בית ה' ולבקר בהיכלו, לפי שבבית המדרש אין קיום

וכל אדם עליו לדבוק במעלה זו של הכרת הטוב, לפי שמידה זו היא יסוד ושורש לעלייתו הרוחנית

השער, ואז יפנה אליו בשאלה עצומה- האם פעם בימי חייו הוא ענה בהתלהבות שכזו "אמן יהא שמיה רבה"... האם אירע פעם בימי חייו ששמח הוא שמחה שכזו בשמעו דבר תורה כלשהו?... וכמובן שאלו טענות קשות מנשוא אשר אין עליהן כל תשובה, ואז אוי לה לאותה בושה ואוי לה לאותה כלימה.

אולם אם יתרגל האדם לערוך מידי פעם בפעם חשבון נפש נוקב על מצבו ויתבונן במעשיו, הרי בוודאי יגיע למסקנה הרצויה שגם בענייני התורה והמצוות עליו להתלהב ולשמוח עד מאוד ועליו לעשותן כתקן כפי שהקב"ה ציוונו. אך בלעם הרשע לא עלה בדעתו מעולם לבחון את מעשיו ואת מהות דרכו כי חשב בסכלותו שהוא אדם שלם ומושלם ואין גדול הימנו, ועל כן למרות ידיעותיו העצומות והשגותיו הגבוהות בנבואה- החזיק לבסוף ברשעותו וירד לבאר שחת.

עוד נאמר על בלעם הרשע שהיה "שתם העין" (שם כ"ד ג') ודרשו חז"ל (סנהדרין קה.) אמר רבי יוחנן סומא באחת מעינו היה. ורמז גדול יש כאן שהרי בלעם ראה בעין אחת את הקב"ה וידע את גדלותו ועוצמתו- אולם בעין השנייה עשה עצמו כאילו רואה אותו ואין הוא מכיר בו. כאשר הדבר נגע לענייני קיום התורה והמצוות- תיכף ומיד סגר את עיניו וסימא אותן ועשה עצמו כאילו אינו מכיר את בוראו ואת מצוותיו רח"ל, וצריך האדם להיזהר מאוד מדבר זה.

הנה באה לפני אשה החולה במחלה הנוראה רח"ל וביקשה ברכה ומזור למכתה. יעצתי לה שתשמור טהרת המשפחה כהלכתה, אולם היא טענה לעומתי שלא הורגלה בדבר וקשה לה לשנות את אורח חייה... פניתי אליה ואמרתי "האם את יודעת מי אני"? "כן" ענתה לי "אתה רבי דוד שליט"א". אמרתי לה "דעי לך שאני גם דוקטור ורופא מומחה... ואני מודיע לך כי מי המקווה הם התרופה היחידה בעבורך". ומיד בו ברגע נתרצתה האשה והסכימה לקבל על עצמה טבילה במקווה. רק משום שאמרתי לה שאני רופא מומחה.

זו דוגמא של "שתום העין" לגבי תורה ומצוות, כי עיני האדם סגורות ועצומות ואינן רוצות להיפתח בטענה שקשה לו להשתנות. אולם בענייני רפואה ובריאות כאשר מדבר עימו הרופא על כך- כאן הוא מסוגל לשנות את אורח חייו ולעשות את המוטל עליו. וכמובן שלא זו הדרך, אלא חובת האדם לפקוח את שתי עיניו לתורה ולמצוות ולקיימן במילואן כהלכתן, ואז מובטח לו שישועתו תבוא כפליים.

יהי רצון שיזכנו הבורא יתברך לצעוד בדרך הנכונה והישרה, ולדבוק במסילה העולה בית א-ל, אמן ואמן. ■

מגלה את מגרעותיו הרבות ואת חסרונותיו העצומים ויתכן שהיה חוזר למוטב. מכאן שעל כל אדם החפץ בטובת עצמו ודאגתו נתונה למצבו הרוחני- ראשית עליו ליטול מידי פעם פסק זמן ולעצור את מרוץ החיים ולבחון מעשיו ולשאל את עצמו היכן הוא ברוחניות ומה מצבו בקיום המצוות. ואם יבדוק ויפשפש במעשיו, מובטח לו שיעלה בידו לתקן דרכיו ולשפר מעשיו.

הנה כששהיתי בארגנטינה, היה זה זמן משחקי הכדורגל העולמיים המכונים "מונדיאל", ובשעת המשחק לא נראתה נפש חיה בחוצות העיר- הרחובות היו שוממים וריקים מאדם. כולם ישבו בבתייהם אל מול המסך וצפו במשחק מתוך דאגה שמא הקבוצה שהם מקורבים אליה- תנחל תבוסה. שקט חרישי ומבעית שרר בחוץ, אולם משהבקיעה קבוצה כלשהי את השער- הופר השקט בבית אחת, וכולם שאגו כאריות והקולות הרמים והצווחות בקעו מבעד לחלונות הבתים בהתרגשות עצומה... ובודאי שאם יערוך האדם חשבון נפש נוקב עם עצמו ידע לו נאמנה שלאחר אחרית טובה יעמיד לו הקב"ה את תמונתו לנגד עיניו בהראותו כיצד הוא התלהב בזמן המשחק והבקעת

וכל אדם עליו לדבוק במעלה זו של הכרת הטוב, לפי שמידה זו היא יסוד ושורש לעלייתו הרוחנית. עד עצם היום הזה כאשר אנוכי משתטח על קברו של אבי מורי זצ"ל - אני מכיר לו טובה על כך שכביכול התאכזר עלי בצעירותי, כששלח אותי לשיבה קדושה הרחוקה מאוד מן הבית כאשר הייתי בסך הכל בן עשר שנים. בתחילה לא הבנתי זאת והייתה בליבי תרעומת קשה עליו ותמיד טענתי בפניו- מדוע הוא עשה לי כך? אך כשגדלתי הבנתי עד כמה גדלה טובתו עימי כי אילולי שלחני כבר אז לשיבה- לא הייתי מגיע כיום להרביץ תורה בקנה מידה עולמי עצום כפי שזיכני בורא העולם בחסדיו המרובים. ואני מכיר לאבי זצ"ל טובה על כך בכל ליבי, וזוהי חובה פשוטה המוטלת על כל אדם. ואת החובה הזו לא רצה בלעם לדעת, כי גאווה עצומה הייתה בקרבו וגסות רוח מילאה את ליבו.

וכאשר עליתי להשתטח על קברו של אבא זצ"ל, ביקרתי אף בכולל האברכים הנמצא במקום. ושמעתי מראש הכולל שליט"א סיפור מופלא שהתרחש שם. במשך תקופה ארוכה הייתה בחורה אחת נוהגת לבוא להשתטח על קברו של הצדיק אבא זצ"ל, בתפילה שתזכה למצוא את זיווגה הראוי. והיא אף הבטיחה באומרה שאם בקשתה תתקיים היא תגיע ביום חופתה בשמלת הכלה כדי להודות לה' על הטוב אשר גמל עימה... וברוך ה' תפילתה נתקבלה ובאה לקיים את נדרה, אולם כאשר עמדה על פתח הציון לבושה בשמלת הכלולות- הבחינה היא לצערה שהשער נעול. היא ניסתה לפתחו אך לשווא. בצר לה התקשרה אל ראש הכולל וביקשה את המפתחות, אולם הוא ענה לה "מה בכך, התפללי מעבר לשער"... אך הכלה התעקשה ועמדה על דעתה שברצונה להיכנס ממש סמוך לציונו של הצדיק. וכך בעודה מהרהרת כיצד עליה לנהוג- לפתע לתדהמתה באורח פלא ובדרך נס נפתחו השערים לפניה כאילו לא היו נעולים מעיקרא! אנשים אשר עמדו בקרבתה השתוממו, המה ראו כן תמחו ולא האמינו למראה עיניהם. וכך היא עמדה סמוך לקברו של אבא זצ"ל כשדמעות של אושר בעיניה והודתה להקב"ה על ישועתה והכירה טובה לאבא זצ"ל אשר זכותו הקדושה עמדה לה למצוא את זיווגה הראוי. וכל אדם מחויב לנהוג בדרך הזו ולהכיר טובה לחברו ולהודות לזולתו לפי שבזה נמדדת עיקר מעלת האדם.

זאת ועוד- בלעם הרשע מעולם לא נפנה לערוך חשבון נפש עם עצמו. הוא מעולם לא בדק במעשיו או פשפש בדרכיו לראות הטובים הם אם רעים, האם יש דבר שטעון תיקון. כי גסות הרוח הייתה בקרבו ותמיד סבר שהוא כליל השלמות. לו היה עורך חשבון נפש ובדק במעשיו- ודאי שהיה

עם התקרב חג הפסח
הננו משגרים בזאת את ברכותינו ואיחולינו
קמיה רבני ואברכי המוסדות,
ולכל המסתופפים בחצרות מוסדותינו,
ולכל כלל ישראל

חג פסח כשר ושמח

שנזכה לחוג את חג המצות

בשמחה ובדיעות

ונזכה במהרה לקיום הברכה
"ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם
על קיר מזבחך לרצון, ונודה לך על גאולתינו ועל פדות נפשנו"
במהרה בימינו אמן.

כעתירת
מערכת "בחצרות החיים"
מוסדות "פניני דוד" ירושלים
מוסדות "אורות חיים ומשה" אשדוד

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו

מפי מורנו ורבנו הגה"צ

רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חנה הנביאה, אמו של שמואל הנביא, היתה כידוע עקרה ולא זכתה לבנים. באחת הפעמים בהן עלתה לבית המקדש בחג, הרבתה להתפלל ולהתחנן לפני ה' שיתן לה בן, וכה היו דבריה (שמואל א' י"א): "ה' צבקות, אם ראה תראה בעיני אמתך וגו', ונתתה לאמתך זרע אנשים, ונתתיו לה' כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו".

באים חכמינו ז"ל (ברכות לא:) ומקשים בזה, מדוע כפלה חנה בדבריה ואמרה "אם ראה תראה". והם מתרצים; חנה אמרה לפני ה', אם ראה אזי מוטב, כלומר, אם תתן לי זרע אנשים מה טוב ומה נעים, ואם לאו — תראה.

כלומר, מה אעשה, אלך ואסתתר עם אדם אחר, ואם אסתתר עם משהו אחר יקנא לי אלקנה בעלי, ואז ישקו אותי מי סוטה, ואותם מי סוטה ינסו לתוך גופי, והרי אני לא עשיתי מאומה, ואתה כתבת בתורתך שמי שנסתרה עם אדם אחר ולא חטאה, אם לא היו לה ילדים, המים יבואו בקרבה לברכה והיא תלד ילדים, וכך תתחייב לקיים את מה שכתבת בתורתך, ואז יהיו לי ילדים.

כך מגדירים חז"ל את דברי חנה הנביאה בבית המקדש באמרה להקב"ה אם ראה תראה בעיני אמתך וגו'. ואמנם חז"ל (ברכות שם) אומרים עליה; חנה הטיחה דברים כלפי מעלה, כי בדבריה אלו ובדברים נוספים שאמרה לה' דברה קשות כביכול כלפי הקב"ה.

וראיתי בזה בספר שפתי חיים לאחי הרה"ג ר' חיים פינטו שליט"א שמקשה בסוגיא זו קושיות עצומות. כיצד חנה הצדקת הכניסה את עצמה בסכנה כה גדולה, לנסות את ה' בכך שהיא תיסתר עם אדם זר כדי שבעלה אלקנה יקנא לה, וישקה אותה מי חטאת, והרי אמרו חז"ל (כתובות יג: חולין יא:) אין אפוטרופוס לעריות, וכי אז יצא שכרה בהפסדה, ותהיה אסורה על בעלה, מי ערב לה שהיא תצא נקיה ממנו.

ועוד קשה, הרי שכאשר היא תיסתר, וישקו אותה מי סוטה, הרי שאז שם השם ימחק על המים, האמנם. האמנם אשה צדקת כמו חנה, כדי לנסות את ה' להכריח אותו לתת לה זרע של קיימא, היא מוכנה לגרום לשם ה' להמחק על המים.

והנה, אמנם בספר שפתי חיים תירץ על זה מה שתירץ, אבל לא היה סיפק בידי לראות את תירוץ, כיון שנחפזתי לדרכי, ובבוא הזמן אעיין בתירוץ לראות מה שכתב. אשר ע"כ לענ"ד נראה לתרץ בזה תירוצי משלי, ואיני יודע באם התכוונתי בדברי לדברי בעל המחבר ספר שפתי חיים.

עבודת ה' לשם שמים בחינוך הבנים לתורה ומצוות

מאמר חינוך מתוך ספר
'פחד דוד' - 'שערי המידות'

וכאשר נתעמק בדבר נמצא, כי אצל אבי האומה, אברהם אבינו, הדבר היה ממש להיפך. ממש לשמה. הנה הקב"ה נתן לו בן לאחר מאה שנה, ומה יותר יקר מבן שניתן לאדם בהיותו בן מאה שנה. ברם, ברגע בו הקב"ה אמר לאברהם (בראשית כ"ב ב') "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק והעלהו שם לעולה", אברהם אבינו לא היסס כלל והלך מיד השכם בבוקר לעקוד את יצחק בנו על גבי המזבח.

והדברים מבהילים על הרעיון. הן אברהם אבינו שפך כל כך הרבה תפילות כדי שיזכה לבן אשר יירש אותו, ואמנם השי"ת נתן לו בן, ואף הבטיח לו (בראשית כ"א י"ב) כי ביצחק יקרא לך זרע, לך דייקא. ואברהם אבינו אף ידע כי מיצחק יצא בעתיד כל עם ישראל. ואילו עתה, לפתע מבקש הקב"ה ממנו לקחת את בנו יחידו זה ולשחוט אותו על המזבח ולהקריבו לעולה. האמנם. האם אפשר להבין מה הרגיש אברהם באותו רגע. **אלא** מאי, אברהם אבינו ידע מלכתחילה כי הוא מבקש בן מאת הקב"ה, לא שיהיה שייך לו, אלא שהבן יהיה שייך רק להקב"ה. בלתי לה' לבדו. כל אהבתו ליצחק היתה משום שידע שהבן הזה הוא תחת בעלותו של הקב"ה ולא תחת בעלותו שלו. הבן הוא רכושו של ה' ולא שלו.

משום כן, אפילו שה' אמר לו "כי ביצחק יקרא לך זרע" וממנו תיבנה, אבל עכשיו, כיון שה' אומר לו לקחת את הבן הזה ולשחוט אותו, הרי שאברהם לא בא בטענה אל ה' - והרי אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע - אלא בלב שמח הלך אל העקידה (ראה ירושלמי תענית פ"ב ה"ד), כיון שידע כי יצחק שייך כל כולו להקב"ה, ואהבתו ליצחק היתה בשל כך, להיותו כולו של ה'. לכן לא היסס כלל והלך לקיים בשמחה את מצות ה' יתברך.

וסימוכין לדבר מצאנו, כי כל מטרתו של אברהם בבנו היתה ללמדו את תורת ה' ואת עבודת ה', ולא רק כדי לאהוב אותו עבור עצמו. כי הנה בעת מהפכת סדום ועמורה השי"ת אמר כי אינו יכול לכסות מאברהם את אשר הוא עושה. ומדוע, אומר הכתוב (בראשית י"ח ט) כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת אחרייו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט.

ובביאור הדבר. כל מטרתו של אברהם היתה רק ללמד את בניו אחרייו להיות עובדי ה' ושומרי מצוותיו. הרי שכל עבודתו של אברהם היתה לשם שמים ממש ללא כל הנאה צדדית וללא כל פניה שהיא עבור עצמו, ולכן רצה בן, להרבות תורה ומצוות בעולם הזה ולהמשיך בקידוש שם שמים אצל כל העולם כולו.

וכאשר הגענו עד הלום, נבין ונשכיל גם במעשיה של חנה הנביאה בבית המקדש, כשביקשה בן מאת השי"ת. לכאורה, חנה עצמה אינה מצווה על מצות פריה ורביה מצד ההלכה, ורק אלקנה בעלה מצווה, שכן הבעל הוא שמצווה על כך (יבמות סה: קידושין לה. רמב"ם אישות פט"ו ה"ב). והרי לאלקנה כבר היו ילדים מפנינה וא"כ הוא כבר קיים את המצוה, ומדוע איפוא התחננה חנה כל כך לקבל בן, והרי היא לא מצווה על פריה ורביה. ולא עוד, אלא שהיא הכניסה את עצמה לסכנה של שתיית מי סוטה, כאשר הסכנה נשקפת לגופה מצד אותו איש שהיא רוצה להיסתר עמו.

ברם, לאור זאת יש לנו לומר בזה, כי חנה הלכה בדרכו של אברהם אבינו. היא לא רצתה בן כדי שהיא תעניק לו אהבה של אמא. היא רצתה בן כדי לתרום אותו קודש לה'. היא חפצה בבן כדי שהוא יהיה שקול כנגד משה ואהרן, כפי שאכן הגמרא אומרת (ברכות לא:) כי עתיד להיוולד אדם שיהיה שקול כנגד משה ואהרן, וכל רצונה היה שכן זה יהיה הבן שלה, כדי שתוכל להקדיש אותו קודש לה' כל ימי חייו.

אם כן איפוא, חנה ברצונה זה יצאה לגמרי מגדר האמהות, שיש לאם אהבה לבן ולבן אהבה לאמו, כי היא רצתה בבן שכולו יהיה קודש לה', וכל ימי חייו ישב בבית ה' ומורה לא יעלה על ראשו.

אשר על כן, כיון שחנה הקריבה את כל אהבתה האימהית שלה עבור הקב"ה, באה והטיחה דברים כלפי מעלה, ואמרה להשי"ת: אם ראה תראה בעני אמתך, כיון שאני מפקירה את עצמי ומקריבה את עצמי רק עבורך, מבקשת אני ממך כי תראה בעני אמתך, לבל תצא ח"ו תקלה מתחת ידי, ואף אם אסתר עם איש זר יבואו המים לברכה ואפקד בזרע של קיימא.

ואמנם, כיון ששפכה את לבה באמת לפני ה', עד שעלי חשב אותה לשיכורה, מיד פקד אותה השי"ת, ע"י עלי הכהן הגדול אשר היה באותה עת בבית המקדש והוא התפלל עליה, כדי שח"ו לא תגיע למצב בו תרצה אכן לממש את הדברים שאמרה - להיסתר עם איש זר, ורק תסמוך על תפילת הכהן הגדול אשר יתפלל עליה להיפקד בזרע של קיימא.

וסימוכין לכל מה שאמרנו אפשר להביא, ממה שחנה אכן קראה את שם בנה בשם שמואל, כפי שאמרה "כי מה" שאלתיו" (שמואל"א א' כ'). כלומר, שמואל בנה נחשב אצלה כשואל מאת ה' לתקופה קצרה, לא כבן שלה כלל, אלא כל כולו שייך לה', ורק תקופה קצרה יהיה בביתו ואח"כ תביאנו לבית ה' לכל ימי חייו.

משום כן, נתקיים בה הפסוק (שמואל"א ב' ט') רגלי חסידיו ישמרו [פסוק אותו אמרה חנה עצמה בתפילתה]. השי"ת שמע לתפילתה, אבל לא רצה כי תבוא תקלה אליה, בבחינת אמרם ז"ל (כתובות כח: חולין ז:) צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, כלומר, ה' לא רצה בכלל כי חנה תיכשל אפילו במחשבה של סתירה עם איש אחר וקינאה מצד בעלה. לכן הוא הציל אותה מכל זה, כמו שנאמר (תהילים צ"ז י') שומר נפשות חסידיו מיד רשעים יצילם, וכי אז נתקיים בה המשך הכתוב "אור זרוע לצדיק", ה' נתן לה אור גדול, את שמואל הצדיק, שהוא מיוצאי חלציו של קורח הרמז בפסוק (שם, צ"ב י"ג) "צדיק כתמר יפרח" סופי תיבות קרח.

חזינו מכל הנ"ל, כי חנה אכן לא פחדה להיסתר עם איש אחר, כיון שכל כוונתה היתה לשם שמים, להקדיש את בנה קודש לה'. ולא עוד, היא אמנם לא רצתה להכניס את עצמה כלל לסכנה של יחוד ושל קינוי, אבל ידעה, כיון שכל רצונה בבן לא בשביל להעניק לו אהבת אם, אלא להקדישו לה', אם כן בוודאי ה' יעשה לה נס גלוי אם תתייחד עם אדם זר ולא יביא אותה לידי מכשול לחטוא עמו, שהרי בטחונו בה' היה חזק ואיתן.

ואכן כן, השי"ת ראה את כוונתה הרצויה לפניו, על כן מיד שלח אליה את עלי הצדיק הכהן הגדול להתפלל עליה לפקוד אותה בדבר ישועה ורחמים בזרע של קיימא, כל זאת כדי שלא תצטרך להכנס לידי נסיון של יחוד וקינוי וכדו'. שכן, אין חפצו של השי"ת כי האדם יכניס את עצמו לידי סכנה ונסיונות, ואפילו אם זה לשם שמים, שהרי אסור לסמוך על הנס (רמ"א יו"ד קע"ט ב').

לימוד עצום למדים אנו מסיפור זה. הן חז"ל אומרים (ברכות לא:) על חנה שאמרה "השם צבקות" כי מיום שנברא העולם לא היה אדם שקרא להקב"ה צבאות עד שבאה חנה. כלומר, חנה אמרה לפני ה'; כל כך הרבה צבאות בראת בעולם ולי קשה לך לתת בן אחד. לכן אכריח אותך לתת לי בן שיהיה צדיק ועובד ה' ועושה את רצונך. משום כן לא פחדה להיסתר, שהרי אהבה כל כך את ה' עד שרצתה כי גם בנה יאהב רק את ה', ועל כך היתה מוכנה לסבול בזיונות.

אבל מאידך סמכה על ה' שלא יעזוב אותה, ולא יביא תקלה על ידה, ויצמיח ממנה אור גדול ובן צדיק. ולכן לא דאגה אם שם ה' ימחק על המים, שהרי ע"י מחיקת שם ה' יתקדש שם ה' יותר ויותר, מכל מקום, כוונת חנה לא יצאה אל הפועל. שכן, ה' קיים רק את החצי הראשון במה שאמרה "אם ראה", והוא אבל לא קיים את מה שאמרה "תראה", והוא צירף מחשבה טובה למעשה, למלאות את כל משאלות לבה.

ומכאן לימוד עצום לכל הדורות, כי אסור

כמו כן רואים אנו אצל חנה, כי רצתה שבנה יהיה צדיק, שאול לכמה שנים אצלה, וכל כולו יהיה שייך לה, לא כדי שתעניק לו אהבת אם והוא יעניק לה אהבת בן לאמו. אף גם אמרה ומורה לא יעלה על ראשו, כלומר, שלא יפחד מאף אחד בעולם (מורה) — מורה, כי אותיות א' ה' מתחלפות) אלא רק מהקב"ה. הרי שממנה יש לכל ההורים ליקח מוסר השכל ודרך לדורות כיצד לחנך את בניהם.

והנה, זה מכבר כתבתי מאמר על נדב ואביהוא, אשר נענשו "בהקריבם" אש זרה אשר לא ציוה אותם" (ויקרא י' ו'). והדבר קשה, אם הם חטאו מדוע הכתוב קורא אותם צדיקים, ולמה נאמר עליהם (שם, י') ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

אלא, נדב ואביהוא נתכוונו לעשות את המצוה ממש לשמה. לשם ה'. זהו שנאמר עליהם (שם, ט"ז א') "בקרבתם לפני ה' וימותו", כי נתכוונו למות כקרבן לפני ה'. בכך רצו ללמד דרך לדורות שיש למות בקיום כל מצוה ומצוה מתוך מסירות נפש. וכיון שכך, הואיל וכוונתם היתה ממש לשם שמים, ה' סלח להם והחשיב אותם לצדיקים, ועל ידם נתקדש שם שמים בעולם.

אבל ה' הראה בכך שאינו מוותר אפילו לצדיקים באם הם גורעין או מוסיפין על המצוות. ולא עוד, אלא שה' לא חפץ שאדם ימות בקיום המצוה, שהרי צריך לחיות בקיום המצוה, כמו שנאמר (שם, י"ח ה') וחי בהם, ודרשו על כך (סנהדרין עד). ולא שימות בהם. חוץ מכאשר יש חילול השם, שכן אז מותר לו לאדם למות על קידוש השם.

חזינו איפוא מנדב ואביהוא ומחנה הנביאה, כי הם רצו ללמד דרך לדורות בעבודת ה' ולשם שמים נתכוונו. נדב ואביהוא סברו שצריך למסור את הנפש בכל מצוה ומצוה עד כדי מיתה, וחנה סברה שיש לנסות את ה' ולסמוך על הנס כדי שהתפילות יתקבלו אצל הקב"ה.

ברם, הקב"ה לא חפץ בדרך זאת, שהרי יש בה סכנה לדורות, ואין הדור יכול לעמוד בזה, ויש בזה יותר הפסד משכר, ולכן לא נתקבלו בשמים דרכים אלו. אבל כיון שהם נתכוונו לשם שמים (בדרכו של אברהם אבינו ע"ה), קיבלו כולם את שכרם. וזה לימוד לכל אדם ואדם לעשות את כל מעשיו לשם שמים, ולעמוד היטב על חינוך בניו, לגדלם לתורה ולעבודת ה' יתברך וליראת שמים אמיתית. איזוהי דרך ישרה

מצוה על כל אדם לקיים מצות פריה ורביה. אבל כל אדם צריך לידע כי העיקר הוא להקים דור ישרים יבורך לעבודת ה' לתורה ולמצוות, ולא לחשוב על הנאה צדדית או על פניה גשמית. ואף גם אסור לנסות את ה' ולסמוך על הנס, אלא לעשות את הכל בדרך ישרה, כמו אצל אברהם אבינו, וחזקיהו, וחנה, ונדב ואביהוא, כי עיקר רצונם היה לשם שמים ממש. ■

תשובה וכן ילכו בדרך ה'. נמצא איפוא שהם לא ימחקו את שמותיו של ה', וכי כך גם אתה תזכה וגם הם יזכו, ויתגדל שם שמים בעולם. **לכן** גם חנה אמרה כן: באם לא יהיו לי בנים, הרי כבוד ה' יהיה חסר בעולם, כי בני יוכל לקדש את ה' ולהרבות שם ה', ואם אין לי בנים ימחק שם ה' מהעולם. לכן עדיף כי אני אמחק את שם ה' (במי סוטה) מהעולם, כדי שיהיה לי בן והוא יקיים הרבה משמותיו של ה'. אבל אם אשב ללא השתדלות בוודאי יימחק שם ה'. ואמנם, לא מצינו כי חנה חשבה אולי הבן שיוולד לה לא ילך בדרך ה', שכן היתה בטוחה כי הוא יהיה צדיק גדול, וכל כולו יהיה שייך לה', וכדבר הזה רצה גם חזקיהו המלך; בנים שהולכים רק בדרך ה' ומרבים את שמו של ה' בעולם, ולא בנים כפי שראה ברוח קודשו שיהיו עובדי עבודה זרה.

חינוך רוחני, מגיל ינקות

כלפי מה הדברים אמורים. הנה אני חושב, כי כיום, בעוונותינו הרבים, מצויים אנשים רבים השולחים את בניהם לבית ספר ללמוד תורה, אבל עיקר מטרת ההורים והשקפתם היא, שהבנים יגדלו בעתיד כרופאים... סוחרים... או עורכי דין... כלומר, עתיד הבנים בהבלי העולם חשוב להורים יותר מהרוחניות שלהם, ואפילו שהם לומדים תורה, אבל העיקר אצלם הם הלימודים הכלליים.

הורים אלו הופכים שמים לארץ וארץ לשמים. את העיקר שמים לטפל ואת הטפל הופכים לעיקר. כשלושן זה בחינוך הבנים נובע כבר מראשית הדרך, כי עיקר השקפת ההורים על העתיד הכלכלי של בניהם, ולא חושבים כלל על לימוד התורה, כי הוא חיינו ואורך ימינו.

ומן הראוי להורים שכאלו ליקח מוסר מחזקיהו המלך ומחנה הנביאה. עיקר מחשבתו של חזקיהו היתה שבניו יהיו תלמידי חכמים, וכאשר ראה כי הם יצאו רשעים, העדיף שלא להתחתן מאשר להתחתן ולהוליד בנים רשעים. עד שישעיה הנביא אמר לו לעשות את המוטל עליו, והעיקר להעניק לבניו חינוך כפי שנצטווה מה' יתברך.

לאדם לבקש מאת ה' דברים כאלו שיש בהם משום סכנה. ואם אצל חנה ראינו כי היא רצתה לסמוך על הנס, כיון שידעה הכל ברוח הקודש, אבל ה' לא רצה כי תבצע את מה שאמרה, הרי שכל הנשים צריכות ללכת בעקבותיה, להיות כדוגמת חנה הנביאה, לבקש מאת ה' ולהתפלל אליו, ולא להכניס את עצמן לסכנה ולידי נס.

אין סומכין על הנס...

ואדאיתין להכי, נראה לענ"ד להוסיף בזה, כי אולי שמואל הנביא עצמו, בנה של חנה, תיקן את הענין עצמו בזה שאסור להכניס את עצמו לידי נסיון ולידי נס. הא כיצד.

בשעה שה' אמר לשמואל ללכת אל בית לחם, למשוך שם את דוד בן ישי למלך, אמר שמואל לה' (שמואל א' ט"ז ב') "איך אלך ושמע שאול והרגני" (כי הרי שמואל אמר לשאול כי ה' קרע את ממלכתו ממנו). כלומר, שמואל עצמו לא רצה להכניס את עצמו לידי נסיון ולידי נס. או אז אמר לו ה' לקחת עגלת בקר ולומר כי בא לזבוח זבח לה', וכי אז בשעת הזבח יאמר לו ה' יתברך מה לעשות.

הרי איפוא, מעשהו זה של שמואל הוא תיקון על מה שעשתה אמו חנה. היא רצתה לסמוך על הנס וכך לזכות בבן צדיק, אזי בא שמואל ואמר; לא, אסור לסמוך על הנס. אסור לאדם להכניס את עצמו לידי נסיונות, אלא ללכת בתמימות עם ה'. ומכך יש לנו ללמוד, שאפילו אם אנו אוהבים את ה' כדוגמת חנה, אסור לנו לבקש מהקב"ה דברים שיש בהם משום נסיונות ח"ו, ואסור לסמוך על הנס שמא יגרם החטא. והבן.

ואם כנים אנו בכל זה, נשכיל להבין במעשהו של חזקיהו המלך. חז"ל מספרים לנו (ברכות י') על חזקיהו המלך שלא נשא אשה. בא אליו ישעיה הנביא ואמר לו: "כי מת אתה ולא תחיה" (מלכים ב' א'). מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא. ולמה, משום שלא נשאת אשה. השיב לו חזקיהו המלך; לא נשאתי אשה, כיון שראיתי ברוח הקודש שיצאו ממני בנים לא הוגנים, רשעים שאינם הולכים בדרך ה'. או אז אמר לו ישעיה הנביא: בהדי כבשי דרחמנא למה לך. מדוע אתה מתערב בנסתרות של ה'. אתה צריך לעשות את המוטל עליך, וה' יתברך יעשה את המוטל עליו.

והדבר קשה מהבין. הן חזקיהו המלך צדק במה שלא רצה להתחתן, שכן ידע כי יצאו ממנו בנים רשעים, והוא לא רצה שבניו ימחקו את שמו של ה', וא"כ וודאי צדק במה שרצה לקיים בעצמו שב ואל תעשה, ולמה זה ייענש מאת ה' יתברך.

ברם. ישעיה הנביא אמר לחזקיהו המלך; במה שאתה לא נושא אשה, הרי אתה הוא הראשון שמוחק את שמו של הקב"ה ממצות פריה ורביה. ואם כן, מוטל עליך לישא אשה, והשית ירחם, שהרי אולי הבנים לבסוף יעשו

ברוך מתייך לשלום

בחרדת קודש מקדמים אנו
בברכת ברוכים הבאים בשם ה'
את מעלת כבוד הגה"צ המפורסם לשם ולתהילה
מגדולי מקימי עולה של תורה
וממריצי התורה בדורינו
חביבם של גדולי ומאורי ישראל

ה"ה כ"ק מורינו ורבינו רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

לרגל הופעתו כבוד בשערי ארץ הקודש
לפקוד מוסדותיו הקדושים
ולהתוות את המשך המסילה העולה בית אל

צה"ל ורונני יושבת ציון כי גדול בקרבך

המקדמים פניו ברינה

קהילת קודש
"אורות חיים ומשה"
אשדוד

קהילת קודש
"פניני דוד"
ירושלים

רבני ואברכי הכוללים
בירושלים ובאשדוד

הרב יוסף סופר

רבות בשנים זכתה מרוקו לארח בקרבה חלק נכבד וחשוב מן העם היהודי, שמות הערים מקנס, סאלי, מרקש, פאס, מוגדור, טנג'יה, צ'פרו ועוד רבות, התקדשו בפי יוצאי גולה זו בהיותן ערים של תורה, מקומות שבהם חיו גדולי ואדירי עולם, מענקי התורה והרוח שהאירו את בתי המדרש בעולם כולו בתורתם הגדולה, לצד המוני בית ישראל, יהודים יראים ושלמים שעבדו את בוראם באמת ובתמים.

ברגשי קודש עזים התכנסנו יחד, קבוצת אברכים עמלי תורה, לנסיעה הקדושה לארץ זו, בראשות מורנו ורבנו בנן של קדושים הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א. נסיעה זו נערכה כבכל שנה ימים ספורים לפני התקדש יום הדין. ביקשנו לאסוף זכויות נוספות, להעתיק בתפילה עלינו ועל כל עם ישראל לשנה טובה על ציונו של אחד משרפי מרוקו, הצדיק הקדוש רבי חיים פינטו זיע"א שיום הילולתו חל בכ"ו באלול.

לא לשם טיול גרידא עשינו את הדרך הזו, לא למען סתם 'סיור נוסטלגיה' חסר תוכן עזבנו את בית המדרש, את בתינו ואת משפחותינו לארבעה ימים. היה זה מסע שכולו התעלות, במחיצתם של נציגים מכוללי האברכים של הרב שליט"א ומעוד כוללים אחרים, אברכים עמלי תורה שהרב ביקש לראותם משתתפים ביום הילולת הצדיק הגדול. היתה זו נסיעה של הסתופפות בצל הצדיק רבנו הגדול שליט"א ותפילה על קברי אבותיו הקדושים זיע"א.

לפניכם מוגשים פרקים מתוך 'יומן מסע' אותו כתבנו ברגש עז, מעת צאתנו מהארץ ובמהלך הנסיעה כולה, יומן שאינו מתיימר להעביר את התחושות העוצמתיות שחווינו במקום, אולם יש בו בכדי להטעים ולו במעט, משהו מן המשהו מהאווירה המרוממת לה זכינו בימי הנסיעה.

אנשי מזונה

בזכות רבי חיים

לא לשם טיול גרידא עשינו את הדרך הזו, לא למען סתם 'סיור נוסטלגיה' חסר תוכן עזבנו את בית המדרש, את בתינו ואת משפחותינו לארבעה ימים. היה זה מסע שכולו התעלות, במחיצתם של נציגים מכוללי האברכים של הרב שליט"א ומעוד כוללים אחרים, אברכים עמלי תורה שהרב ביקש לראותם משתתפים ביום הילולת הצדיק הגדול. היתה זו נסיעה של הסתופפות בצל הצדיק רבנו הגדול שליט"א ותפילה על קברי אבותיו הקדושים זיע"א.

לך לך מארץ

יום ד' כ"ב אלול תש"ע
שעת לילה מאוחרת

נמל התעופה בן גוריון. גלגלי המטוס מתנתקים מהקרע ואנו בדרכנו לליון שבצרפת.

בשעת לילה מאוחרת נוחת המטוס בשדה התעופה של ליון, ובשדה התעופה ממתין לנו חיכוך הגדול והמזמין של שלום, אחד מבני הקהילה אשר בסבלנות מופלגת מעמיס את חפצינו על מכוניתו ומפליג עמנו אל מקום הלינה במלון בו נתאכסן הלילה.

שעות ספורות נותרו עד לשעה שבה ישכים לסליחות, אולם הוא אינו נח עד שוויידא שדעתנו נחה וכי סעדנו את ליבנו לשובע.

יום ה' כ"ג באלול
שעה 6.00 בבוקר

היום נפתח בהשכמה לסליחות ותפילת שחרית בבית הכנסת שבראשות הג"ר רפאל פינטו שליט"א. אורה מיוחדת מקבלת את פנינו בבית הכנסת, ציבור חם מתפלל ברגש עז. לפני התפילה מקבלים כל הנוכחים את פנינו בברכת ברוכים הבאים, האחד דואג לסידור והאחר מחווה בידו על המקומות הפנויים. קרוב לשעת התפילה מגיעה קבוצת אברכים נוספת מארץ ישראל, הם עשו את הדרך הנה במסלול אחר, עברו דרך לא קלה של ביטול טיסה ונסיעה לילית ארוכה, אך מי מתייחס לכל ה'עייכובים' הללו כשנוסעים למקום קדוש?

תפילת שחרית בבית הכנסת בליון - צרפת

לאחר תום התפילה אנו מקבלים שיעור חי ב'הכנסת אורחים' של הקהילה, השולחן נערך ויהודים יקרים טורחים סביבנו ודואגים שלא יחסר דבר.

במהלך השעות הראשונות של היום מדברת השמועה בין חברי הקהילה על כך שאחד מתוך צי המטוסים שתוכננו עבור הרכבת האווירית למוגדור בוטל בידי החברה המרוקאית. רבי רפאל טרוד כולו ומנסה למצוא פתרונות חלופיים יחד עם ראשי הקהילה, אך הדאגה להכנסת אורחים אינה נפגעת בכי הוא זה.

בין לבין אנו מנצלים את ההזדמנות לשמוע על הפעילות העצומה שנערכת במקום בכל ימות השנה, מבקרים במקוה המפואר, שנבנה בצמוד לבית המדרש שוקק החיים ומתרשמים מאוד מחיי הקהילה מלאי התוכן שנוסדו בידי מורנו ורבונו ומונהגים כעת בידי בנו הגדול שליט"א.

יום ה' שעה 2.00 בצהריים

נוסעים לשדה התעופה. בשדה מתאספים אט אט עוד ועוד אנשים נרגשים, מהם שזו להם הפעם הראשונה ומהם שזוכרים את הנסיעות הראשונות. ההתרגשות גוברת "נוסעים לצדיק". גם אלו שכבר זכו לכך בעבר נראים נרגשים...

ההמתנה במקום מספקת כמה רגעים מיוחדים. יהודי יקר עומד לצדיק, נראה כמי שנחוץ לו לשתף עוד משהו ברגשותיו הסוערים. זו לו הפעם הראשונה שהוא "זוכה לנסוע לצדיק" אני מביט בעיניו ורואה אמונת חכמים, הוא מדבר ברגש מדבק על כך שהוא בטוח ומשוכנע כי ההמתנה הזאת לטיסה ולכל הכרוך בה הינה חלק בלתי נפרד מההכנה ההכרחית לאותה "זכות גדולה להגיע אל הצדיק". אנחנו נדבקים בהתלהבותו ולפתע מקבלים בעינינו כל העייכובים הקטנים ערך מוסף, כמעט וביקשנו עוד...

ר' עמוס, איש בעל חיוך מיוחד שבימים כתיקונם זוכה להיות אחד מהעושים במלאכת הקודש של תפעול המוסדות בארץ ישראל, אווז בידיו כל העת מקל בעל ראש מוכסף. לתמיהתי מתרחב חיוכו, הוא גאה להסביר כי "זהו מקלו של רבי חיים פינטו צוק"ל, חפץ דומם שזכה לשמש את הצדיק, עליו השעין הצדיק את גופו. לו רק יכול היה לפתוח פה ולספר על כל התפילות, המעשים והנהגות הצדיק להן היה עד קרוב..."

תפילת מנחה בשדה התעופה

זו לו הפעם הראשונה שהוא "זוכה לנסוע לצדיק"
אני מביט בעיניו ורואה אמונת חכמים, הוא מדבר
ברגש מדבק על כך שהוא בטוח ומשוכנע כי
ההמתנה הזאת לטיסה ולכל הכרוך בה הינה חלק
בלתי נפרד מההכנה ההכרחית לאותה "זכות גדולה
להגיע אל הצדיק". אנחנו נדבקים בהתלהבותו
ולפתע מקבלים בעינינו כל העיכובים הקטנים
עוך מוסף, כמעט וביקשנו עוד...

והרבה עמל אנחנו לא מצליחים לעשות את מה שמחוללים בקרבם שלוש ימי השהות כאן, עם כל האווירה הסוחפת הזאת".
 מטוסים עמוסים עד אפס מקום, יצאו ממספר נקודות על פני הגלובוס ונחתו בזה אחר זה בשדה התעופה המיוחד ששופץ ממש בשנה האחרונה עבור התיירות הגדלה והולכת בעיר, חלקה הגדול בזכות הילולת הצדיק.
 הדרכונים הישראליים לא הוחתמו, עקב מורכבות היחסים הדיפלומטיים שבין המדינות, אולם הקצין הבכיר שנטלם למשמרת לכל ימי שהותנו שם, היה אדיב במיוחד, הוא כאילו התנצל על היחס ה'מיוחד' לו אנו זוכים.

יום ה', שעה 3.30 - שערן מוגדור

ביציאה משדה התעופה עולים על אוטובוסים בדרכנו למלון ששמו 'מוגדור'. לאחר ארוחה חטופה ותפילת מנחה, נושא הרב דברים על הזכות הגדולה שנפלה בחלקנו להגיע להילולת הצדיק בעיר שבה כיהן בקודש.
 בתפילת ערבית נערכת באווירת ראש השנה שיחול בעוד ימים אחדים, האולם טרם התמלא לחלוטין אך ה'אמן' יהא שמיא רבא' נשמע בעוצמה אדירה.

בעת ההמראה והנחיתה מושמעת במטוס מוזיקה בשפה המרוקאית, הציבור נכנס לקצב ושירה לכבוד הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א עולה כמאליה מכל רחבי המטוס העמוס. טיסה קצרה יחסית מביאה אתנו לעולם אחר, נחיתה למזג אויר של יבשת אחרת, אפריקה. הכל נראה שונה למרות שהתרבות הכללית והשפה מוכרות לי בבסיסן מבית הורי.

מי אינו קופץ

יום ה', שעה 9.30 בערב

בערב של יום החלה הכנסת ספר התורה המיוחד שנתרם לעילוי נשמת הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א. לאחר כתיבת האותיות על ידי נדיבי עם וראשי הקהילות ברחבי העולם, מתיישב הקהל לסעודת מצווה עשירה, בין מנה למנה נישאים דברי תורה. השטיחים האדומים שנפרסו בכל רצפת האולם מוסיפים חגיגות יתרה למעמד המעוצב בקפידה בבדי תחרה לבנים, והתזמורת המרוקאית האוטנטית פוצחת מידי פעם בשירה מענגת של הצלילים אותם מכיר כל יהודי יוצא מרוקו.
 כבר במהלך הערב התחלנו להבין את העוצמה האדירה של שיטת הקירוב אותה נחזה במהלך שלושת הימים הבאים.

סיום כתיבת אותיות ספר תורה לבית הכנסת של רבי חיים פינטו זיע"א

כולם נקבצו ובאו

מאות אנשים הגיעו למרוקו ברכבת אווירית, יעדם היה העיר מוגדור, הלא היא 'אסווירה' בכינויה בפי העם, כינוי שניתן לה על שם יופיה המזכיר גלויה מצולמת (כתרגום המילה 'אסווירה'). ממקסיקו, מאוסטריה, מניו יורק, לוס אנג'לס ומארגנטינה, מאנגליה וכמובן מצרפת - בירת פעילותו של הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א אשר עמד בראש המסע המיוחד הזה.
 הכל נראים נרגשים בעליל מהזכות הגדולה שנפלה בחלקם להשתתף באירוע הגדול שנערך לכבוד המרא דאתרא, הצדיק הנודע רבי חיים פינטו זיע"א לכבוד יום הילולתו המאה שישים וחמש, ההילולא המסורתית הנערכת מזה עשרות שנים, כשבכל שנה נוספים לה עוד ועוד יהודים יקרים.
 רבים מהבאים הותירו מאחור עסקים מסועפים, חובקי עולם, ונסעו לארץ הצפון אפריקאית, לעיר השוכנת על שפת האוקיינוס. לנגד עיניהם עמדה דמותו הגדולה של הגאון הצדיק אשר נודע בכל רחבי העולם היהודי בגדלותו התורנית, בהתמדתו ושקיעותו בתורה, בעומק עיונו, בעוצם קדושתו ובמופתים הנפלאים שנכרכו בשמו מכח תורתו הנשגבה.
 רבים מהם באו גם כדי לשהות במחיצתו של הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, אשר קירבם במתק שפתיו לתורה ולחיי שמירת המצוות, לשמוע עוד מאמרותיו וליהנות משבת שכל כולה התעלות אמיתית. בתוך כל הקהל בלטה גם קבוצת צעירים, מצרפת בעיקר. מראם החיצוני מעיד לכאורה על אורח חיים מערבי-מודרני-צרפתי, לא תורני בעליל. הם הובאו לכאן במיוחד, על ידי בני הרב - הרה"ג רבי רפאל, רבי משה, רבי יואל ורבי מיכאל שליט"א "מפני שכל מי שהגיע להילולא בשנים הקודמות 'נדלק', הזיק ניצת בקרבו והוא התקרב בעוצמה אדירה". או כפי שניסח זאת עבורי גם הרה"ג רבי רפאל פינטו שליט"א: "במשך תקופות ארוכות של שיחות מעמיקות

"את הכל אני עושה בשביל לקרב אותם" לוחש לי הרב ברגע של אתנחתא

חומת העיר

שהובילום למקום בית העלמין העתיק של העיר, בתי העלמין ליתר דיוק, הם שוכנים זה מול זה משני עברי הרחוב השוכן על שפת הים, סמוך לקצה חומת העיר העתיקה והמרשימה. מיטב המאכלים המסורתיים של מרוקו מהווים את ארוחת הבוקר הנערכת באולם שנבנה במיוחד עבור ההילולות לפני מספר שנים, כאשר עוד היה בו בכדי להכיל את כל הבאים בלע"ר... גם בבית העלמין ה'חדש', היותר רחוק מהים, טמונים גדולי עולם, חכמי התורה לדורותיהם, בעיר שהיתה מהחשובות שבערי מרוקו - הארץ ש'גדלות' נמדדה בה בערכים תורניים בלבד.

ציון קבורת הצדיק רבי יהודה פינטו זיע"א

כאן טמון גם אחד מבניו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, הלא הוא רבי יהודה הנודע בכינויו רבי הדאן זיע"א. המצבה שעל ציונו מעידה על גדלותו של מי שהיה "החכם השלם והכולל", אך מעשיו ותורתו המועברים מפה לאוזן עושים זאת ביתר עוז. רבי הדאן זיע"א בלט בפשטותו המופלאה, הוא היה ידוע כסגפן גדול, וכמסופר על המהרש"א זצ"ל - כך נהג גם רבי הדאן זיע"א - לקשור את שערות ראשו למסמר הקבוע בתקרה בשעת לימודו, כך שאם יבוא לנמנם משיכת שעריו תעירו. מסופר גם כי רבי הדאן זיע"א לא לבש מעולם בגד חדש, וכאשר היו מביאים לו נעליים חדשות היה תחילה מטבילם במים ליישן ורק לאחר מכן היה לובשן.

רבי הדאן התפרסם רבות במעשי הצדקה והחסד שעשה, אולם עיקר פירסומו בא לו בעקבות חכמתו המרובה, שכן היה נחשב לפיקח בעל עצה, וזכה לתואר "חכימא דיהודאי". רבים פנו אליו לקבלת עצה ותושיה, ואף בנימין ד'זרעאלי ראש ממשלתה היהודי של בריטניה,

לפתע, באחת, בלי שום הכנה נראית לעין קמה קבוצת צעירים מאחד השולחנות, הם ניגשים אל קידמת שולחן הכבוד ופוצחים בשירה א-ד-י-ר-ה! שירה סוחפת הגורמת לאנשי הצבא והמשטרה הרבים המוצבים מסביב לאולם להציץ פנימה בתדהמה. המלצרים המרוקאים נעמדים תחתם עם מגשים עמוסים בידיהם ונדמה שמוגדור כולה עוצרת נשימתה לנוכח העוצמה האדירה הצוברת עוד ועוד תאוצה מרגע לרגע - עם הצטרפותם והגעתם של כל הצעירים (וגם לא מעט מבוגרים) למקום, לשירת קודש נאדרת בקדושה.

בפנים מיוזעות הם נסחפים אל תוך מילות השיר, מילות קודש שהולבשו על לחנים מרוקאים קצביים לצד שירים חסידיים מוכרים שמילותיהם אומרות התקרבות וכיסופין, הרב מעודד את השירה, נעמד אף הוא ו...עולה על אחד הכיסאות כדי לעודד ביתר שאת את השירה המגיעה מכל עבר ומזעזעת את אמות הסיפין.

לפתע מושר שיר שמילותיו בצרפתית, משפט אחד החוזר על עצמו שוב ושוב בקצביות סוחפת, בדבקות, אני מבקש תרגום ונפעם "מי אינו קופץ לדבר תורה!" שמשמעותו - מי אינו קופץ - רץ, מתאמץ, נלהב, מבקש, לשמוע דבר תורה (בתרגום חופשי. בצרפתית זה נשמע יותר טוב...).

קשה שלא להתרגש מהמחזה הזה החוזר על עצמו שוב ושוב במהלך שלושת הימים, בחורים שעד לפני חודשים ספורים בקושי ידעו על יהדותם, בקושי נותרה בהם לחלוחית של קשר לשושלת אבותיהם, עומדים כעת ושואגים במלוא גרונם, בפנים מיוזעות ולב רותח בכיסופין עזים, שהדבר הטבעי ביותר בעולם הוא לעוט על דבר תורה, לבקשו ולהתחמם מאורו.

מאוחר יותר יצביע אחד ממקורבי הרב על כמה מהנוכחים במקום ויצייץ באוזני "אתה רואה אותו? ההוא שיושב שם וחזותו כשל יהודי שומר תורה ומצוות... לפני שלוש שנים הוא נראה בדיוק כמותם, כעת הוא יושב ולומד שש שעות מידי יום ביומו!"

"את הכל אני עושה בשביל לקרב אותם" לוחש לי הרב ברגע של אתנחתא, בסעודת ליל השבת, בהפוגה שבין השירה העוצמתית הזאת לבין השעה הארוכה שבה הוא עומד ומוזג "לחיים" להמוני הנוכחים העוברים לפניו בסך בטור ארוך ארוך. טור הממחיש לפתע כמה רבים הם היהודים שגישתו הייחודית והאהבת מחממת את כל אורחות חייהם ומקרבת אותם לאביהם שבשמים. "מה לא עושים בשביל לקרב עוד יהודי?" נאנח הרב לאחר שהופרע בפעם החמישית (ספרתית!) מטעימה כלשהי מסעודת השבת - כדי לומר מילה טובה לעוד יהודי.

מעתירים בתפילה

יום ו', שעה 8.45 בבוקר

לא אתריה התיירותיים של העיר הביאו את כל הנוכחים הנה, לא אי המבצר השוכן מולה, לא שווקיה הססגוניים ואפילו לא שדרת התותחים הפורטוגזיים - "הסקאלה" שפונה בהדר אימתני אל הים והפכה לאחד מסמלי העיר.

בבוקרו של יום, מיד לאחר תפילת שחרית, עלו הכל לאוטובוסים

בנין התלמוד תורה במוגדור בה למד מו"ר שליט"א

הבנין הדו-קומתי עומד מזה שנים רבות בשממונו, אולם כנראה שגדול כוחו של ה'בקשיש' (מילת מפתח רבת עוצמה במרוקו!) הניתן לו מידי המבקרים במקום, המקום נראה שמור יחסית, גם בבנין זה אנו מזהים את השקעים בהם נקבעו בעבר המזוזות (באלכסון ברור!). אני עומד באמצע חצר התלמוד תורה ועוצם עיני לרגע קט, חצר שוקקת חיים עולה לעיני, קולות המולה של ילדי ישראל הטהורים ממלאים אותה. דמעות חמות ממלאות את עיני, געגועים טמירים לעולם מפואר שהיה ואיננו עוד. כמה מהם חיים היום בארץ הקודש? כמה מהם אכן הצליחו לעמוד בכל תלאות החיים ולהישאר איתנים בדעתם ולשמר את תורתם אותה החלו לקנות בטהרה ממש כאן - בין כתלים אילמים ומעלי אבק אלו?

קשה שלא להתרגש נוכח המחשבות הללו, להתנתק ולהמשיך הלאה ממקום ספוג תורה זה, אולם עלינו להתקדם.

בעת הגיענו לביתו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א בלב ה'מלאח' החרב נזכרתי במה שקראתי לא מכבר על הגאון הצדיק רבי חיים בן עטר בעל ה"אור החיים" הקדוש ששהה באחת מתקופות חייו במוגדור, היה זה בעת שנמלט ממציקים שונים שנטפלו אליו. בחדרון קטן, שסביבו היתה חצר פנויה, התגורר במשך שנתיים ימים, עד שעזב את העיר. בני העיר שמרו על אותו חדרון, החשיבוהו כמקום קדוש, ואף בקרקע שסביבו לא השתמשו. לימים החליט הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א כי זהו המקום המתאים להקים את בית הכנסת

הדלקת נרות בציון הקדוש

פנה אליו לקבלת עצה. וגם השר הנודע משה מונטיפיורי ביקר בביתו. בתוך המוני המתפללים בולטת קבוצת האברכים, המעתיירה בתפילה על ענייניהם האישיים ועל צרות הכלל.

מכאן פונים הכל לציונו של הצדיק בעל ההילולא, כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א. הדוחק בפנים גדול, אך הכל מבקשים להכנס לחדר שנבנה על ציון הצדיק - תוך זהירות מירבית שלא לפגוע בקברים הסמוכים לו (המבנה כולו על עמודים). לאחר מכן מודלקים נרות רבים לע"נ הצדיק במתקן מיוחד הבנוי במתחם נוסף, נרות ההופכים במהרה לשלהבת אחת גדולה.

רבים הם הפונים לאחר מכן להעתיך בתפילה על ציון צדיק הטמון בסמוך, אני פונה עמם מתבונן רגע ושנים וליבי מחסיר פעימה, זהו קברו של אחד מאבותי! רבי דוד בן ברוך הכהן אזוג - נכדו של רבי דוד בן ברוך הראשון. קשר הדוק שרר בין משפחות הצדיקים הללו ומשפחת פינטו, קשר שנמשך עד היום בסמיכות הקברים.

עיני נשטפות בדמע ושמות כל בני משפחתי - צאצאיו של רבי דוד זיע"א, מוזכרות בפעם השניה באותה השעה.

ב'מלאח' החרב

יום ו', שעה 10.30

מו"ר שליט"א בשיעור בבית הכנסת שבו התפלל רבי חיים פינטו זיע"א

המלאח היהודי

לא נעים להכנס ל'מלאח' היהודי של מוגדור, הבתים הראשונים מקדמים את פנינו חרבים ומפויחים, בכניסה למלאח ישנן כמה חנויות של ספרי שיער, מהסוג שבן המערב לא יכנס אליהן אלא אם כן הוא בסיומה של תקופת נזירות ארוכה במיוחד וזהו המקום היחיד עלי אדמות...

כמה בניינים הלאה, ערבי מקומי מזמין / מתחנן שניכנס לבנין התלמוד תורה המקומי,

רואים אנו את הרב ניצב עלינו ומעודדנו כדרכו במרץ, בתנועות ידי הקדושות, לרקוד עוד ועוד. "תקדו" אומרות העיניים "כי זו מצווה גדולה לשמח, בכח השמחה אפשר להשיג הרבה מאוד".

לאחר הריקוד אנו יושבים במה שנראה כסלון הבית, ואחד מהנוכחים משמיע באוזנינו כמה מהסיפורים שהתרחשו כאן ממש, בין הקירות הללו. מחוץ לבית נשמעים קולות משברי הים הסמוך מאוד. גל הולך וגל בא, מתנפצים על חומת המלאח החרב, אך כאן, בתוככי הבית ולמשמע סיפורי המופת, נראית איתנה מתמיד נצחיות העם היהודי ואמונתו בחכמיו ותורתם.

תורה רבה נהגתה בבית זה, היא אפילו הועלתה על הכתב, אך כפי שמעיד מחבר הספר על מופתיו של רבי חיים זיע"א (בשפה המרוקאית, תורגם לאחרונה ע"י אחד מתלמידי הגר"ד), "אני באתי להודיע לכבודכם, שכמה חיבורים נאים שכתב הרב... זלה"ה, ומרוב גלותינו בעוה"ר נאבדו במלחמת ספרד שהיתה פה בעיר אצווירא". לא רק בתוך הבית פנימה נשמעה תורת הרב זיע"א, רבי חיים ידע שהחומה הטובה ביותר נגד כל הרוחות הרעות שתקפו את חיי הרוח במוגדור - עיר הנמל, היא התורה, הוא הקים והחזיק ישיבה גדולה בעירו מוגדור והעמיד בה תלמידי חכמים מופלגים שהמשיכו את מורשתו והפיצוה הלאה.

לאחר שעה ארוכה אנו יוצאים מהבית טעונים, כמעט פוסעים לאחור ביראת כבוד, מתוך רגשי קודש. מכאן, מהדלת בעלת הפתח המקושת, יצא אורו הגדול של רבי חיים זיע"א לכל העולם כולו, מכאן הוא גם שלח את כל צדקותיו, כאן הוא התחסד עם כל הבאים אליו, כאן, בין הקירות הללו ממש קיבלו אינספור עניים יהודים מקום לינה לאחר שכמובן גם אכלו ושתו כדי צרכם, ומכאן הם יצאו לאחר מכן עם צידה לדרך. מכאן יצאו גם תשובותיו הרבות בהלכה של רבי חיים, וכמוהו גם של בניו, נכדיו וצאצאיו הגדולים.

חוט דייג לשבת

יום ו', שעה 11.30

לאחר היציאה מבית הצדיק אני מעודכן על ידי נאמני בית הרב, ידידי היקרים הרב משה מירלי והרב אריה מוסבי שעליהם ללכת לשוק הסמוך. "קניות לשבת" הם אומרים בחיוך צופן סוד.

השוק המקומי

שאותו חפץ לבנות לשם שמים. לפיכך, רכש את הקרקע עם אותו חדרון בכסף שהופקד בידי באורח פלאי מידי ערבי אלמוני בדיוק בעת שנצרך לו (בתנאי שיוכל להשתמש בו בינתיים), ערבי שלא שב עד עצם היום הזה. לאחר מכן בנה בסמוך לאותו חדרון את בית הכנסת ואת חדר לימודו תוך שהוא נעזר בפועלים יהודים בלבד, החל מפועלי בנין וכלה בחרשי עץ וברזל.

לאחר זמן עבר לגור בסמוך לבית הכנסת שבנה, והעביר לשם גם את בית דינו. מאותו זמן התגוררה משפחת פינטו בבית זה, עד עזיבתם את מוגדור. במשך למעלה ממאה וחמישים שנה, היווה בית זה מוקד גדול לתורה ותפילה, ושימש כמגדלור רוחני לכל תושבי הסביבה. כעבור שנים, כאשר הציבור גדל, בנה רבי יהודה פינטו זצ"ל (בנו של רבי חיים) קומה נוספת, שם התפללו. גם היום, לאחר שבתי היהודים במוגדור נחרבו ברובם, בית זה נשאר עומד על תילו.

תושבת המקום, לבושה בצניעות מוסלמית, עומדת בפתח הבית, היא המשמרת אותו היום בתמיכתה המלאה של עיריית מוגדור. העירייה מתייחסת למבנה כאתר היסטורי, ולפני חדשים מספר אף נערכו שיפוצים במקום.

היא מצביעה על חדרי הבית ואני מתרגם את דבריה לשאר החבורה "בחדר הזה נולדו כל בני המשפחה לדורותיה", "בחדר הזה ישן רבי חיים פינטו זיע"א", "ובחדר הזה", היא אומרת, "למד רבי חיים עם אליהו הנביא". המילים 'רבי חיים' ו'אליהו הנביא' נשמעות בעברית באותה הגייה האופיינית ליהודי מרוקו כולם.

זהו גם החדר שבו, על פי המסורת, התגורר רבי חיים בן עטר. בני המשפחה התייחסו לחדר זה בחרדת קודש, כאשר רק אחת בשנה – בליל הסדר - היו מסבים שם, ורק אביהם הצדיק היה לומד ומתבודד שם מפעם לפעם. (עיקר המעשה עד כאן מובא גם בסוף ספר ויגד משה לר' משה ויזגאן זצ"ל, דומ"ץ אחרון למוגדור, וראב"ד מראקש.) כולנו ניגשים ומעתיירים בתפילה חמה ליד ארון הקודש העתיק, בבניין זה התחוללו ניסים רבים ונראו ישועות גלויות, בוודאי מסוגל הוא המקום ומסוגלת השעה ביום הילולת הצדיק הקדוש שגזר והקדוש ברוך הוא קיים במקום זה ממש.

דמעות וריקודים

רגעי התרגשות נוספים עוברים על כולנו באחד מחדרי הבית בחדר שבו, על פי המסופר, זכה הצדיק לגילוי אליהו, במרכז החדר ניצב לו "כסא של אליהו" וכל אחד מבקש לשבת עליו לשעה קלה של תחינה ובקשת ישועה עבור כל המכרים שבארץ. אחד מבני החבורה זוכה שהכל מצטרפים אליו בתפילתו, הוא זקוק לישועה מיידית בנושא מסויים והכל נושאים עיניהם למרום, דומעים עמו יחד בתפילה שיוושע בקרוב, כעת חיה.

לאחר הדמעות פורצת לפתע השמחה. כאילו שתואם הדבר מראש נעמדים כל הנוכחים בחדר ופוצחים בריקוד סוער, שירים לכבוד הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א מושרים בעוז, בשחוק על השפתיים ולב בוטח שישמע ה' את תפילותינו. הרב שליט"א ניצב כעת בסמוך לציון סבו הקדוש שבבית העלמין, הוא מעתיר בתפילה עבור מאות האנשים הניגשים אליו בזה אחר זה, אולם עיניו של הרב שליט"א ניבטות אלינו מתמונתו המתנוססת על קיר החדר אפוף הקדושה הזה וכאילו מעודדות את השירה כהרגלו בקודש של הרב. בעיני רוחנו

עמלי התורה הם עידית העם היהודי, לימוד התורה הוא עיקר, אם אדם רוצה להתקרב - עליו לעשות זאת באמצעות לימוד התורה, כך ורק כך יוכל לזכות לאורה של היהדות, זה שהאיר והיה חלק בלתי נפרד מחייהם של אבותינו מאז מתן תורה. לצערנו הרב נזנח האור הזה במשך שנות דור, אולם כעת שבים אליו בניהם בהמונים. רבים מהם בזכות גישתו הייחודית של רבנו הגר"ד פינטו שליט"א.

כבוד התורה

מילים, הן כח, למעשים יש כח רב יותר, לא דבר פשוט הוא להשמיע את ערך התורה באוזני צעירים שאינם יודעים את ערכה, שלא ינקו זאת עם חלב אמם, הרב שליט"א עושה זאת כל העת ומצליח. במהלך שבת ההילולא ראו הכל עד כמה גדול ערך התורה ולומדיה בעיני הרב - באופן מעשי.

ליל שבת פרשת ניצבים וילך. באולם - אוהל הענק - שנבנה במיוחד לקראת השבת, מתכנסים מאות אנשים, שועי עולם, עתירי ממון ובעלי ההשפעה הגדולים ביותר מקרב יהודי אירופה. כולם נכנסים ומוצאים את שמותיהם רשומים על המקומות שיועדו להם. כמאה ועשרים שולחנות מתמלאים, ורק קבוצה אחת אינה מתיישבת לעת עתה. זוהי קבוצת האנשים הזוכה לכבוד הגדול ביותר כאן, הם ממתנים לבואו של הרה"צ דוד חנניה פינטו שליט"א, כדי לשבת עמו, ליד שלחן הכבוד הניצב במרכז האולם לסעודת השבת. הרב מגיע, הציבור כולו קם על רגליו וקבוצת האברכים עמלי התורה מתיישבת עמו לשלחן. כן! קבוצת האברכים שהגיעה כנציגי ה'כוללים' הפועלים בארץ מטעם מוסדות הרב שליט"א, הם האנשים החשובים ביותר כאן.

אצל רבנו שליט"א זוהי צורת החשיבה, זוהי שיטת חייו אליה הוא מקרב את כל הבאים אליו מכל קצווי תבל.

עמלי התורה הם עידית העם היהודי, לימוד התורה הוא עיקר, אם אדם רוצה להתקרב - עליו לעשות זאת באמצעות לימוד התורה, כך ורק כך יוכל לזכות לאורה של היהדות, זה שהאיר והיה חלק בלתי נפרד מחייהם של אבותינו מאז מתן תורה. לצערנו הרב נזנח האור הזה במשך שנות דור, אולם כעת שבים אליו בניהם בהמונים. רבים מהם בזכות גישתו הייחודית של רבנו הגר"ד פינטו שליט"א.

מכתב מהוד מלכות המלך ירום הודו

בעיצומה של סעודת יום השבת ניגש מאן דהוא ולוחש כמה מילים על אוזנו של הרב, פניו של הרב מתרצנות, הוא מורה לפנות מהשולחן את כל המשקאות האלכוהוליים (של הקידוש וכדומה), ועיניו נישאות אל הפתח, דקות אחר כך מופיע המושל המחוזי, מלווה בחלק מהפמליה שליוותה אותו בעת הגיעו לאירוע שנערך בערב הראשון. הוא הגיע עם מכתב מהמלך ירום הודו - מוחמד השישי - ששלחו באופן אישי כעת.

"מה חסר להם?" אני תמה, הלא במלון יש את כל הנדרש לכבוד שבת ובשפע גדול! אני 'מריח' ששווה יהיה לי להצטרף אליהם.

התמיהה אינה אורכת זמן רב. עם הכנסנו לשוק הם שואלים את העוברים והשבים היכן יש כאן חנות שבה ניתן יהיה להשיג חוט דייג. התמיהה גדלה שבעתיים, "וכי חסרים הם דגים לשבת? עד לכאן הגיעו שני האנשים המאוד עסוקים הללו כדי לשבת ולדוג?".

הקדחתנות, הדחפיות שבה הם מחפשים את מבוקשם תוך תעיייה בין סמטאות השוק ומתוך התעלמות מוחלטת משפע הפריטים המעניינים והבלתי שגרתיים שפרוסים על דוכניו, אומרת שלא לשם בילוי גרידא הגיעו הם לכאן.

את מבוקשם הם משיגים בחנות שכל כולה צרכי דייג. מתברר שזוהי חנות פופולרית למדי בעיר הזאת שחלק גדול מהתיירות המתפתחת בה נשען על האוקיינוס שלאורכו היא שוכנת. "החוט הזה חלש מידי" הם פוסלים את גליל החוט הראשון שמוצע להם, ומשנמצא החוט המתאים לצרכיהם שואל בעל החנות, בדרך שנראית שגרתית אצלו, לכמה מטרים יזדקקו.

ר' אריה ור' משה מפתיעים את בעל החנות ואותי ובחיוך רחב עונים "הכל! נזדקק לכל סליל החוט הארוך שברשותך, המוכר מבקש לברר שהבדלי השפה לא הטעוהו, שואל שוב ונענה שוב "הכל".

דקות אחר כך, כשאני מתעניין בנימוס באשר לכמות הדגים שאותה מבקשים הם לדוג היום פורצים שניהם בצחוק סלחני, "זה בשביל העירוב!".

ר' אריה התבקש על ידי הרב לדאוג לכך שהציבור היקר והקדוש שמגיע להילולת הצדיק לא יכשל חלילה בחילול שבת.

"עם החוט נסדר את כל הפתרונות ההלכתיים הנדרשים לשם כך" הם אומרים וממחישים שוב עד כמה שהם חשבו על הכל.

כבוד חכמים ינחלו

שבת קודש, שבת ההילולא של הצדיק הקדוש בעיר בה פעל והשפיע מאורו לכל העולם.

במהלך כל יום השבת - קודש זכינו לרגעי התעלות רבים, תפילות מרוממות מפי יודעי נגן ואווירה סוחפת של השתוקקות להתקרב עוד ועוד, לחסות בצל הצדיק רבנו הגדול שליט"א ולשמוע עוד ועוד מאימרותיו הנפלאות שאותן השמיע בכל הזדמנות באוזני הקהל הצמא.

השירה הנפלאה בשעת הסעודות והארת פני הרב שליט"א לכל אחד ממאות המשתתפים בסעודות השבת. העוצמה האדירה של השמחה בעת חלוקת ה'לחיים' מידי הרב, הקידוש ה' המיוחד לפני המושל המקומי והסדר המופתי שבו אורגנו כל הדברים.

אולם מעל לכל היתה התרגשותי רבה ועצומה נוכח שיעורי התורה שנמסרו בצהרי יום השבת. הרב שליט"א ושני בניו מסרו כל אחד שיעור לקהל אחר, הרב שליט"א - בשיעורו המרכזי והמיוחד לקהל הרב שהגיע מכל רחבי תבל, ובניו שליט"א - בשיעוריהם לקבוצות הבחורים הגדולות שהגיעו עמם (בעיקר מצרפת). קשה לתאר את אהבת התורה שנראתה בעת השיעורים הללו. הצמאון הנפלא, הכמיהה האינסופית, הרצון שלא לפספס ולו גם מילה. כבוד התורה, כבוד חכמים, אמונת חכמים.

מלבד אנשי המשטרה והצבא עטורי הדרגות וענודי עיטורי הכבוד כולם, כולל המושל, היו לבושים בתלבושת מרוקאית מסורתית הכוללת ג'לאבייה בוהקת וכובע אדום ומהודר.

הם הגיעו, התיישבו לשלחן ולאורך כל הערב עקבו בהשתאות אחר הנעשה, עולם חדש נגלה לעיניהם, במיוחד נראו פניהם המופתעות בעת השירה הסוחפת של המוני הצעירים, היכן עוד תוכל לראות מספר כה רב של צעירים המפזים בעוז לכבודה של תורה?

לאחר תום הערב, כאשר שר הלילה החל כבר לאסוף את כנפיו, נסע הרב יחד עם המושל אל ציונו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, זאת מתוך הכרת הטוב למושל על עזרתו להצלחת מסע ההילולא. שם, במעמד כל פמליית המושל, ערך הרב תפילה מיוחדת לשלומם ולהצלחתו, וכמובן שנאמר גם נוסח הברכה שתוקן בידי חז"ל לכבוד הוד מלכותו המלך ירום הודו.

הילולת הצדיק

מוצאי שבת קודש, שעה 8.45

מאות אנשים מגיעים מרחבי מרוקו כולה ומצטרפים להמונים השוהים במוגדור מאז יום חמישי. כולם מתכנסים ובאים להילולא הגדולה שנערכת לכבוד הצדיק הקדוש רבי חיים פינטו זיע"א.

דברי תורה, שירים ואווירה מדהימה של אחדות אמיתית סביב האמונה בזכות הצדיק, בכוח סגולתו הקדושה, בכוחו של נכדו הצדיק מורנו ורבנו שליט"א היושב בראש ההילולא.

המחזות שאותם ראינו בהכנסת ספר התורה ובמהלך סעודות יום השבת חוזרים על עצמם שוב, הפעם ביתר עוצמה.

שירה אדירה ושמחה פורצת גבולות, והסיפורים שנשמעים מפי הרב שליט"א אודות הישועות שהתחוללו בימי הצדיק הקדוש בעל ההילולא זיע"א, מתערבבים עם הסיפורים שמועברים מפה לאוזן בין יושבי השלחנות - סיפורים בני דורנו של אנשים שראו ישועות בעצת וברכת הרב שליט"א, מעשים שבעליהם חיים עימנו לאורך ימים ומעידים במו פיהם על דיוקם, על אמיתותם ועל עוצמת הרושם האדיר שאותו הותירו בליבם, הביאום לשינוי דרכי חייהם, להתקרבות לדרך אבותיהם, לאורח החיים של שמירה על חיי תורה ומצוות.

"זוהי הנחת הגדולה ביותר עבורי" יאמר לי הרב מאוחר יותר בשיחה אישית "לשמוע שבזכות אבותינו הקדושים הצלחנו לקרב עוד יהודי לאבינו שבשמים, בשביל זה אנחנו טורחים כל כך בנושא ההילולא, זהו כבוד הצדיק האמיתי".

הרב מקבלו במרכז האולם,

לא בסמוך לשלחן הסעודה, כעת נמצא המושל וכל בני הארץ הזאת בעיצומו של צום הרמדאן שלהם, עלינו לכבד את מארחינו ולהיות רגישים לאורחות חייהם, זו הסיבה גם להסרת המשקאות האלכוהוליים מהשלחן.

הרב מבקש מכל הקהל לעמוד על רגליו ומכתבו של הוד מלכות המלך ירום הודו נקרא על ידי המושל בקול רם. גם הוא מצידו מבין את העובדה שלמרות גודלו של האולם אין בידו כעת מיקרופון...

לאחר שהרב מודה למושל על בואו עורך הרב ברכה למלך ולממשלתו, שריו וכל יועציו. רק לאחר שהרב מלווה את המושל בדרכו החוצה חוזרת באחת האווירה הקודמת של שבת הילולא.

כבר בטיסה הנה נעמד אחד ממארגני ההילולא וביקש מכל הבאים להיות רגישים לעובדה שאנו מגיעים לארץ מוסלמית בחודש שבו אסורים הם בהנאות, אכילה, שתיה ואפילו עישון.

הביקור בשבת היווה המחשה מושלמת לרגישות הגדולה שבה תוכננה ונערכה כל ההילולא על כל הכרוך בה.

בביקורו באירוע הראשון שנערך בשעות הלילה לא היה צורך באותה רגישות, אז המילה המדוברת היתה 'כבוד', הרבה ממנו...

המושל הגיע עם פמליה גדולה במיוחד, של כל ראשי הממשל האיזורי, ראשי המשטרה, הצבא וכל נושאי התפקידים הבכירים.

מו"ר שליט"א עם מושל מוגדור וחברי הממשל

ברכת מו"ר שליט"א למלך מרוקו

מאות אברכים עוסקים בתורה במוסדותיו של הרב, גם ישיבה גדולה וחשובה ביותר הוקמה בשנים האחרונות באשדוד ואנו מדווחים כי בשנה האחרונה נאלצו להשיב את פניהם של רבים מהבחורים שהתדפקו על דלתותיה. שם, במסע למוגדו, ראיתי מקרוב גם את ה"ישיבה" הנוספת, זו שבמסגרתה בונה הרב אנשים מהמסד לטפחות, כך כפשוטו.

'כלי' מועט, הגם אם מהודר ביותר, המחזיק את המרובה...). והדאגה לכל הנדרש לנו ברוח ובגשם היתה נפלאה.

יתרה מזו, מדהים היה לראות את כל אותם יהודים שבמושגים ישראליים מכונים היו כ"עמך", בעלי בתים במקרה הטוב, והנה כאן, עם כל המראה הפחות ישיבתי שלהם, הם מגיעים ללמוד שעות ארוכות מידי יום, חלקם בשיעורים וחלקם כבר בלימוד עיוני, בחברותות, עם אברכים תלמידי חכמים.

"איך אתם עושים זאת?" שאלתי את הרה"ג רבי רפאל פינטו שליט"א, "מהו סוד כוחו של מ"ר אביכם? מה גורם לאותם אנשים ללכת אחריו בעיניים עצומות ולקבל את הדרכתו גם בתחומי החיים היותר מהותיים?". רבי רפאל חייך בנעימות כדרכו, הרהר מעט והשיב בפשטות, "הם כמו אחים שלנו, רבים בהם גדלו איתנו יחד, סעדו על

מחיל אל חיל

"התעליתי", אמר לי אחד מהאברכים בנסיעתנו חזור, "היתה שם אווירה שונה, משהו מיוחד שלא ראיתי בשום מקום אחר". מילים יפות.

בחזרתנו מהמסע עברנו דרך שדה התעופה בפרנקפורט, ומשם לישראל, הנחיתה בארץ היתה אי שם בשעות שלפנות בוקר, לאחר הטרחה הכרוכה בשעות טיסה לא מעטות והיטלטלות מטרימינל לטרמינל בארצות נכר. למחרת בבוקר, ואת זאת יודעני בוודאות, ישבו כבר האברכים, ובתוכם האברך ההוא, בבית המדרש, בכוללים שבאשדוד ובירושלים, שוקדים על תלמודם. לא היו אלה סתם מילים, היתה זו התעלות.

סליחות ברחבת הקבר במוצאי שבת

תקיעת שופר מתוך הערפל

מוצאי שבת, שעה 12.30 בלילה

אחד מרגעי השיא של המסע, שאון הגלים הנשברים מעבר לחומת בית העלמין, יחד עם קולות השחפים המרחפים מעל לא יכלו להם לקולות הציבור הענק שהתכנס, לאחר תום ההילולא שנערכה במוצ"ש התכנסו הכל לאמירת סליחות במתחם בית העלמין, מחוץ לשטח הקברים.

מסך הערפל הכבד הפריע למצלמות לקלוט את גודל המעמד, אך הלבבות, הם קלטו גם קלטו את העוצמה שבכאלף איש הזועקים יחד את י"ג המידות לקול תקיעת השופר - שופרו המקורי של רבי חיים פינטו זיע"א.

"לאנשים רבים הנמצאים כאן יש סיפורי ישועות רבים שהתחוללו בזכות רבי חיים" אמר לי יומיים קודם הרה"צ רבי דוד חנניה שליט"א בעת צאתו מציון סבו הגדול, קצר הגליון מספר את כל הסיפורים ששמעתי בעת שהותי שם, חפץ הייתי להביא ולו רק את סיפוריהם של בני אותה קבוצה ממקסיקו שביקשו להשיעם לי - אך מחוסר זמן לא הספקתי לשמוע את כולם, אולם נראה לי שלא פחות מכך יהיה זה לכבודו של הצדיק לכתוב, שורות בודדות, על ה"ישיבה שהוקמה על קברו" - פעילותו ומוסדותיו של הגה"צ שליט"א הפרוסים בכל העולם. מאות אברכים עוסקים בתורה במוסדותיו של הרב, גם ישיבה גדולה וחשובה ביותר הוקמה בשנים האחרונות באשדוד ואנו מדווחים כי בשנה האחרונה נאלצו להשיב את פניהם של רבים מהבחורים שהתדפקו על דלתותיה. שם, במסע למוגדו, ראיתי מקרוב גם את ה"ישיבה" הנוספת, זו שבמסגרתה בונה הרב אנשים מהמסד לטפחות, כך כפשוטו.

בשוק המקומי התפעלתי למראה דוכני הפירות בהם מסודרת הסחורה בצורה מעוררת תיאבון, זיתים לאלפים סודרו בסבלנות אין קץ, זית על זית, לפירמידה מרשימה. כך בדיוק, יהודי ליהודי, עמל של שנים, הצטרפו כל אותם אנשים שהושפעו מאישו הלוהט של הגה"צ והיו לקהילה אחת גדולה שסניפיה פזורים בכל רחבי תבל. בתחילת מסענו ובסופו התארחתי, יחד עם קבוצת האברכים מארץ הקודש, בעיר ליון, המקום שבו החל הכל לפני כמה עשרות שנים, היום מרכז הגה"צ את פעילותו בעיר פריז ואת המקום מנהיג ברמה בנו הרה"ג רבי רפאל שליט"א. הכנסת האורחים לה זכינו בקהילתו היתה מיוחדת בכל קנה מידה, הם יצאו מגידרם כדי להנעים את שהות הביניים שלנו אצלם, יהודים מבני הקהילה לקחו אותנו והחזירו אותנו משדה התעופה (באחת הנסיעות זכינו גם לנס של

עיר ושמה ציור

עיר יפה היא מוגדור, לא לחינם זכתה לכינויה 'סווריא' – הציור, גלוית הנוף.

בסיוור שאותו ערכנו בשוק הצמוד למלאח היהודי ראינו גם את מוגדור האחרת, זו של חיי היום יום הקשים: ססגוניות נשים מכוסות מכף רגל ועד ראש, רק העיניים מציצות מזרות אימה.

בשנים האחרונות נודע על התחזקותם של גורמים פונדמנטליסטים במקום, נראה שגם המשטרה שמעה על כך, היא ערוכה היטב... בכל פינה אנו רואים כוחות בטחון דרוכים ואנשי המקום עמם קשרנו מספר שיחות מגלים לנו שזהו אינו מחזה שגרתי בחיי היום יום בעיר.

שיתוף פעולה מלא נרשם מצד אנשי המושל המקומי שאף הגיע פעמיים למקום ההילולא. שיתוף פעולה זה ועזרת הרשויות בלשו היטב בשטח, את הדרך למקום האכסנייה וההילולא עשינו באוטובוסים שזכו לליווי משטרה צמוד מלפנים ומאחור, עצירת התנועה בדרך וגינוני כבוד המתאפשרים ברמות שכאלה רק במדינה שכזו, היודעת להעריך כבוד.

חד וברור היה ההבדל בין היחס לו זכינו במוגדור למול תחושת היהודים בליון שבצרפת, העיר בה שהינו יומיים, שם שמענו על חשש גדול יותר להסתובב בחזות יהודית(!).

שיתוף הפעולה הזה עם הרשויות כולל בתוכו גם אינטרסים לא מעטים עבור כלל העיר. מטעמי בטחון נבחר בית המלון השוכן בקצה העיר, אל מול דיונות החולות האינוסופיות, הוא נראה לאחר צביעה והתחדשות טריים בהחלט, לא בכל יום הוא מתמלא, יחד עם עוד מלון הממוקם בקרבת מקום, באורחים כה רבים.

חלון החדר נפתח ולנגד עינינו נגלית אורחת גמלים המתנהלת בדיוק באותו הרגע מעבר לחומת המלון.

האוויר הנושב מכיוון הים מזכיר לנו כי אנו נמצאים כעת בעיר נמל - לשעבר. לא הרחק מכאן ניצב שוק הדייגים עם שלל דוכניו ושפע הדגה שמהווה את אחד מסמלי העיר אחד מהדייגים עוד זוכר את היהודים מימי ילדותו. ה"שלום" שיוצא מפיו בעברית, יחד עם עוד כמה משפטים מוכיחים זאת, הוא מספר על תיירים רבים המגיעים לעיר ומתרפקים על העבר המפואר של היישוב היהודי בעיר הזאת.

שלחנו את סעודות השבת וקיבלו מאבא שליט"א את התחושה המשפחתית החמימה ביותר, לי זה נראה טבעי מהלך אחד ארוך שכל כולו חיבה ורעות ושכנוחם לקרב ולהאחיב.

גבי אלבז, יהודי עתייר נכסים, נשיא הקהילה בליון, שומע את שאלתי, וצוחק "מה מחבר אותי לרב? מה גורם לי להשתדל להתקרב עוד ועוד למורשת אבותי ולהאזין להדרכתו של הרב? אהבה! אני מרגיש שהוא אוהב אותי, כל מילה שלו, כל תוכנה, יוצאת מלב אוהב, איך אפשר שלא לשמוע?".

סוחרי העיר

"אתה רואה את כל מתחם החנויות הזה?" שאלני 'עבד-רחים', סנדלר היושב יחד עם אחיו במתחם ה"יוקרת" שבלב השוק המקומי, "כל החנויות הללו היו שייכות בעבר ליהודים, או שהם היו שותפים בהן". הוא ציין את שמו של בעל החנות הסמוכה (מהר מאוד זיהיתי את תיאורו ושמו של בנו - תלמיד חכם חשוב וידוע המכהן כרבה של אחת מהקהילות החרדיות בארץ) והוסיף "חבל, מאז שהיהודים עזבו מכאן הכל השתנה, יש פחות פרנסה, פחות מסחר, הכל ירד".

בעבר היתה העיר מאוכלסת ביהודים רבים מאוד, היה זה לאחר שהסולטאן מוחמד בן עבדאללה סגר את הגישה לנמלי מרוקו האחרים בפני סוחרים אירופיים, ואילץ אותם להעביר את מרכז פעילותם לעיר. הדבר הביא לכך שלאסוורה נודעה חשיבות מסחרית ראשונה במעלה, הסולטאן בחר בעשר משפחות יהודיות עשירות, וביקש מהן להתיישב באסוורה ולפתח את סחר החוץ שלה. הוא העניק להן פריבילגיות מפליגות במסחר ופטור אותן מתשלום המס המיוחד שהוטל על היהודים. סוחרים אלה נשאו את התואר "טוֹזֵר אלסולטאן" או "סוחרי הסולטאן", ונודעה להם חשיבות ראשונה במעלה בהתפתחותה של העיר, ובהתגבשות הקהילה היהודית בעיר.

לפני כמאה וחמישים שנה, 24 מתוך 39 סוחרי המלך - היו יהודים. כך גם אך לפני כארבעים שנה מתוך 50 חברות שפעלו בעיר 30 היו של יהודים. חלק מהיהודים מילאו תפקידים דיפלומטיים, כמו סוכנים קונסולריים של מדינות כמו אוסטריה וארצות הברית. הם סחרו עם ארצות אירופה, ובמיוחד עם אנגליה (לפני כמאה וחמישים שנה רוב הסחר הבריטי התנהל באמצעות ארבע משפחות יהודיות) ועם צרפת, ועמדו בקשרים עם קהילות יהודיות בעולם כולו. יהודי העיר מנו עד 17,000 איש לעומת כ-10,000 לא יהודים, והם חיו בהרמוניה ובשיתוף פעולה מלא עם שכניהם.

העיר שמרה על מעמדה עד לתחילת השלטון הצרפתי במרוקו, עם התפתחותן של ערי הנמל האחרות כמו קזבלנקה, טנג'יר ואגדיר. המים הרדודים בנמלה לא התאימו עוד לספינות המודרניות, ויהודי העיר עזבו אותה.

"בשנים הראשונות לבואנו הנה" - כך אחד מוותיקי הבאים להילולא "היה מראה העיר עלוב בהרבה מהנראה כיום, העניות הקשה והעליבות הנראות כאן בפינות העיר היו מחזה נפרץ בהרבה, מאז החלו להיערך כאן הילולות הצדיק החלה בעיר פריחה גדולה מאוד, מרשימה, התיירות החלה לפרוח והמסחר החל גם הוא לחדש נעוריו, ברור שהם יודעים ומבינים זאת". ■

"זוהי הנחת הגדולה ביותר עבורי" יאמר לי הרב מאוחר יותר בשיחה אישית "לשמוע שבזכות אבותינו הקדושים הצלחנו לקרב עוד יהודי לאבינו שבשמים, בשביל זה אנחנו טורחים כל כך בנושא ההילולא, זהו כבוד הצדיק האמיתי".

אסופת מנהגים וספורים לפסח

בכל מקום אפשרי
בעולם, מתרחשת
אחת לשנה העיסקה
הגדולה בתבל:

**מכירת החמץ
ששוויה נאמד
במיליארדי דולרים.**

**לזירת העסקים
שותפים רבים
שברבות השנים
יצרו סביבם אגדות
וסיפורים מעניינים.**

הרב בנימין כהן

עסקים חובקי עולם

תוקף חוקי

בדרך כלל נהגו המוכרים לתת תוקף חוקי לשטר מכירת החמץ, גם על פי חוקי המדינה בה מכרו את החמץ. לשם כך היו מדפיסים בצד הנוסח העברי של השטר, גם נוסח לועזי בשפת המדינה בה מדובר. כך למשל תיקן הגאון רבי יחזקאל לנדא זצ"ל בעל ה"נודע ביהודה", לטובת פשוטי העם שאינם בקיאים בהלכות מכירה נוסח שטר מכירה בשפה העברית ובכתב גרמני. מדוע חשוב להזכיר פרט זה? בהיות ולפני שנים מספר התעוררה שאלה בהקשר לתוקפה של עסקת מכירת החמץ. היה זה באוסטריה והקיסר ירום הודו, שמע מפי מלשינים שהיהודים מוכרים את החמץ מבלי לדווח על כך למס הכנסה---

הקיסר המלומד, הגיב על כך בביטול מה והפטיר: הרי ידוע שמכירת החמץ איננה

לפני החג? עמדו והעניקו אותה לגוי, במתנה גמורה, ובמקרים אחרים מכרו את החמץ לגוי, כדת וכדין, העבירו את החמץ לרשותו ולאחר החג היו רוכשים ממנו את החמץ. ועם כל זאת, פעמים רבות ריבוי הסחורות הקשה על שינועם מרשות היהודי לרשותו של הגוי. ולשם כך תיקנו חכמינו זכרונם לברכה תקנה נוספת להצלת ממונם של ישראל: היהודי מוכר או מעניק לגוי לא רק את החמץ עצמו, אלא גם את המקום שבו מונח החמץ. וכך התפתח מנהג מכירת החמץ שלב אחר שלב, עד למכירת החמץ שאנו מכירים, בביתו של רב העיר, אצל רב בית הכנסת או אפילו בשליחת SMS, בפקס, בדואר אלקטרוני או באחד האתרים שהרבנות המקומית מעמידה לשם כך ברשת המחשבים המקוונת (במסגרת זו איננו מתיחסים לפן ההלכתי שבמכירת חמץ בטכנולוגיה החדשה שבזמנינו).

זה חוזר על עצמו בריטואל קבוע: בכל ערב פסח, מוצאים את עצמם רבני ערים ישובים סביב השולחן כשמולם עומד איזה גוי, שריף או מוכתר ובאוויר מרחף המתח של העיסקה הגדולה והכדאית על פי כל קנה מידה: מכירת חמץ. התורה הקדושה חסה על ממונם של ישראל, וסוחרים רבים ש"נתקעו" לפני פסח עם סחורת חמץ בשווי רב, עמדו נבוכים: האם עליהם לשרוף ולבער את החמץ שברשותם? מה עשו אותם סוחרים? עמדו ומכרו את כל החמץ שברשותם לגוי, במכירה גמורה. בכסף שקיבלו עבור העיסקה – רכשו אחר הפסח סחורה חדשה. מבחינה הלכתית – היה זה פתרון מושלם. הבעיה היתה שלא תמיד נמצא הגוי שירכוש כמויות כה גדולות של חמץ, בדיוק בערב פסח. ומה עשו אותם יהודים שלא עלה בידם למכור את כל הסחורה שהיתה ברשותם

ירושלים העיר סגורה ומסוגרת, אין יוצא ואין בא. היהודים שבירושלים היו נתונים במצור ולא היתה להם שום הזדמנות להכין את צרכי חג הפסח הקרב ובא, כיאה, וכעת נתווספה להם צרה חדשה: **כיצד ימכרו את חמצם לגוי?**

מכירה אמיתית של ממש, ומשום כך לא חלה עליהם חובת הדיווח לשלטונות המס--- קביעה זו לא העלתה חיוך אצל המימסד הרבני כלל ועיקר, ההיפך מכאן נולדה דאגה רצינית: הגאון רבי ברוך פרנקל ששמע על כך, הרבה וטען בצדק - אם כך חושב הקיסר, אם כן מוכח מדבריו שהמכירה הזו היא איננה חוקית בעליל, ויש מקום לחשוש שאין כל תוקף הלכתי למכירת החמץ. בעיה של ממש.

עשרה נפוליאונים של זהב

זקני ירושלים יודעים לספר על הרבנית סוניה דיסקין ע"ה, שהיתה ידועה בהקפדותיה הרבות לגבי חשש חמץ בפסח. הרבנית לא היתה מסתפקת במכירת החמץ לגוי, אלא מנחה היה בידה שכל כלי הבית של ימות החול, ואפילו כלים שאין משתמשים בהם בחמץ לעולם, כמו כלי הכביסה או כלי הכסף ופמוטות של שבת, היתה מוכרת אותם תמורת איזה סכום לישראל שואב המים.

בכל ערב פסח היתה מתבצעת העסקה, ישראל שואב המים היה בא לבית הרבנית, חותם על החוזה ומעביר לרשותו את כל הכלים שהרבנית ביקשה להעביר מרשותה בחג הפסח, שמא ואולי יש בהם חשש של אבק חמץ. ומיד לאחר החג, הכלים היו חוזרים לבית הרבנית תמורת סכום שהיה מקובל על שני הצדדים.

שנה אחת נמלך ישראל בדעתו, וסירב להחזיר לרבנית את כלי הכסף היקרים שאותם הוא רכש כדת וכדין. באו מקורבי הרבנית ואמרו לו שהמכירה לא היתה אמיתית, שהרי כל הכלים היו רחוצים ונקיים ללא כל חשש חמץ, ורק בתורת פקדון נתנה לו הרבנית את כלי הכסף עד לאחר חג הפסח.

"אם כך, טען ישראל, שהמכירה היתה הערמה בלבד, הרי שגם כלי החמץ שמכרה היו הם ברשותה של הרבנית בימי החג". כיון ששמעה כן הרבנית, הודתה בעל כורחה שהמכירה היתה כדת וכדין והכלים הם שלו ואינו מחוייב להחזירם.

באו ונכנסו לביתו של ישראל, רבנים ואנשי מעשה ושידלו אותו בדברים שיואל להחזיר לרבנית את כלי הכסף, אך הוא בשלו: המקח הוא מקח, הכלים הם שלו ואין בדעתו להחזירם לרבנית.

בסופו של דבר, השפיעו כמה מתווכים ודיברו על לבו וישראל הסכים להחזיר את כלי הכסף תמורת עשרה נפוליאונים של זהב - סכום עתק באותם הימים.

ועם כל זאת - מספרים זקני ירושלים - לשנה האחרת, לא שינתה הרבנית ממנהגה,

הגאון רבי ברוך פרנקל ששמע על כך, הרבה וטען בצדק שאם כך חושב הקיסר האוסטרי, ירום הודו - שמכירת החמץ איננה מכירה אמיתית של ממש, ומשום כך לא חלה עליהם חובת הדיווח לשלטונות המס - אם כן מוכח מדבריו שהמכירה הזו היא איננה חוקית בעליל, ויש מקום לחשוש שאם אכן כך, אזי אין כל תוקף הלכתי למכירת החמץ...

ומכרה לישראל את כל הכלים שברשותה, כדרכה מימים ימימה!

טעות גוי מותרת

בירושלים של פעם, היה מנהג מסורתי כזה, שלא רק המוכרים - כלומר חברי הבית דין צדק של העדה החרדית האשכנזית, היו מוכרים קבועים, אלא גם הקונה הערבי הוא היה קבוע בכל שנה ושנה.

האחד היה משה'לה בעשאטע, הוא היה הקונה הקבוע של בית הדין של הפרושים בירושלים, השני הוא מוסה בן כפר השילוח שתפקידו היה לשמור על בית העלמין היהודי שבהר הזיתים כדי שהערבים לא יגנובו את מצבות הקברים לצורך בניית בתייהם. שני הערלים האלה נעשו ברבות הזמן

לבקאים של ממש בכל פרטי המכירה וצורת הקנין, הם גם ידעו לדבר, לקרוא ולכתוב בשפה העברית וכבר היו יודעים לתת תשובות ומענות, מדויקות אגב, על עשרות השאלות שנשאלו על ידי חברי בית הדין בקשר למכירה.

אגדות שלמות נכרכו בשמותיהם של השנים ובדיחות משעשעות פירנסו את הבדחנים הירושלמים של פעם.

כשקרה פעם אחת שטעה מוסה באחת מן התשובות, מיד היה צוחק ומתקן את עצמו תוך שהוא מפליט בבדיחות הדעת את הכלל התלמודי "טעות גוי מותרת"...

וכשקרה פעם אחרת ואחד מן הדיינים הקדים אחת מן השאלות או שאחר את המוקדם, היה משה'לה מעיר לו על כך ואומר: רבי שמעלק'ה (כלומר רבי שמואל סלנט שהיה רבה של ירושלים, קרוב לשבעים שנה), היה נוהג בענין זה ההיפך...

חלקם של ה"תנזים"

והיתה גם שנה אחת, שכמעט ולא התקיימה מכירת החמץ המסורתית, משום מעשה שהיה:

הימים ימי תש"ח. מלחמה עקובה מדם התחוללה מסביב לירושלים הנצורה, בראשית חודש ניסן התהלכו שמועות על יציאת בריטניה מגבולות הארץ, והמלחמה הגיעה למלא עוזה. כל הכבישים בארץ, כל הדרכים והשבילים היו משובשים בגייסות של הלגיון הירדני וכנופיות של שודדים ערבים (אין כינו אז את ה"תנזים" וה"פתח", אינני יודע), עד שכמעט שבתה תנועת כלי הרכב.

חמץ ציבורי

מעיקר הדין תיקנו חז"ל את העיסקא הזו של "מכירת חמץ" בכדי להינצל מהאיסור של "ולא יראה לך חמץ בכל גבולך", ומכיון שאין כל אחד ואחד מבינינו יודע ובקי בדיני מכירה ודרכי קנינים בכלל וקנינים לגוי בפרט, הנהיגו חז"ל שכל יהודי ימסור הרשאה לבית הדין או לרב שבעירו כדי שהוא ימכור בעבורו את החמץ שלו.

החמץ הקהילתי, הציבורי, נמכר על ידי פרנסי הציבור אלו שממונים על נכסי הציבור: גבאי בית הכנסת, מנהלי חברות וקואופרטיבים למיניהם, ראשי ערים ומועצות מקומיות וגם שר האוצר של מדינת ישראל שמזמין את עצמו ללשכת הרבנים הראשיים לישראל וכמובן גם את הנכרי שרוכש בכסף מלא את כל החמץ של מדינת ישראל בכל מקום שהוא. עיסקה די מכובדת לכל הדעות.

בקיבוצים - חייב כל אחד מחברי הקיבוץ לחתום על שטר הרשאה עבור החמץ הפרטי שלו. את החמץ הכללי ששייך למזכירות הקיבוץ, מוכר מזכיר הקיבוץ או האחראי על הרכש והמכירות בקיבוץ או נציג מטעמם.

על כל גבול וגבול בתחומי הערים והמושבות, השתוללו קרבות רחוב, נשפכו סוללות ונבנו מחסומי אבנים ושקי חול כדי ליצור חיץ בין המחנות. על כל גבעה עמדו הכן צלפים ומשם רצחו בדם קר עובדי אורח שלמים ושקטים.

ירושלים העיר סגורה ומסוגרת, אין יוצא ואין בא. היהודים שבירושלים היו נתונים במצור ולא היתה להם שום הזדמנות להכין את צרכי חג הפסח הקרב ובא כיאה, וכעת נתווספה להם צרה חדשה: כיצד ימכרו את חמצם לגוי? הגוי הקבוע שהיה רוכש את החמץ, לא יכל להגיע למקום מושב בית הדין, כל שביל בירושלים - היה חזית הקרב, כל רחוב - בריקאדה, כל בית הפך למבצר ובכל פינה עמדו חיילים בעמדת הגנה.

בערב פסח בשעה 8:30 בבוקר, בהגיע שעת מכירת החמץ, נכנסה לפתע פתאום, מבלי שידע איש כיצד ולמה, הפוגה והפסקת אש מוחלטת. לרגע נדמו יריות הצלפים, שריקות הכדורים לא הדהדו באויר, הפגזים חדלו מלרעום והקולות חדלו.

באותה שעה, כאילו לפי הסכם הדדי, עמדו חברי בית הדין ויצאו אל קוי האויר שבסמוך לשכונת מוסררה הירושלמית, שם מצאו את הגוי הקבוע של החמץ, שם על הגבול, סידרו הרבנים את שטר המכירה ושם חתמו שני הצדדים על שטר המכירה כדת וכדין, כשהרבנים עומדים מעבר לגדר האחד והגוי עומד מעברו השני של הגדר.

וראה זה פלא: כשנסתיימה מכירת החמץ, בעוד הרבנים חברי בית הדין עושים את דרכם חזרה הביתה, מיד חזרו כלי הנפץ להשמיע את קולם בעוז וברמה, כדורי הרובים חגו מעל לראשי הרבנים ופגזי המרגמות התעופפו מעל לראשם. בנס לא אירע להם דבר. שומר מצוה לא ידע רע---

מכירה בצחוק

לדאבונינו ישנם אנשים קלי דעת שהם שמים ללעג וקלס את כל המנהגים היהודיים, אף שלעיתים רבות הם נוטלים חלק פעיל ביישום המנהג. מכירת חמץ למשל, ישנם יהודים רבים שמוכרים את החמץ לגוי בהרשאה לרבנות המקומית, אולם לאחר המכירה הם מתפארים באזני מכיריהם כי הכל היה בצחוק.

גדולי הפוסקים נתנו את דעתם לסוגייה זו, וישנה דעה שקובעת כי במקרה כזה אכן אמירתו הלגלגנית גילתה לנו שאין במעשיו כלום, ומכירת החמץ שלו בטלה ומבוטלת.

כלבים במכירת חמץ?

שני צדדים למטבע

וכמו לכל מטבע שיש לו שני צדדים, גם למטבעות מכירת החמץ קמו מתנגדים מכמה נימוקים הלכתיים.

כאמור, המהפכה התעשייתית וריכוז הייצור שהביאה בכנפיה, דחקה את כל הסוחרים ורבי התעשייה לפינה צרה. מחסני מזון שבהם אוחסנו כמויות ענק של מוצרי צריכה בסיסיים העונים על ההגדרה "חמץ", או כאלה ש"אינם כשרים לפסח", אמורים להמתין בתורם לרגע שבו הם יבוערו מן העולם בתהליך כזה או אחר.

כבר בתקופת הגאונים הסתמך רב עמרם גאון על דברי התוספתא במסכת פסחים, שבה נאמר "ישראל ונכרי שהיו באין בספינה וחמץ ביד ישראל, הרי זה מוכרו לנכרי ונותנו במתנה, וחוזר ולוקח ממנו לאחר הפסח, ובלבד שיתנו לו במתנה גמורה. רשאי ישראל שיאמר לנכרי: עד שאתה לוקח במנה - קח במאתים, שמא אצטרך ואבוא ואקח ממך אחר הפסח".

המציאות שמוזכרת בתוספתא הנה ברורה מאוד: "ישראל ונכרי שהיו באין בספינה וחמץ ביד ישראל". לא מדובר במחסי מזון ענק ורשתות שיווק גדולות שבהם מאוכסנים טונות של מוצרי "חמץ". ולכן לאור התרחקות השיטה הזו מצורתה המקורית, קמו כמה פוסקים במאות השנים האחרונות שהתנגדו בחריפות למכירת חמץ לגוי. ההתנגדות הייתה לא רק לעצם המכירה, אלא גם לקניית חמץ שנמכר בשיטה זו, שהרי אם המכירה לא הייתה כהלכה, מוגדר החמץ כ"חמץ שעבר עליו הפסח", שאסור בהנאה.

בספר "תבואות שור" בפירושו למסכת פסחים פקפק במכירה זו שאינה אלא בגדר 'הערמה'. כך גם נקטו בעל האליה רבא ומחצית השקל שאין לסמוך על המכירה אלא במקום הדחק - למנוע הפסד מרובה. ומסיבה זו מובא בספר "מעשה רב", שדעת הגאון מוילנא שאין למכור חמץ גמור אלא מכירה מוחלטת לתמיד, ואחר הפסח החמיר שלא לקנות חמץ שנמכר במכירה הרגילה.

לגוי משכיל

אמנם במהלך השנים האחרונות הזמן נפתרו חלק מטענות המפקקים, על ידי הוספת דקדוקים במכירה. כך למשל, כותב בספר בכור שור שבזמנם הגוי הקונה לא היה מבין כלל בענייני הקניין, ואילו כיום מוכרים לגוי משכיל, ופעמים רבות אף לעורך דין, שמבין שמבחינה משפטית המכירה תקפה. מה עוד שבניגוד לזמנם שהיו מוכרים את החמץ לגוי במחיר סמלי, הרי שכיום נוהגים למכור את החמץ בשווי המלא. בכדי שהמכירה לא תראה כהערמה, נהגו לדקדק בכל פרטיה. והואיל ויש דעות מהי דרך הקניין שעל פי ההלכה קונה הגוי מיהודי, היו מקפידים לבצע את המכירה בכל צורות הקניינים, כדי שיהיה ברור שעל פי כל הדעות המכירה חלה. בנוסף לכך מקפידים שהמכירה תחול גם לפי חוקי המדינה.

לעומת המתנגדים למכירת החמץ, אנו מוצאים חבל פוסקים שסמכו את ידם לעצם המכירה. המפורסמים שבהם הם רבי יחזקאל לנדא, בעל ה"נודע ביהודה", רבי משה סופר בעל ה"חתם סופר" (הערהורים על מכירת החמץ והנדון ההלכתי בענין זה מובא במלואו בספר "שדי חמד" ח. ט). ואף בספרות השו"ת של פוסקי זמנינו נדון הנושא בהרחבה רבה ומקיפה. למעשה, נוהגים כיום להמליץ לכל בית אב להשתתף במכירת חמץ, וזאת מפני שיש מוצרי מזון ותרופות טעימות שיש ספק אם נתערב בהם מעט חמץ, ואין ראוי לאבדם מפני ספק כזה, וכן אין אפשרות להשאירם בבית שמא יש בהם חמץ, לפיכך הטוב ביותר למוכרם במכירת חמץ ולצאת בזה מהספק.

לגבי חמץ גמור, נוהגים להמליץ שלא למכור חמץ מועט, כדי שלא להשתמש בהיתר המכירה לצורך קטן, אבל כשמדובר בהפסד גדול, ניתן בהחלט למכור את החמץ לכתחילה. ■

החל משנת תשס"ו נכללה במכירת החמץ של צבא הגנה לישראל גם יחידת הכלבים של צה"ל שבה משרתים כמה מאות כלבים, וזאת בהנחייתו של הרב הראשי לצה"ל.

מה עושים הכלבים במכירת חמץ? אתם שואלים.

ובכן, מכירת הכלבים לגוי בהסכם מכירת החמץ נעשתה לאחר שממש בערב פסח התברר לרבנות הצבאית כי בניגוד למה שסברו תחילה, המזון שאותו צורכים הכלבים הוא מכיל חמץ גמור. בירור הלכתי קדחתני הכניס את יחידת הכלבים בתוך חוזה המכירה, ואותם כלבים שבצאת ישראל ממצרים לא חרצו את לשונם אוכלים כיום בפסח מזון ללא חמץ.

אורות ומראות

"אורות חיים ומשה" אשדוד

מתוך חשכת הגלות, מפציעה לה קרן אור ההולכת ונעשית כאלומה חזקה- זוהי קרן התורה. בכל השנים בכל התקופות וחרף הגלות הקשה שאנו נתונים בה, יש לנו נחמה אחת ויחידה "זאת נחמתי בעיני" (תהילים ק"ט ג') זהו כח התורה. דווקא בימים טרופים אלו בהם שונאי ישראל מרימים ראשם ומנסים לפגוע בכל הקדוש והיקר, דווקא בתקופה בה כל יהודי השוקד על דלתות התורה הופך למושא לעג וקלס, ונדרף על פת לחמו- אז ומשום כך הולך ועולה אורו של לימוד התורה ומתעצם ללא גבולות וביתר שאת. כי כידוע אם קולו של יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אזי לא יוכלו לו ידיו העריצות של עשיו. לא יהא בכוחן של הידיים הללו היוצאות חוצץ נגד כל דבר שבקדושה- להזיק או לגרוע. וכך בוקע קולה של התורה הערב מדבש בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בכל אתר ואתר...

ישנו מקום מיוחד, בו מרקם לומדי התורה הוא כה ייחודי, מקיף גוונים רבים בעולם היהודי כשהמטרה היא אחת ומשותפת לכולם- לזכות מתוך עמל לכתרה של תורה. כן, באשדוד, העיר בה זכה **מורנו ורבנו רבי דוד חנניה פינטו שליט"א** להקים קהילה לתפארה בעיר שתחילתה וראשיתה היו מצער, עיירה דרומית ומדברית וכיום היא בבחינת "ואחריה יושגא מאוד". אך כידוע (כמובא במס' עירובין נד.) כיוון שעושה אדם עצמו כמדבר אזי זוהי שהתורה תהא ניתנת לו במתנה, ודווקא מתוך המדבר והשיממון הרוחני- עולה ומתעלה קרן אורה של התורה הקדושה.

וכך מתנוסס לו לתפארה הבניין המפואר של מוסדות "אורות חיים ומשה" אשדוד, אשר בהדרו וביפי תוארו הינו "בית מקדש מעט". וקדושת השכינה חופפת עליו תדיר בהיותו בית תעודה לתורה ולתפילה, מקום בו קובעים בו הכל את לימודם. החל באברכי הכולל הממיתים עצמם באהלה של תורה בבחינת "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר י"ט ד') זהו אהלה של תורה, וממשיך בבעלי בתים היקרים אשר חרף טרדותיהם המרובות לא פוסחים הם על קביעות עיתים לתורה, וכלה בילדי החמד היקרים אשר "מתמידים" מחוץ לשעות לימודיהם ומוסיפים בתורה וביראת שמים טהורה להיות בני עלייה.

"שבתי בבית ה' כל ימי חיי" (תהילים כ"ד ד')

דומה כי הנכנס אל הקודש, אל תוככי **כולל האברכים "אורות חיים ומשה"** יישאר מספר רגעים על עומדו, נפעם ונרגש...

מאה וחמישים אברכים כן ירבו, בני תורה אמיתיים המקיימים את העולם בהבל פיהם יום ולילה, כפשוטו. ישובים יחדיו בחברותות ומנסים מתוך ריתחא דאורייתא לרדת לסוף עומקה של הסוגייה, ללבנה ולהבהירה. משל העולם כולו עצר מלכת וכולם עומדים ממש כעת למרגלות הר סיני ושומעים את הקול האלוקי הכביר "אנכי ה' אלהיך..." כך- יום יום ושעה שעה ממיתים האברכים היקרים הללו עצמם באהלה של תורה, לא שתים ליבם להבלי העולם החולף אלא רצים ואצים בדרכם הקדושה לרכוש לעצמם קנייני רוח נצחיים מתוך עמל תורה ויגיעתה.

סיקור פעילות הקודש
במוסדות

"אורות חיים ומשה"
אשדוד

"אור חיים ומשה"
פריז - צרפת

ובנוסף סיפורי השגחה
כפי שנשמעו ממו"ר
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

||

מתוך חשכת הגלות,
מפציעה לה קרן אור
ההולכת ונעשית כאלומה
חזקה, זוהי קרן התורה.

בכל השנים, בכל התקופות
וחרף הגלות הקשה שאנו
נתונים בה, יש לנו נחמה
אחת ויחידה "זאת נחמתי
בעיני" (תהילים קי"ט ג')
זהו כח התורה.

דווקא בימים טרופים אלו בהם
שונאי ישראל מרימים ראשם
ומנסים לפגוע בכל הקדוש
והיקר... הולך ועולה אורו
של לימוד התורה ומתעצם
ללא גבולות וביתר שאת.

ישנו מקום מיוחד, בו מרקם לומדי התורה הוא כה ייחודי, מקיף גוונים רבים בעולם היהודי כשהמטרה היא אחת ומשותפת לכולם - לזכות מתוך עמל לכתרה של תורה.

כן, באשדוד, העיר בה זכה מורנו ורבנו רבי דוד חנניה פינטו שליט"א להקים קהילה לתפארה בעיר שתחילתה וראשיתה היו מצעה, וכיום היא בבחינת "ואחרייתה ישגא מאוד" ... דווקא מתוך המדבר והשיממון הרוחני, עולה ומתעלה קרן אורה של התורה הקדושה.

נפשם הכמהה לתורה, בלימוד פורה ומבורך בסוגיות המותאמות להם אישית עם אברכים ובני תורה יודעי ספר.

"לחזות בנועם ה" (תהילים כ"ד)

גם מקומם של אלו אשר פרשו מעבודתם זה מכבר- לא נפקד, וקול לימודם הערב עולה ומתמזג יחד עם שאר קולות הקודש בבניין המאיר של מוסדות "אורות חיים ומשה". הכולל המיועד עבור אנשים אשר פרשו לפנסיה ולגמלאות, מלכד בתוכו אנשים שחשקה נפשם בתורה, אשר בעברם קבעו עיתים לתורה בשעות הפנאי המועטות שהיו לרשותם.

כעת, כאשר כל זמנם עומד לפנייהם באים הם ישובים יחדיו ומלבנים סוגיות בגמרא, משלבים בדברי ההלכה ומוסיפים מוסר ויראת שמים בנפשם.

"ולבקר בהיכלו" (תהילים כ"ד)

תלמידי החמד, גדיי הצאן אשר שוקדים על לימודם בתלמודי התורה, ובמוסדות הקודש- מסיימים את חוק לימודם בשעות אחר הצהרים. זמן פנוי נותר לרשותם, ולא רצוי הוא כי ימלאו אותו בתכנים שונים על דעת עצמם- העלולים להביאם לידי מכשול. מורנו ורבנו שליט"א אשר ליבו רחום ודואג כאב לבניו ראה כי לא ניתן להשאיר את המצב כך על עומדו. ומיד כהרגלו בקודש עבר ממחשבה למעשה והניף מעלה את "פרויקט המתמידים".

התלמידים הצדיקים, תינוקות של בית רבן נאספים מידי יום בשעות הערב המוקדמות ובהכוונתם של מדריכים מסורים ויראי שמים- חוזרים ומשננים את החומר שלמדו במסגרת התלמוד תורה. כמו כן ילדים המתקשים בהכנת שיעורי הבית,

כזהו הרקיע, שזורים בדברי קדשו משקות ומרוות כל נפש צמאה לתורה, ערוכים ונמסרים בטוב טעם ודעת. מקשרים אקטואליה עכשווית עם אירועי העבר ונימה אחת עולה מהם "אין לנו שיור כי אם דברי התורה הזאת".

וכך עולים ומתעלים אברכי הכולל, ומילותיו הנעימות של מורנו ורבנו שליט"א נוסכות בהם כוחות מחודשים בשבתם בבית ה'. למרות המצב הכלכלי הקשה אשר לא פסח על כל מקום בעולם, לא חס מורנו ורבנו שליט"א על כוחותיו, וממשיך דווקא אל מול הקשיים הלא פשוטים הללו- להחזיק את לומדי התורה. הוא אינו מסתפק בכולל יום אשר שמו הולך לפניו, כי אם גם כולל ערב לתפארה קיים במקום. הכולל בראשותו של הרב איתמר לוי שליט"א, מוביל צורת לימוד ייחודית המשלבת בין אברכים עמלי תורה לבין אנשים העמלים לפרנסתם מבוקר ועד ערב אשר חשקה נפשם בתורה ובשעות ההפוגה מעמל יומם- מרוויים את

ברור כי הדבר לא נעשה מעצמו, מובן הוא כי ליבם הטהור של האברכים הללו מושקה בטללי תחייה זכים וטהורים- אלו טללי נועם אמרתיו של מורנו ורבנו שליט"א. בצופן אמריו ובנועם שיחו מעביר הוא שיחות שבועיות לאברכי הכולל ובהם מרעיף עליהם דברי שבח על כך שזכו להיות מיושבי בית המדרש, על כך שהם מקיימים את העולם ומהווים חולייה חשובה ומקשרת בין הקב"ה ואורייתא, על כך שהם בני תורה ולומדי תורה.

ועל מנת להחזיק בני תורה ביישוב הדעת ומבלי כל טרדה- ראשית כל צריך להיות אוהב תורה אמיתי. זוהי תמצית דמותו הרוחנית המיוחדת כל כך של מורנו הרב שליט"א, אשר מוסר נפשו מסביב לשעון מבלי לייחס חשיבות לעצמו או לענייניו הפרטיים. כל כולו מקשה אחת של קודש צורף למען לומדי התורה, להקים את אחד מיסודות העולם- התורה הקדושה. פנינים נפלאים וחייושי תורה מזהירים

פרויקט המתמידים

זמן הלימודים בתלמוד תורה אין ספק כי
השהייה במקום הקדוש הזה, על אף שהיא
כ"ביקור קצר" חורגת בנפשם של תלמידי
החמד את טעם המתקן של חיי תורה.

ימצאה מחודשת זכיות ובתוספת

(מתוך הפיוט "אודה לאל לב חוקר")

גם כאשר שלושה כוכבים מבליחים
ברקיע, ובפי כל נישאת ברכת "ברוך
המבדיל בין קודש לחול", עדיין נמשכת
הפעילות הרוחנית הברוכה בבנין "אורות
חיים ומשה". כשעה לאחר צאת השבת
בימי החורף (ובקיץ- טרם סעודה שלישית)
נאספים ילדי החמד יחד עם אבותיהם שיחיו
במסגרת לימוד "אבות ובנים".

מתוך מתיקות ייחודית של לימודי אב
ובן, נמשכת התורה המסורה לנו מדור דור
בבחינת "ושננתם לבניך". על הפעילות
הענפה והמבורכת הזו אחראי הרכז הרב
שמעון מלכה שליט"א, אשר מעודד את
התלמידים בהגדרות על פרסים מגוונים, וכן
בשילוב עם מרכז "אבות ובנים" העולמי-
מחולק לילדים אלבום הלכות עם מדבקות
ללמידה אשר מהווה אתגר עבורם להשלימו
ולהחזירו לרכז ולזכות בפרסים יקרי ערך.

כמו כן מחולק בסיום הלמידה ממתק לכל
משתתף, והילדים שבים לבתיהם בשמחה
עצומה כאשר מחד הם שולטים היטב בחומר
הנלמד, ומאידך מתן שכרם בצידם.

מורנו ורבנו שליט"א נרתם גם לפעילות
זו ביתר שאת, ובסייעתא דשמיא בעידודו
ובהמלצתו נתרבו הלומדים כ"י עד שצר
המקום בסניפי הבניין מלהכיל, והלימוד
הועבר להיכל בית הכנסת המרכזי בבניין
"אורות חיים ומשה".

"כי יצפני בסנה" (תהילים כ"ז ה')

בדורנו, בו לצערנו הרב רבות הן הסכנות
האורבות לפתחנו מבית ומחוץ- אין לנו
אלא להיות צפונים וטמונים באהלה של
תורה. קול התורה הבוקע מהיכל הישיבות
הקדושות מאיר ליבם של בחורי החמד
בתורה וביראת שמים ומשבר את היצר הרע
כנאמר (במסכת קידושין ל'): "משכהו לבית
המדרש".

וכך עולה ומתעלה הישיבה הגדולה,
"תורת דוד" משגשגת ועושה חיל ובה
נמנים פארי הישיבות הקדושות בחורי חמד
טהורים העוסקים תמיד בתורת ה' יתברך.

הישיבה בראשותו של הרב הגאון הרב
שלמה רבינו שליט"א, מקנה לבחורים
את דרך הלימוד בש"ס ובפוסקים בצורה
ייחודית במסכתות מרישא ועד גמירא, תוך
נתינת דגש גם על הצד הרגשי וכך כל בחור

מקבלים שם סיוע צמוד והכוונה כדי לעזור להם לשחזר את
לימודם ולזכרו, להתכונן יחדיו למבחנים ולהתקדם בלימודי
הקודש שיהיו שגורים על פיהם ובזיכרונם.

מתוך רצון חשוב זה- נוצר הרעיון של "עונג שבת" עבור
התלמידים, צעירי הצאן. הללו נאספים בזמן קבלת שבת
ומתפללים יחדיו את תפילתם הזכה בפיקוחם של מדריכים
אחראיים המשמשים דוגמא נאותה. לאחר מכן הם זוכים לשמוע
דברי אלוקים חיים המחזקים אותם מבחינה רוחנית, ומקנים
בנפשם תורה, מידות טובות ויראת שמים צרופה.

כדי לעודדם ולחזקם עומדת לרשותם תמיכה תקציבית
נרחבת עבור פעילויות מגוונות, ומלבד מיני מתיקה המשמחים
את ליבם- מאורגנים להם גם ימי פעילות וחוויה ובהם נוסעים
הם לבקר באתרים שונים וכך באווירה חמימה ומאוחדת
מתעלים הם בתורה גם מחוץ לשעות הלימודים הרגילות.

הפעילות הענפה והברוכה הזו מותאמת לקבוצות גילאים
שונות- החל מן הצעירים שבחבורה וכלה בבוגרים יותר,
כשכל אחד מהם מותאמת שעת הפעילות בהתאם לסיום

**מתוך מתיקות
ייחודית של לימודי
אב ובן, נמשכת
התורה המסורה לנו
מדור דור בבחינת
"ושננתם לבניך".**

**על הפעילות
הענפה והמבורכת
הזו אחראי הרכז
הרב שמעון
מלכה שליט"א**

ישיבת "תורת דוד"

חש כי יש בפני מי לשטוח את ליבו ויש מי שדואג לו שיחזיק תמיד במסילה העולה בית אל חרף הקשיים.

התמיכה התמידית המקיפה את כל הכיוונים, אחת היא. כולה שייכת למורנו ורבנו שליט"א שלא חוסך מכוחו ומהונו על מנת שהישיבה תצמח ותתעלה, וברוך ה' בסייעתא דשמיא התוצאות הברוכות ניכרות, עד כי "הרחיבי מקום אהלך" ומוכשר כעת אגף נוסף חדש במקום לרווחת בני הישיבה, לאחר שנוסף "שיעור" חדש.

ויתרה מזו- מורנו שליט"א מוסר מידי שבוע שיעור חיזוק לבחורי הישיבה שיחיו, כל תלמיד השומע את אמרות קדשו, את אהבת התורה הזכה והתמה הניכרת מכל מילה ומכל משפט, לא יכול לעצור את תנופת עלייתו הרוחנית האדירה.

במסגרת הישיבה קיים כולל אברכים המונה כעשרים בחורי ישיבות צעירים שזה עתה זכו להקים את ביתם בסייעתא דשמיא, ונוכחותם תורמת רבות למהלך הלימוד הפורה בישיבה.

"אין אנחנו מספיקין להודות" ... (מתוך "נשמח כל חי")

מה קצרה היא יריעה זו להכיל את האור המקיף הסובב את היכל "אורות חיים ומשה". לא נוכל במסגרת מוגבלת זו למצות את היקפה הענק של הפעילות הברוכה הרוחשת כאן יומם וליל. רק רצינו מעל גבי במה מכובדת זו להביע מעט מרגשות ליבנו הגואה משמחה על שזכינו להימנות על תלמידיו וצאן מרעיתו של הצדיק בנן של קדושים מורנו ורבנו דוד חנניה פינטו שליט"א. לדבק במעט מזעיר באהבת התורה המפעמת בקרבו, לחוש ולהרגיש כיצד נפשו הטהורה כמהה להרבות חיילים לתורה, ולנסות להציץ מעט אל הקודש פנימה בסוד שיח מגזע תרשישים.

וברכתנו נשואה מעומק לב, שהקב"ה יאריך ימיו על ממלכתו ויפוצו מעיינותיו חוצה. שיזכה תמיד להמשיך במפעל התורה הגדול הזה- שהוא מפעל חייו, באריכות ימים ושנים בבריאות איתנה וביישוב הדעת יחד עם כל בני משפחתו הברוכה לטוב להם כל הימים, אמן ואמן.

"אור חיים ומשה" פריז - צרפת

"ויקח ויתן את העדות" (שמות מ' כ')

דרש רבי משה מידנרי: בכל שאר עשיותיו של משה בהקמת המשכן לא הוזכר אלא גוף המעשה, "ויתן את השלחן" וישם את המנורה" וכדומה, מה טעם נאמר בלוחות גם "ויקח" וגם "ויתן"? ללמד שבנוגע לתורה

צריך האדם לקחת ולתת, לקבל ולהשפיע. לא להסתפק בלקיחה גרידא ולשמור את תורתו לעצמו, אלא להעניק מחכמתו גם לאחרים.

והדברים הקדושים הללו המה נר לרגליו של מורנו ורבנו רבי דוד חנניה פינטו שליט"א. משתדל הוא בכל עוז ובמסירות נפש להעביר את התורה לאחרים ולהנחילה לבני ישראל, כי זה כל האדם. שכל יהודי ויהודי אשר יש בידו היכולת להשפיע על אחרים ולקרבם אל התורה והמצוות- חובה קדושה מוטלת עליו להשתדל בזה עד כמה שידו משגת. כדי שגם הרחוקים מן התורה והמצוות יזכו להתקרב אל האור האמיתי של תורתנו הקדושה, וזו היא דרכו בקודש זה רבות בשנים. וברוך ה' כיום גם בניו היקרים ה"ו צועדים בדרך הקדושה הזו ואף הם זוכים ומזכים את הרבים בסייעתא דשמיא.

בנו בכורו מזכה הרבים רבי רפאל שליט"א, צועד בדרך הנפלאה הזו. הוא המוביל ומכוון את אחיו הקטנים ממנו, ואף עושה גדולות ונצורות בערים ליאון ומרסיי שבצרפת, ואף בכל רחבי תבל. וברוך ה' הוא רואה פירות בעמלו. מאות

||
ברוך ה' כל שומעי לקחו של הרה"ג רבי רפאל שליט"א כולם כאחד מכירים את ה' יתברך ויודעים להכיר את גודל מעלת התורה הקדושה. ומידי יום ביומו הם נוטלים הפוגה מרעננת מטרדות יומם ובאים בהמוניהם אל בית המדרש להתבשם מן הניחוח הקדוש תוך קביעת עיתים לתורה.

ביקור בקבר רבי משה אהרון זיע"א

(שיר השירים א' ד') "משכני אחרך נרוצה" כי אכן בתחילה צריך למשוך אותם אל התורה אולם כשהם כבר זוכים לטעום את טעמה הטוב- הרי מכאן ואילך מתקיים בהם "אחרך נרוצה" והם רצים בשמחה אחר התורה והמצוות.

זאת מלבד פעילותו הענפה בכל רחבי תבל, ואף בארץ הקודש מצויים תחת ידו מספר כוללים חשובים. כולל "פניני דוד" בירושלים עיר הקודש, ובאשדוד ברובע הסיטי פועל כולל לבעלי תשובה ומתחזקים דוברי צרפתית. וכן בעיר רעננה, ובנוסף לזאת ישנו כולל חשוב בעיר ליאון שבצרפת אשר הוא פרי טיפוחיו ומעשה ידיו. ואין ספק כלל בעובדה שטרחתו מרובה ביותר והנטל הרובץ על ש כמו כבוד מנשוא, אולם **רבי רפאל שליט"א** חפץ ומעוניין בכל היגיעה והעמל הללו. אין הוא רואה בהם טורח ומשא כבוד חלילה, אלא הוא שמח בעמלו והעיקר שבניו של הקב"ה אשר טרם זכו להכיר את דרך האמת- ישובו אל חיק אבינו שבשמים ויקיימו תורה ומצוות.

אף הבנים היקרים **רבי משה אהרן הי"ו** ו**רבי יואל הי"ו**, בחסד ה' עליהם עושים מלאכת קודש של ממש בעיר פריז. למעלה מאלף בחורי חמד עומדים תחת חסותם ובאים במשך כל השבוע לשיעורים, והם מחדירים בליבם תורה ויראת שמים ודרך חיים, וכל זאת נעשה בנועם ובאהבה ובחיבה יתרה ומתוך מסירות נפש גדולה. כי עלינו לדעת שכיום אין זה דבר פשוט וקל להשיב נפשות תועות לכור מחצבתן, מפני שהעולם עם קדמתו הרבה, הביא בכנפיו שכלולים אלקטרוניים למיניהם. האינטרנט, המכשירים הניידים הבלתי כשרים וכל עולם המחשבים פותחים בפני מי שנחשף אליהם כל מיני מרעין בישינ איומים ונוראים, וכך במחי יד נהפך צלם האלוקים שבאדם למשחית, והוא נעשה פרוץ ומופקר רח"ל. וסייעתא דשמיא מרובה בצירוף מסירות נפש עצומה נדרשים בכדי ליטול נשמה שנטמעה ברפש הרוחני הזה ולמרקה ולהשיבה אל דרך התורה והמצוות. וברוך ה' עושים זאת בהצלחה רבה ונועם ה' עליהם והם רואים ברכה בעמלם. ובמתק שפתים זוכים להביא אל הקודש עוד נערים תועים ולהשיבם לחיק אבינו שבשמים.

וכמובן שלפעילות ענפה זו דרושים סכומי עתק. הנה לפני זמן מה ארגנו הם עבור הבחורים הללו טיול וסיור בארץ הקודש, במטרה לחון את עפרה ולבקר בקברי הצדיקים הטמונים בה. כל זאת נעשה בכדי להרעיק עליהם טללי אהבה וחובה כדי שיתרצו להתקרב יותר ויותר אל דרך התורה והמצוות.

רבות של אנשים מתכנסים מידי יום ביומו ושומעים את צוף אמרתיו וברוך ה' הקב"ה העניק לו מתנת שמים מיוחדת, ודיבורו הנעים מלא בחן, ובמתק שפתיו הוא מרווה את הקהל הרב השותה בצמא את דבריו.

וכבר אמרו חז"ל (במסכת ברכות) "מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים". ואכן רבים מהמון העם נהפך ליבם לטובה, וזכו להיות בעלי תשובה גמורים. ובעקבותיהם פסעו אף אנשי ביתם- נשותיהם ובניהם אחריהם וזכו לשוב אל כור מחצבתם. ואם בתחילה הם היו רחוקים מכל זיק של יהדות, הרי כיום ברוך ה' כל שומעי לקחו של **הרה"ג רבי רפאל שליט"א** כולם כאחד מכירים את ה' יתברך ויודעים להכיר את גודל מעלת התורה הקדושה. ומידי יום ביומו הם נוטלים הפוגה מרעננת מטרדות יומם ובאים בהמוניהם אל בית המדרש להתבשר מן הניחוח הקדוש תוך קביעת עיתים לתורה.

וכבר אמרו חז"ל (ברכות לד:) במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. מפני שאותם בעלי תשובה טעמו כבר בעברם את טעם החטא, הם התרגלו לכלות את זמנם בהבלי העולם הזה וקשה להם מאוד להינתק מן הרע. ובכדי לשוב בתשובה הם זקוקים לכוחות נפש גדולים ועצומים. מה שאין כן הצדיק אשר מעולם לא חווה את החיים מן העבר השני של המתנס ותמיד הייתה נשמתו שרויה בתוך חממה דקדושה. ועל כן ניסיונו של בעל התשובה גדול ועצום לאין ערוך, ובכדי לקרבו זקוקים לאורך רוח וסבלנות מרובה, המלווה בחכמת חיים רבה וברגישות דקה. וברוך ה' בניו היקרים נתברכו במעלות החשובות הללו. ובנחת רוח, בעדינות מרובה הם מושכים את הנשמות הללו בעבותות אהבה אל מצוות ה' ואל התורה הקדושה. כך מתקיים באותם צעירים יקרים הפסוק

האחד מבקש ברכה לישועה, וחברו שואל עצה ותושייה. אדם נוסף ניגש ובפיו בקשה - להסביר לו מספר שורות שנתקשה בהן בלימוד הגמרא, וכמובן את הדבר הגדול שאינם יכולים לפתור - מביאים בפני אביהם שליט"א

כוחותיו או על זמנו, רק בכדי לגייס תורמים נכבדים שיהיו שותפים בנטל הכבד הזה. ולכאורה מצד ההיגיון והיושר היה אמור הוא לדאוג למוסדות הקדושים שברשותו, מבלי לעזור לרווחתם של אחרים. כי הרי די לו בנטל הכבד הרובץ על שכמו ומה לו לדאוג למוסדותיהם של אחרים. אולם לא זו דרכו הטהורה של **כבוד מורנו הצדיק שליט"א**, שאין עינו צרה חלילה בשום מוסד תורני המפיץ תורה ויראת שמים, לפי שיועד הוא בבירור שהתורה הקדושה איננה נכס פרטי של אדם מסוים ואין היא קניינו ונחלתו של מאן דהו, אלא כולם שווים לטובה לפני בורא העולם. ולנגד עיני כולם עומדת מטרה אחת בצוותא חדא שתורת אלוקינו תהא מופצת בכל קצווי תבל, ויתגדל ויתעלה כבוד שמים. ומה לו אם הוא עושה זאת או אחרים כי "מנאי ומינך יתקלס עילאה".

הנאמרים בטוב טעם ודעת, מתוך אהבה גדולה ואחוזה עצומה כלפי כל יהודי באשר הוא. אמונת חכמים נשזרת מבין מילותיו, ותשוקה גדולה לתורה ויראת שמים נמסכת בליבם של השומעים, אשר ישובים על מקומותיהם כשאזניהם כרויות לכל מילה בקשב רב.

הצופה מן הצד בשעת השיעור יראה בבירור כי המקום מלא מפה לפה, עד כי צר הוא מלהכיל את כל הנוכחים הרבים הגודשים את האולם הגדול, אך דבר של מה בכך הוא לעומת רצונם הכביר להתקרב לתורת ה'.

אלו מילים מעטות אך ממצות, המסכמות את החוויה הנפלאה לה זכו שלוחא דרבנן בשהותם בצרפת, בפרזיז עיר האורות, שמעתה ניתן לראות בבירור כי היא עיר אורות של קדושה.

גם **רבי יצחק סבן שליט"א**, חתנה דבי נשיאה, פוסע באותו התלם ובאותה המסילה. אף הוא דולה מתורתו ומשקה אותה לאחרים, וכיום הוא אחראי על הכולל הגדול והחשוב כולל "**אורות חיים ומשה**" בעיר אשדוד. הכולל מונה כיום למעלה ממאה וחמישים אברכים כן ירבו, אשר יושבים ושוקדים על לימודם באהלה של תורה, יומם ולילה. שמחה גדולה היא **לכבוד הרב שליט"א** אשר זיכוי הרבים הגדול הזה ממשיך ופועל, חוצה ימים ויבשות למען ה' יתברך.

והנה ברוך ה' כאשר קול התורה נשמע בדורנו כשופר ההולך למרחוק, רבו מוסדות התורה והקדושה בארץ ישראל ובעולם כולו. הפעילות הענפה הזו על כל תוצאותיה הברוכות דורשת משאבי הון רבים ועצומים ובכדי להחזיק את כל מוסדות קדשו, דרוש הון עתק. לשם כך מכתת הוא את רגליו בכל קצוות תבל תוך שהוא אינו חס על

רבים מן הבחורים הללו לא נדרשו כלל לשלם עבור הוצאות הטיסה והשהות, וזאת מלבד ההוצאות המרובות הכרוכות בארגון שבתות קירוב בצוותא וסעודות שונות הנערכות לגיבוש הקבוצה. כמו כן נערכה עבורם סעודת מלווה מלכה מפוארת בבניין מוסדות "**אורות חיים ומשה**" אשדוד עד השעות הקטנות של הלילה. גם לפרטים הקטנים והחיוניים כל כך כגון- רכישת טליתות קטנות וגדולות עבורם, דואגים הם בשמחה. וכל ההוצאות הללו מצטברות לסכום גדול מאוד, אולם הם מוכנים לעשות זאת בשמחה ולהקדיש עבור אותם בחורים את כל אשר להם, ובלבד שיזכו להתקרב אל אורה של תורתנו הקדושה.

הפעילות הענפה הזו איננה מסתכמת בשעות ספורות במשך השבוע, אלא מבוקר ועד ערב הם עוסקים בצרכי הציבור ובאמונה. נטל הקהילה מונח על כתפיהם, למרות גילם הצעיר. כך ניתן לראות היאך אנשים רבים נוגשים אליהם במשך היממה ולכל אחד מהם בקשה שונה. האחד מבקש ברכה לישועה, וחברו שואל עצה ותושייה. אדם נוסף ניגש ובפיו בקשה- להסביר לו מספר שורות שנתקשה בהן בלימוד הגמרא, וכמובן את הדבר הגדול שאינם יכולים לפתור- מביאים בפני אביהם שליט"א. אולם חרף הקשיים שבדבר שמחה עצומה וסיפוק רב יש בליבם על שזכו להגיע עד הלום, כי כל מטרם היא להגדיל תורה ולהאדירה. וכבר נתפרסם שמם של בניו היקרים: **רבי רפאל שליט"א** ו**רבי משה אהרן הי"ו** ו**רבי יואל הי"ו** בכל העולם מגיל צעיר, משום שהרבנים שבאים מחוץ לארץ לבקר רואים במו עיניהם את מסירות נפשם, ומתמלאים התפעלות עצומה מכך. והנהגת הבנים הי"ו מהווה סמל ודוגמא שאותה ממחישים הרבנים הללו אף לתלמידיהם.

ביומנם של שני נציגים מארץ הקודש רבי יצחק שטרית הי"ו ורבי משה בניסטי הי"ו, אשר הגיעו לבקר במוסדות התורה בפרזיז, למשך כמה ימים- מצאנו את השורות הבאות, בהן הם מביעים מעט מרחשי ליבם הגואה שעה שטעמו קורטוב מן הפעילות הרוחנית הענפה אשר במקום:

"בשעת ערב מתקיים בבניין בית המדרש שיעורו של **רבי משה אהרן שליט"א**. עוד כשעה קודם לכן, ניכרת תכונה ערה באזור. בחורים רבים מגיעים ברכבם, תרים אחר מקום חנייה שכבר לא קל למצוא. רבים אחרים מגיעים לכאן לאחר נסיעה שנמשכה זמן רב ברכבת.

המכנה המשותף לכולם הוא הרצון העז וההשתוקקות הכבירה לטעום את טעם החיים שבתורה, לשמוע את דברי קדשו

"לו האירוע הזה היה אירוע פרטי שלי, והנני עומד ומצפה בכיליון עינים לבואו של הקהל, ומשום מה הוא בושש מלהגיע, הרי אין ספק שהייתי בוש ונכלם, והייתי לכל הפחות מעוניין שיבואו רבנים ויישבו לצדי. אם כן מדוע כאן נמנע אני מלהגיע, הרי וודאי שבמצב הנוכחי נגרמים לאדמו"ר שליט"א צער ועוגמת נפש לא מבוטלים"

וביקשו שלא אגיע משום שהציבור לא נענה להזמנה, ייתכן משום שלא עשו די פרסום ובאולם הענק יש נוכחות מועטת מאוד של אנשים, כך שאין טעם לבוא ולדרוש בפני ציבור כה מצומצם. בתחילה חשבתי להימנע מלבוא, ויצאתי מן המכונית במטרה לשוב לביתי. אולם באותם רגעים עשיתי חשבון נפש ואמרתי לעצמי - לו האירוע הזה היה אירוע פרטי שלי, והנני עומד ומצפה בכיליון עינים לבואו של הקהל, ומשום מה הוא בושש מלהגיע, הרי אין ספק שהייתי בוש ונכלם, והייתי לכל הפחות מעוניין שיבואו רבנים ויישבו לצדי. אם כן מדוע כאן נמנע אני מלהגיע, הרי וודאי שבמצב הנוכחי נגרמים לאדמו"ר שליט"א צער ועוגמת נפש לא מבוטלים, ומדוע שלא אלך לעודדו ולחזקו? וממחשבה זו תיכף עברתי למעשה, שבתי על עקבותי והחשתי פעמי לאולם הכינוס. וברוך ה' הייתה סייעתא דשמיא גדולה ביותר. אומנם הציבור לא הופיע בהמוניו כפי שציפנו, אולם נשאתי בפני הנוכחים המועטים דברי חיזוק וחיממתי את ליבם במעלת החזקת התורה, ובחסדי שמים זכינו לאסוף סכום נאה ומכובד להחזקת מוסדותיו של האדמו"ר שליט"א. בראשונה תרמתי אני סכום מכובד, ואף שאר הנוכחים הלכו בעקבותי. וכך חזרתי לביתי שמח וטוב לב על החסד שזכיתי לעשות באותו ערב. וכמובן שזיכוני משמים לכך רק מפני ששמתי עצמי במקומו של האדמו"ר וחשבתי כיצד הייתי אני מרגיש לו הייתי שרוי במצב מבין שכזה..."

ממש דברים כהווייתם, שניכר מהם עד כמה ליבו הרחום של הרב שליט"א נחלץ לעזרה,

ואדרבה, זוהי חלק מפעילות הקודש ובצרכי ציבור באמונה, אשר דואג ומשתדל הוא בכל כוחותיו להירתם למען מבצרי התורה די בכל אתר ואתר ולסייע להם. הנה נציגי ישיבות רבות מכל רחבי ארץ הקודש מגיעים בשליחות לצרפת ומבקשים ממורנו הרב שליט"א לערוך עבורם מגבית לטובת מוסדותיהם הקדושים. ישיבות קדושות כגון "מיר" הענפה, וישיבת "שערי ציון" וכן "קול תורה". מוסדות "בית רבקה" ועוד רבים וטובים אשר תקצר היריעה מלהזכיר את כולם, וזאת מלבד המוסדות הקדושים הפועלים בתוככי צרפת שעל אף שהם אינם שייכים אליו באופן ישיר, אך גם עבורם נרתם הוא בנפש חפצה ומסייע בעדם לערוך מגבית תרומות להחזקתם.

פרט נוסף מדהים הוא כי כבוד הרב שליט"א משתדל להיות ה"נחשון" התומך בהם ראשונה, ומציע את תרומתו להם בסכומי כסף גדולים. וכאשר רואים הנוכחים את ההתלהבות וקדושה שלו כיצד שמח הוא לסייע להם בנדיבות, מיד נלהבים אף הם לעזור ולסייע להם ככל יכולתם.

ולמרות כי ידוע לו בבירור שכל אותם התורמים אשר נדבם ליבם להעניק מכספם למוסדותיהם של אחרים - לא יוכלו כעת לתרום למוסדותיו הפרטיים, ונמצא שכביכול המגביות הללו גורעות מן הסכומים שהיה יכול הוא לגייס לטובתו. אך דבר זה אינו מדאיג אותו כלל ואין דרכו ליתן ליבו לדבר. בליבו הטהור ובאמונתו האיתנה יודע וחס הוא בכל רגע כי מי שמחשבות שכולו עולות בליבו, זו הוכחה שאין בטחונו שלם וגמור בה' יתברך. כי אם מאמין האדם באמונה תמימה בבורא העולם הרי מבין הוא ש"אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפילו כמלוא נימא". ובודאי שאין ממה לחשוש או לפחד.

מספר כבוד הרב שליט"א מעשה שאירע לא מכבר הממחיש את עוצמת הדברים: "אדמו"ר ידוע ומפורסם בארץ הלא הוא האדמו"ר מטשרנוביל שליט"א המתגורר בבני ברק, הגיע להתארח בצרפת (ערב ט"ו בשבט התשע"א) לערוך את שולחנו הטהור שם ובמסגרת עריכת מגבית לטובת מוסדותיו הקדושים. כהכנה לערב הגדול - הודבקו מודעות ענק ברחובות קרייה, אשר בישרו על בואו של הצדיק וקראו להמונים לבוא ליטול חלק בערב מיוחד זה. בין האמורים לשאת את דבריהם ולסייע לאדמו"ר שליט"א במגבית, נרשם גם שמי. ויתרה מזו- ביום בו היה אמור להיערך הדינה, ניגש האדמו"ר אלי להזמין אותי באופן אישי להשתתף, והוסיף ואמר לי בזו הלשון "התורה סומכת עליכם הלילה..." והנה זמן קצר קודם האירוע התקשרו אלי

ועד כמה ידו פתוחה לסייע למוסדותיהם של אחרים. ואכן כידוע "מידה כנגד מידה לא בטלה" והקב"ה מסייע בידו לרומם ולהאדיר את מוסדותיו הקדושים וידו פתוחה לסייע לו ממרומים עבור מוסדות הקודש שלו.

על האמונה התמימה ומידת החסד הנעלה שבקרב מעיד הסיפור הבא שאף הוא נכתב כלשונו מפיו הטהור: "באחד הדינרים אשר ערכנו לטובת אחת מן הישיבות הקדושות מארץ ישראל, ניגש אלי אחד העשירים שנכחו במעמד. בידו החזיק הוא מעטפה ובה סכום כסף נכבד ביותר והוא פנה אלי חגיגת והודיע "כבוד הרב זה עבור מוסדותיך".

נעניתי ואמרתי לו "תודה רבה לך, אולם עליך לדעת שכעת אנו אוספים תרומות לטובת מוסד אחר. אנא בבקשה הואל בטובך למסור את המעטפה הזו בעבורם..." עשיתי זאת בידיעה ובהכרה ברורה שלא ייתכן כי אבוא לידי הפסד ממצוות החסד שאגמול עם זולתי, וברור לי מעל לכל ספק שאף הקב"ה כבר ידאג בדרכו שלו להמציא לי את הסכומים שלהם זקוק אני ולא יחסר לי מאומה".

בכח האמונה המרטיט הזו לא אחרו הנפלאות מלהגיע... ממשיך הרב שליט"א ומספר: "חסד ה' עימי ולא עזבני, וסייעתא דשמיא מיוחדת הרעיף עלי בטובו הבורא יתברך ממרומים. וכך לאחר זמן מה מאז אותו דינה, הוצרתי באופן דחוף ביותר לסכום של מאה עשרים וחמישה אלף דולר עבור תשלום מלגות הכולל לאברכים שיחיו. הייתה לי אומנם אפשרות ליטול הלוואה, אולם אדוני אבי מורי רבי משה אהרן פינטו זיע"א, לימדני שיש בכך מעט חסרון אמונה. ותמיד היה מורגל בפיו הקדוש לומר לי "לווה מן הקב"ה ולא מבשר ודם" דהיינו תבקש מבורא העולם והוא כבר יעניק לך מידו הרחבה.

וכך אכן עשיתי. התפללתי לבורא העולם וביקשתי שיבוא לעזרתי ויסייע בידי להשיג את הסכום הדרוש, תוך שאינני מסיר ולו לרגע את ביטחוני בהקב"ה כי ישועתו קרובה לבוא והוא לא יעזבני.

בכדי להסביר את נפלאות ההשגחה העליונה, אספר כי תקופה מסוימת לפני כן התקשר אלי יהודי עשיר וסיפר לי בכאב שבנו היקר איננו מתפתח באופן נורמאלי בגובה הנדרש והוא נמוך קומה באופן משמעותי מיתר בני גילו. הוא ביקש ממני שאברך את בנו. וכמובן נעניתי לו אך הוספתי להציע לו שכיום ישנם הורמונים המשפרים את הגדילה, והזרקתם יכולה לעזור למצב.

"נכון" ענה לי האב "אך הבעיה היא שכל התועלת בהם היא כשהם ניתנים בגיל צעיר, וכיום הבן בגיל חמש עשרה שנים..."

"מי אמר לך שאכן כך הוא הדבר?" שאלתי.

"לך תיכף ומיד ובקש מן הרופא שייתן לו את ההורמונים הללו ובעזרת ה' יתברך תראו ישועות גדולות".

הרופא שהיה מומחה בתחום הגדילה שמע את דברי האב, ומיד הגיב בביטול, בהבטיחו נאמנה שהם לא יועילו במאומה כי איחרו הם את המועד.

האב, שאמונת חכמים הייתה נטועה בליבו ביקש מן הרופא שבכל זאת יתרצה לתת לו את ההורמונים הללו. הרופא נענה לבסוף לדבריו.

באותם ימים שהיתי בלונדון, קיבלתי שיחת טלפון מן האב. הוא ביקש להזכיר לי כי למחרת בבוקר אמורות התשובות להגיע, וכך ייפול דבר האם אכן ההורמונים הללו הועילו אם לאו. "עשיתי כמצוותך" הוא אמר לי "ואני כולי תקווה שבעזרת ה' ישתפר המצב..."

אמרתי לו "אל תשכח, כי רובץ חוב גדול על כתפי, ואני מבקש ממך שתסייע בידי". והוא השיב לי ממש כך "אם אתבשר בבשרות טובות אני מבטיח לתרום לכבודו שליט"א סכום של... מאה עשרים וחמישה אלף דולר"!!!

כך נקב הוא בדיוק בסכום שהייתי זקוק לו, בו בזמן שאני כלל לא הודעתי לו לאיזה סכום זקוק אני לטובת מוסדותינו הקדושים, ויהי הדבר לפלא. יד ההשגחה העליונה הייתה עמדי גם הלאה ולמחרת התבשר האב בבשורה המשמחת שההורמונים שניתנו לבנו הי"ו אף הועילו למעלה מן המשווע, כל זאת לתדהמתו של הרופא המומחה, שראה בבירור נס רפואי גדול לנגד עיניו. תיכף קיים העשיר את דברו ושלח לי את הסכום במלואו בדיוק כשכבר הייתי זקוק לו בדחיפות..."

זוהי דוגמא אחת מני רבות, ומכאן יש לכל אדם ללמוד עד כמה צריך שיהא בטחונו גדול בבורא העולם. אל לו לדאוג כי יחסר משלו אם יסייע לאחרים וידאג לצרכיהם- כי אדרבה, כל התומוך באחרים ומסייע להם, הרי אף הקב"ה יסייע בידו למעלה מדרך הטבע. מובא בשם חכמי הקבלה זיע"א, שהקב"ה משפיע מאורו האין סוף על כל הבריאה כולה, ואף על פי כן מאותו האור לא נחסר מאומה. וכך הוא העניין גם במי שמשפיע לאחרים מטובו ומסייע להם בהקמת מוסדות תורה וחסד, מובטח לו שלעולם לא יחסר הימנו מאומה ותמיד תימצא הברכה בגבולו.

רוח הטהרה פרושה על כל פועליו הכבירים של מורנו הרב שליט"א, וחפץ ה' בידו עלה. זכה הוא לבנות בכל רחבי העולם מקוואות טהרה רבים ומפוארים, והשנה (תשע"א) ייחנך מקווה טהרה מהודר ברוסיה... את קורות בנייתו של המקווה שמענו מפי כבוד הרב שליט"א: "הדבר אירע בעת שהותנו באוקראינה בח"י באלול

//

"את כל זאת עשיתי במסירות נפש ובאהבה רבה, כי לא מלאני ליבי לראות לנגד עיני קהילה יהודית שאין בתוכה מקווה טהרה, ועל כן על אף שאני עצמי זקוק לסכומי עתק לצורך הכוללים הרבים והישיבות שברשותנו- בכל זאת לא נמנעתי מלהגיש סיוע ולתמוך בהקמת המקווה, לפי שטרת ישראל היא יסוד ושורש לכל היהדות כולה, והיא אחד מעיקרי תורתנו הקדושה".

התש"ע בצינו הקדוש של הבעל שם טוב זיע"א. והנה הגיע רבה של אחת מן הקהילות הקטנות המצויות במקום וסיפר שבאזור זה מתגוררות כשלושים משפחות (!) אשר ילדיהם הגיעו לפרקם, אולם הם אינם יכולים להשיאם וזאת בשל העובדה שחסר מקווה טהרה במקום...

שאלתי את רב המקום "מדוע אינך משתדל עבורם בהקמת מקווה טהרה"? "כי לשם כך דרוש לי סכום של כמאה ועשרים אלף דולר"... ענה לי הרב. תיכף ומיד אזרתי כוח ותעצומות והייתי הראשון אשר תרם מכיסו, למטרה הנעלה של הקמת מקווה טהרה באיזור... את יתר הסכום חילקתי בין הנוכחים, כל אחד על פי מה שידעתי כי מסוגל הוא להתחייב. וכך האחד הוסיף ותרם חמשת אלפים דולר, והשני- בעל יכולת כלכלית גבוהה יותר תרם עשרת אלפים דולרים...

בצורה זו השלמנו את הסכום הדרוש ברוך ה' ומסרנו לרב המקום את הכסף. קשה לתאר את ההתרגשות הגדולה שאחזה בכולנו, להיות שותפים במצווה כה יקרה שכזו. וברצות ה' יתברך בעוד תקופה קצרה ביותר תושלם בנייתו של המקווה המפואר ופתיחתו תיערך ברוב פאר והדר.

את כל זאת עשיתי במסירות נפש ובאהבה רבה, כי לא מלאני ליבי לראות לנגד עיני קהילה יהודית שאין בתוכה מקווה טהרה, ועל כן על אף שאני עצמי זקוק לסכומי עתק לצורך הכוללים הרבים והישיבות שברשותנו- בכל זאת לא נמנעתי מלהגיש סיוע ולתמוך בהקמת המקווה, לפי שטרת ישראל היא יסוד ושורש לכל היהדות כולה, והיא אחד מעיקרי תורתנו הקדושה".

ואם בתורה עסקינן כמה מתאים ומרגש הסיפור אשר זכינו לשמוע מפי כבוד מורנו שליט"א: באחת הפעמים בהן שהיתי בטורונטו אשר בקנדה לצורך חיזוק הרבים, החלטתי במפתיע בסוף אותו השבוע לטוס לניו יורק ולשבות שם את השבת. הדבר היה בלתי מובן כלל, כיון שמבחינה הגיונית עדיף היה שאשאר לשבות בטורונטו לרגל שמחת החתונה של אחד מתומכי מוסדותינו הדגולים ובזה ישנה תועלת מרובה למוסדותינו הקדושים ולעולם התורה. אולם כך הייתה עצת ה' יתברך שאטוס לניו יורק. וכבר אמרו חז"ל (סוכה נג.) רגליו דאיניש אינון ערבינן ליה להוליכן למקום שהקב"ה חפץ.

ואכן בהגיעי לניו יורק כיבדוני בכבוד גדול ונשאתי לפנים דרשות לביצור חומות הדת וחזקתי אותם בדברי אלהים חיים. בשעת הדרשה שמת לי לב כי למרות שבת הכנסת היה בנוי בצורה מפוארת ביותר- לא היה שם עדיין היכל קודש המהווה מקום מכובד לספרי התורה. כששאלתי לפשר הדבר ענו לי הגבאים שהם מעוניינים לבנות במקום היכל קודש מכובד ומרשים ביותר כיאה לבית הכנסת המפואר, אולם טרם השיגה ידם את הסכום הדרוש. מיד אמרתי בליבי כי כנראה שלשם כך שלחני הקב"ה לכאן. תיכף עברתי ממחשבה למעשה ואספתי את כל הקהל ודברתי בפניהם על מעלת כבוד התורה וכי מצווה גדולה וחשובה היא לתרום להיכל הקודש. לתדהמתי הרבה לא חלפו מספר רגעים- וכבר נאסף כל הסכום הדרוש בסך מאה וחמישים אלף דולר...

וממשיך הרב שליט"א לספר ולהמחיש בצורה מפעימה עד כמה מי שמוסר נפש למען התורה - לעולם לא ייטוש אותו הקב"ה ויסייע לו בכל אשר לו. "הנה בצרפת נפתח סמינר גדול וחשוב לתלמידות המקום, הלא הוא "בית רבקה" ומנהל הסמינר הרב הגאון רבי שונטל שליט"א שהוא ממש

את האפשרות להשיג בכוחות עצמם את הדרוש להם. ובחסידי ה' יתברך במסירות נפש של ממש דואגים להם להשלמת כל החסר. ובפרט בימי חג הפסח מושיט הוא יד לסייע בארץ הקודש והן מחוצה לה, בצרפת ובמקומות נוספים ברחבי העולם. זכות המשפחות הללו לחלוקת "קימחא דפסחא" מכובדת ביותר הכוללת מצרכי מזון בסיסיים, מוצרי יסוד בשר ודגים וכן פירות וירקות. כל זאת בכדי למנוע את הבושה מאותן משפחות יקרות הנאנקות תחת העול הכלכלי הקשה, והחלוקה מתבצעת באופן מכובד ביותר הרחק מעין רואים בכדי שלא לבייש את הבאים.

וכמובן שלכל אימפריית החסד המופלאה הזו דרושים סכומי עתק. ומידי שנה נאמדות ההוצאות במיליונים... אולם **רבנו שליט"א** נסמך על זכות אבות בבחינת "בחסידי אבות ראשונים אנחנו בטוחים" ובהישענו על רובי חסדיו של הקב"ה בטוח הוא שבורא העולם ברחמיו ישפיע מאוצרו הטוב ויעניק מידו הרחומה והרחבה למען המשך פעילות הקודש הזו. כי הבא לסייע לאחרים, מובטח לו שיסייעוהו מן השמים.

מספר לנו **כבוד הרב שליט"א** כיצד זיכהו הבורא יתברך ברחמיו לסייע לעולם הישיבות אף בארגנטינה.

"כעת נמצאים אנו בשלבי הקמת ישיבה בארגנטינה, המיועדת לבעלי תשובה. ואף את הבניין הזה השגנו בהשגחת ה' יתברך עלינו ובסייעתא דשמיא גדולה ממש למעלה מן הטבע. במשך שלוש שנים רצופות היה הבניין עומד על תילו כשאין לו דורש ולא מבקש. ועל אף מיקומו המרכזי, לא עלה בדעת איש לקנותו וכאילו נעלם הוא מן העין. אולם ברגע שרציתי לרכשו לצורך הקמת ישיבה קדושה במקום - לפתע החלו כל מיני אנשים לבקש לרכשו לצרכי מסחר ועוד דברים שונים... חששתי מאוד שמא לאחר את המועד והבניין יהפך לנחלתם של אחרים, ואילו תורה- מה תהא עליה?!

והנה אדם אחד שאינני מכירו כלל, והוא מתגורר במקום- על אף שאין הפרוטה מצויה בכיסו נגש בהקדם האפשרי למשרד המכירות וביקש לרכוש את הבניין. שאלוהו חבריו "מניין יש בידך כסף לרכישתו?" ענה להם "אני רוכש את הבניין מבלי לדעת מדוע קניתי אותו, ואולי אף אפסיד את דמי הקדימה שנתתי. ובעזרת ה' לכשיבוא האיש הנכון אעביר את זכות הרכישה על שמו, והוא ישלם את הסכום הדרוש..."

וכך "שמר" לנו אותו אדם על הבניין לבל יזכו בו אחרים, ובמקביל זכינו אנו לרכשו באותו מחיר. ואכן הבניין עתיד להיות מקום תורה חשוב ותוקם בו אם ירצה ה' ישיבה לבעלי תשובה!"

חסדי ה' יתברך מלווים את דרכי חייו

מספר לנו כבוד הרב שליט"א כיצד זיכהו הבורא יתברך ברחמיו לסייע לעולם הישיבות אף בארגנטינה. "כעת נמצאים אנו בשלבי הקמת ישיבה בארגנטינה, המיועדת לבעלי תשובה. ואף את הבניין הזה השגנו בהשגחת ה' יתברך עלינו ובסייעתא דשמיא גדולה ממש למעלה מן הטבע."

הפעילות הקדושה הזו איננה מסתכמת בבניית מוסדות קודש ובהקמת ישיבות, ואף לא בסיוע להקמת מקוואות טהרה בלבד, כי אין זה אפשרי לדאוג ולתת מענה לנשמה בלבד והרי "אם אין קמח אין תורה" ואף הרווחה הגשמית חשובה מאוד.

הנה ישנם יהודים רבים ויקרים אשר מצבם הכלכלי קשה מאוד, הפרוטה איננה מצויה בכיסם והמצב הזה נוגע מאוד לליבו הרחום של **כבוד מורנו הרב שליט"א**. אשר משתדל הוא בכל כוחותיו לסייע ולהיות לעזר לאותם נזקקים בתמיכות חודשיות נאות והגונות. הסכומים הללו שומרים על יציבותם הכלכלית ועל כך שהמשפחה לא תקרוס מן הנטל הכספי.

ואם הדברים אמורים סתם כך לגבי ימי החול, על אחת כמה וכמה שבהתקרב החגים הקדושים הבאים עלינו לטובה- עולות ההוצאות המרובות ונאמדות בסכומים גדולים ביותר. לאותם מעוטי יכולת אין

איש צדיק ואיש של חסד. הסמינר הזה כולו מושתת על אדני התורה והיראה, אך דא עקא רובץ על כתפיהם חוב גדול מאוד אשר מגיע לסכומי עתק להשלמת הבניין, והחליטו מנהלי המקום לערוך דינה. הם ביקשו ממני להנחות את הערב, אעודד את ציבור הנוכחים לתרום ואלהיב אותם לפתוח ליבם וכיסם לטובת העניין. אולם בדיוק באותו השבוע, חלה ואושפז לצערי נכדי היקר חיים סבן ה"ו. הוא שהה בבית החולים, ומצב רוחי היה עגום ביותר ולא נשאני ליבי להשתתף בדינה.

מנגד ידעתי שקהל גדול מצפה לבואי והנהלת הסמינר סמוכים ובטוחים שאהיה השליח לעזור להם בגיוס הסכום הדרוש. לא ידעתי כלל כיצד לנהוג, אך תיכף פרשתי ידי למרום ואמרתי "ריבונו של עולם, ראה באיזה ניסיון נתון אני כעת. חלילה לי מלבוא בטרוניה על מעשיך, כי יודע אני שכל הבא עלי הוא לטובה. אולם בכל זאת אנא בוא ונערוך כעין עיסקה בינינו... אני אלך לדינר לכבוד שמים, אסייע להם בהקמת קרן התורה ככל יכולתי. ואתה הקב"ה- מציידך עשה עמנו חסד ושלח רפואה שלמה לנכדי היקר ה"ו, וכך כולנו נצא נשכרים..."

מספר שעות חלפו ובאופן מפתיע ביותר התקשרו מבית החולים אל בתי שתחי', ובישרו לה בשמחה שהבדיקות תקינות והם מאשרים לה לשחרר את הבן מבית החולים... שמחה גדולה הייתה בליבי על כך כי ראיתי במוחש את השגחת ה' יתברך עלינו. וכך הלכתי לדינר רגוע ושליט, ובעלותי על הבמה סיפרתי לנוכחים את הנס שנעשה לי... התרגשות גדולה אחזה בהם וכולם כאחד החלו לצעוק בקול רם "אלהא דרבי חיים פינטו ענגנו"... וברוך ה' הייתה סייעתא דשמיא מיוחדת באותו הערב, וזכינו לאסוף את כל הסכום הדרוש לכסות את חובותיו של הסמינר."

על כל צעד ושעל ומורנו ורבנו שליט"א רואה בחוש עד כמה הקב"ה תומך ועוזר ומסייע בידיו לרומם את קרן התורה. כל זאת מפני שכל כוונותיו הן לשם שמים וכל מאוויו חפצו ורצונו בזה העולם אך ורק לגדל ולרומם את שמו יתברך בעולם ולקדשו בכל קצווי תבל. "בטוח אני שזכות אבותי הקדושים והטהורים עומדת לימינו בכל פעילותינו והם ניצבים לפני ה' יתברך, ומבקשים ממנו ישועה עבורנו למען נשכיל ונצליח בכל אשר נפנה".

תמיד מרגלה בפומיה של **מורנו ורבנו שליט"א** לומר "גם אם ברכתי מאן דהוא בישועה ובהצלחה ובחסדי שמים תפילתי עשתה פרי והאדם שהיה בצרה נושע ונגאל - אל נא תטעו לחשוב שאני עשיתי זאת, כי יודע אני בבירור כי לא גדול ערכי, אלא זכות אבותי הקדושים היא שעמדה לי לקבל את עתירתי ולעשות את בקשתי.

הנה בימי שהותי בלונדון ניגשה אלי בשעת קבלת קהל אשה עקרה שזה לה שנים רבות שעדיין לא נפקדה בפרי בטן. בקרבתי היה מונח הספר "ברית יצחק" שנוהגים לקרוא בערב ברית המילה... בירכתי אותה והוספתי לומר לה "טלי את הספר הזה עימך, וכאשר תיוושעי- תשיבי לי אותו"... והנה לאחר כשנה בשוהותי בלונדון באה אלי האשה בהתרגשות עצומה וסיפרה לי כי היא חובקת בן זכר למזל טוב...

היא החלה להרעיק עלי ברכות ותשבחות ואני אמרתי לה "דעי לך כי את עיקר הישועה את הבאת על עצמך. אני בסך הכל הענקתי לך את הספר ובכך הדלקתי את ניצוץ האמונה בתוכך, אולם את הגדלת את שלהבת האמונה בקרבך ובטחת בלב שלם בהקב"ה שיחיש ישועתך ועל כן זכית לזה". ואין ספק שהאשה הזו לעולם לא תשכח את הנס שנעשה לה, ובעקבות כך תזכה להתקרב יותר ויותר להקב"ה וזוהי גם דרך נכונה לקרב את ליבם של ישראל לאביהם שבשמים שכאשר הם נוכחים לראות שבורא העולם אוהבם ועושה עימהם ניסים ונפלאות הם משיבים לו אהבה ומתקרבים אליו ולתורתו, וכך משתדלים הם לעשות רצונו בלבב שלם".

גם בארצות הברית, זכו שקול התורה יישמע למרחוק והשליח הנאמן לכך הוא **מורנו ורבנו שליט"א**. והוא מספר על הקשיים שהתלוו לפתיחת ישיבה ומוסדות קודש במקום: "זכינו להקים במנהטן בניין רחב ידיים, כיאה למקום תורה. אולם מעשה שטן היה בעוכרינו והמקום טרם נפתח מפאת קשיים שהיו לנו בהשגת האישורים המתאימים מן העירייה. כי זאת עלינו לדעת שהיצר הרע משתדל להילחם בכל כוחו באלו המבקשים להרים את קרן התורה

התורה הקדושה. אולם חובה עלינו להתנגד בכל התוקף וללחום בו מלחמת חרמה, ולא להתייאש כי מובטח לנו שידינו תהא על העליונה. כי כבר אמרו חז"ל (שבת קד) הבא להיטהר מסייעין אותו מן השמים.

בסיום הדברים הנפלאים הללו, המדברים בעד עצמם פונה **הרב שליט"א** ומבקש לברך מקרב ליבו הקדוש את התורמים היקרים די בכל אתר ואתר המסייעים בכל כוחם והונם בהחזקת המוסדות היקרים ובהרמת קרן התורה כדי להמשיך את הפעילות הברוכה להגדיל תורה ולהאדירה ביתר שאת וביתר עוז: "הקב"ה ישלח ממרומים ברכתו, שתהא תמיד ידכם פתוחה וליבכם רחום להמשיך ולסייע במפעלי התורה הכבירים, ותזכו תמיד להיות מן הנותנים, ימלא ה' משאלות ליבכם וביתכם בשפע טובה וברכה.

ואני מברך את בני היקר רבי מיכאל הי"ו אשר מחזק את כל הסובבים בהמחשה ברורה מהו בן תורה אמיתי, תוך שהוא מקרבם אל עבודת הקודש לבל יתרשלו בה חלילה, שיזכה לגדול עוד ועוד בתורה וביראת שמים טהורה.

ברכת ה' שלוחה **לרבנית הדגולה תחי'**, המוסרת נפשה יומם ולילה למען חיזוק מבצרי תורה הנעשים על ידי בניה היקרים שיחיו, ואין ספק שכל תוצאות עמלם המבורך נזקף לזכותה. ממש כפי שאמר רבי עקיבא לרחל "שלי ושלכם שלה הוא".

יהי רצון שתזכה לנחת מהם באריכות ימים ושנים, לראותם עוסקים בתורה ובמצוות הם ובניהם וכל אשר להם. מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא ובשפע ברכה והצלחה.

"ויהי נועם ה' אלוהינו עלינו... זכות אבותי הקדושים תגן בעדנו, אמן ואמן".

בברכת חג פסח כשר ושמח שנזכה לגאולה הקרובה והשלמה במהרה בימינו, אמן ואמן. ■

ולהפיץ אותה בקרב עם ישראל. הוא עושה כל אשר לאל ידו להערים עליהם קשיים ובלבד שיוכל להניא אותם מהגדלת התורה. וכך האישורים הללו שבוששו להגיע הם מעשה ידיו של היצר הרע המבקש למנוע את פתיחת הישיבה, בכדי שלא יישמע במקום קולה של התורה.

אך החכמה הגדולה היא להילחם בו בכל עוז וחובה קדושה מוטלת עלינו להתגבר עליו. ואדרבה כגודל הקשיים הניצבים בדרכנו, כך גודל הישועה שתבוא לאחר מכן כי "לפום צערא אגרא".

וישנו מקום של תורה אשר נבנה ונתקדש ממש במסירות נפש אמיתית- פשוטו כמשמעו. הנה לאחר שתמה והושלמה מלאכת הבניין, הגיע למקום הרה"ג רבי ישראל ברוך מסינגר שליט"א שהקב"ה ישלח לו רפואה שלמה. הוא ניגש להתקין מזוזה בעזרת נשים, ומכיוון שהמקום היה מעט חשוך ומחוסר שימת לב- לפתע נפל הוא אל בור עמוק שהיה בקרבת מקום...

בניסי ניסים הוא ניצל ממוות רח"ל אולם גופו נחבל קשות, ודם רב זב ממנו. הוא כיום נמצא בתהליך שיקומי לאחר זמן רב של שהות בבית החולים. ה' ישלח דברו וירפאהו.

ואני אמרתי לעצמי שעל המקום הקדוש הזה נאמר "בקרובי אקדש", בית מקדש מעט הזה נחנך ונתקדש בדמו של יהודי יקר הי"ו, ואנו מודים לה' יתברך על שפדה אותו ממוות לחיים "ברוך פודה ומציל". ואני אוהב ומחבב את רבי ישראל ברוך שליט"א באופן אישי, ויהי רצון שהקב"ה יאריך ימיו בטוב ושנותיו בנעימים אמן".

אולם מכאן יש ללמוד שיצר הרע לעולם אינו שוקט על שמריו, אלא משתדל בכל כוחו להפריע לעולם התורה. ומוכן הוא אף לפגוע בנפש יקרה והעיקר להמעיט את קרן

תורה מפוארת בכלי מפואר

מילה הן נשקלות בפלס, לאו מילתא זוטרתא היא להגיש את דברי הרב שליט"א ליהודים הצמאים להן בכל קצווי העולם. בחדר אחר יושב לו המעצב הגרפי 'מושיב' את המילים הערוכות על הדף, בצורה נאה, ומושכת עין. שלא רק הלב יהנה.

בין הכרעה בנושא אחד - לתחילת העיסוק בנושא אחר, הושבנו לשלחן אחד את ראשי המכונים שבירושלים והשלוחה שבקרית ספר - הרה"ג אריה מוסבי שליט"א (ירושלים) והרה"ג מרדכי זר שליט"א (קרית ספר). בפתח דבריהם הם מפרגנים זה לזה ברוחב לב, מהסוג שישנו רק במקומות של עשייה רוחנית.

הרב מוסבי מעיד כי "קשה לתאר את המכון ללא מרצו וכישוריו המיוחדים של הרב זה, ה' חנן אותנו בכוחות וכן מיוחדים העומדים לרשותו בעת מלאכת הקודש". הרב זר מצייד אינו נותר חייב מעיד כי "חכמתו והבנתו של הרב מוסבי בתחומים רבים הם לנו לעזר, אלמלא הוא היינו מתקשים עד מאוד בעשיית מלאכתנו".

עד מהרה מתברר כי זוהי שיחה שכולה עשייה, הם אינם אוהבים להביט לאחור, ההווה הוא שמעניין אותם, להוסיף עוד ועוד, להרבות בהוצאת כתבי הרב.

"תחת ידינו אצורה כמות עצומה של חומר מפירות מחשבתו הגדולה של הרב" הם אומרים ומצביעים על העובדה שבכל שנה מוסר הרב אלפי שיעורים ושיחות בקהילות שבתפוצות ישראל, בהיכלי הישיבות הקדושות ובמוסדות הפרוסים בארץ ובחו"ל.

לפני קצת יותר משש שנים החלו השניים בעבודת הקודש המשותפת שלהם - יחד עם עוד כמה אברכים יקרים. בראשה של אותה קבוצה עמד אז הרב יוסף פרץ - אברך ברוך כישרון שמקצועיותו ויושרו המיוחדים סייעו רבות לייסוד המכון והתפתחותו הברוכה לאורך השנים. הם ניהלו את ארכיון הקלטות (קלטות-טייפ כמובן, מי חשב אז על דור ההקלטות הדיגיטליות?) לאחר שקיבלו מרבנו הגדול שליט"א

//

בקיץ ובחורף, בגשם ובשמש, בימי חול ובימי חג, שנים רבות מכתת הרב רגליו ומזכה אלפי יהודים בדברי תורתו המקוריים והמעודדים. מאות רבות מהם זכו להתקרב לדרך אבותם, בזכות אותם שיעורים ובזכות דברי התורה והמוסר ששמעו מפיו של הרב שליט"א

נייר בכריכה מהודרת שאוצרת בתוכה את כל הטוב שבעולם.

הכל מעלין לירושלים

בין כתלי המכון בירושלים נראה מקרוב הסדר המופתי שבו נעשים הדברים. בחדר אחד יושבים ועורכים את התוכן, מילה אחר

המכון בירושלים

הס מושלך בקהל, הכל מטים אוזנם וגומעים בשקיקה את דברי הרב שליט"א. מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי חנניה דוד פינטו שליט"א מעניק מאוצרות חכמתו הגדולה ומשקה את ציבור שומעי לקחו בטל תחיה של דברי תורה, חכמה ומוסר.

קולו של הרב נישא ברמה, הדברים היוצאים מליבו הטהור נכנסים ללב כל אחד מהשומעים במגוון הנושאים שעליהם מוסר הרב שליט"א את שיעוריו ושיחותיו הרבים. מזה עשרות בשנים, דבר יום ביומו, ניתן לראות את התמונה הזאת בדיוק, בכל אחד מקצוות העולם!

בקיץ ובחורף, בגשם ובשמש, בימי חול ובימי חג, שנים רבות מכתת הרב רגליו ומזכה אלפי יהודים בדברי תורתו המקוריים והמעודדים. מאות רבות מהם זכו להתקרב לדרך אבותם, בזכות אותם שיעורים ובזכות דברי התורה והמוסר ששמעו מפיו של הרב שליט"א.

חז"ל גילו לנו כי "הלומד ואינו חוזר כזורע ואינו קוצר". כיצד ניתן לחזור שוב על אותם דברי תורה מחממי לב? שואלים רבים את עצמם, היכן ניתן להשיג את אותו רעיון שכה עודד את רוחי בשעת משבר, את אותו חידוש נפלא שרומם את נפשי בחדוות התורה הנפלאה שספונה - טמונה - מובנית בתוך דברי חכמת התורה של הרב? איפה אוכל להשיג את הדברים שחיממו את ליבם של יהודים אחרים בפינה אחרת של העולם?

לשם כך ועבור מטרה זו הוקם "מכון פניני דוד" על שלושת שלוחותיו שבהם נאספים כל דברי הרב, הקלטות שיעוריו וכתביו עשירי הדעת. שם הם נערכים ברוב כשרון וטעם לסדרות של ספרים מלאי תוכן. ביקשנו להבין את הנעשה בשלושת השלוחות, באשדוד, קרית ספר ובירושלים. לראות מקרוב כיצד רוקמים ספרי הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א עור וגידים, כיצד הופכים הם ממילים הפורחות באוויר חלל בתי המדרשות ובתי הכנסת - בהם נישאו הדברים ויצאו מפי קודשו של הרב שליט"א, לכדי ספרים מודפסים, אותיות ומילים על

מאת: הרב יוסף אלקובי (סופר)

תמונה

== מחיל אל חיל

מכון קרית ספר

== שליחים נאמנים ==

"לכל מידה שטבע הקב"ה באדם ישנם שני צדדים – חיובי ושלילי" אומר הרב ברבות משיחותיו הנפלאות.

הרב מנצל בדרך מעניינת את מידת התאוה... "תאוותו העצומה של מורנו ורבנו לזיכוי הרבים אינה יודעת שובעה" מחייך הרב זר, ומתאר כיצד הרב משתמש בגישה של "יש לו מנה – רוצה מאתיים" בכח הקדושה, בעוד ועוד התפתחות מעוררת השתאות של הרחבת גבולות הקדושה וזיכוי הרבים.

"בעודנו עוסקים בעבודתנו על עריכת הספרים, פנה אלינו הרב בשנית בבקשה שספרים אלו יראו אור גם בשפה הצרפתית", הרב חזר ואמר שוב ושוב כי "בכח ספרים אלו להשיב רבים מעון ולקרנם לאבינו שבשמים". ואכן בסיעתא דשמיא מרובה מצאנו את המתרגמת המקצועית גב' ר. חן תחי' שבחפץ לב וברצון נטלה על עצמה את מלאכת הקודש לתרגם את הספרים לשפה הצרפתית. ואכן ידיה רב לה ובכישורן רב היא פועלת במלאכה. הרב מרדכי זר זוקף חלק גדול מהצלחת השלוחה שבראשותו בקרית ספר לזכותה של רעייתו, הגב' מלכה תחי'. "באחד מהשלבים הראשונים של התפתחות הנושא היא נכנסה לעובי הקורה ונטלה על עצמה משימה זו של עריכת החומה, בדיקתו והכנתו להוצאה לאור עולם. וב"ה עד היום הזה היא עורכת את שיחות הרב בכישרון מופלא ובמסירות אין קץ".

אם נדמה למישהו שבכך יאמר הרב ד', הרי שהוא אינו מכיר את מרצו הבלתי נלאה של הרב בכל הנוגע לזיכוי הרבים. ברצונו העז להפיץ תורה לרבים בכל רחבי העולם – פנה הרב בשלישית אל הרב זר וביקש לתרגם את הספרים אף לשפה האנגלית. "נעתרנו לבקשת הרב שליט"א ובזכות התורה הקדושה, מצאנו גם עתה את האיש הנכון בזמן הנכון. לתרגום הספרים לשפה האנגלית אינה ה' לידנו

אנשי המכס בשדות התעופה כבר הורגלו לראות את תלמידי הרב שליט"א עם חבילות ההקלטות והדיסקים היקרים מפז. הם מכירים את האריזה המוקפדת, עטופה בזהירות "שהחומר לא יפגע חלילה". הם אינם שואלים מהו אותו חומר, אלה הן הקלטות שיחות ושיעורי הרב המגיעות ארצה מכל רחבי תבל בידי שליחים נאמנים, בידיהם ממש, לא באמצעות שירותי המשלוחים הציבוריים. מי יתן לשלוח אוצר בעל ערך כה נפלא, כה נדיר באיכותו, בידי שליחים שאין להם ולו שמץ של מושג בזהירות הנדרשת בעת נשיאתו בידיים, בעת העברתו ליעדו שבירושלים.

השיחות הנמסרות על ידי הרב בארץ – בעברית – נשלחות לרב מרדכי זר, השיחות באנגלית נמסרות לרב ישראל מסינגר בניו יורק, השיחות בשפה הצרפתית משוכתבות ע"י אברכי המוסדות בפריז בירת צרפת.

ההחלטה מה הולך לכל שלוחה היא בידי הרב, כאשר כל אחד מחברי המכונים שולח לרב דו"ח על פעילותו השוטפת אחת לחודש – חודשיים ובו הוא מפרט מהן השיחות שיש כעת ברשותו. כל החומר מרוכז במכון שבירושלים וכאשר עורכי הספרים מתקדמים בכל נושא, פרשת השבוע וכדומה, הם פונים למכון שבירושלים ומשם נשלח החומר הרלוונטי לשם עריכתו והכנסתו בספר הנערך.

כמות עצומה של חומר מוקלט, קרוב ל-1000 קלטות טייפ (בחלק מהקלטות נמצאה יותר משיחה אחת) של שיעורים, שיחות, דרשות והרצאות שנמסרו בכל השפות.

בתחילה עמלו על המפעל הגדול הזה כמה מהאברכים החשובים שבכולל "פניני דוד" – אחד מהיהלומים המפארים את כתר עולם התורה בכלל ומוסדות מו"ר שליט"א בפרט. בין סדרי הלימוד הם ישבו וטיפלו בסידור וקטלוג הקלטות לפי נושאים. לאחר מכן נשלח החומר לשכתוב. את החומר בעברית היה הרב זר משכתב ואת השיחות בשאר השפות היו אברכי הכולל משכתבים.

לאורך כל הדרך אנו שומעים שוב ושוב עד כמה מעורה הרב שליט"א בכל פרט ופרט בעשייה הגדולה הזאת. כבר בימי הבראשית ביקש הרב שעבודות אלו תימסרנה לאברכי הכולל "פניני דוד" – בדווקא – כדי שנוכל לסייע להם, שיתפרנסו מזה בשעות הפנאי שלהם". יתרה מזאת, הרב התעניין כמה מקובל לשלם על עבודות שכאלה וביקש להוסיף, יותר מהמקובל, בכדי שיצא חומר איכותי.

כדי לשמור על המקור היתה מועברת כל שיחה להעתק, כשהמקור נשאר בספרייה מיוחדת, מקוטלגת לפי נושאים – פרשיות התורה, מועדים, מוסר, הספדים וכן הלאה. את החומר הראשוני של תמלול כל השיחות היו שולחים לרב לביקורת ראשונית בעינו הבדולח, שיאשר כי אכן ראויים הדברים לעלות עלי גליון, מאחר וכידוע לא כל הראוי להיאמר – אכן ראוי להיכתב, ומו"ר מקפיד מאוד על ערך המילה הכתובה באשר היא.

לאחר תקופת מה, משהצטבר בידי האברכים חומר רב, נקראו הרב זר והרב מוסבי אל הקודש פנימה, "התבקשו על ידי הרב לרכז את החומר ולסדרו, על מנת שנוכל להוציא ממנו ספרים על פרשיות השבוע והמועדים" הם מתארים את רגעי ההתחלה של המפעל העצום. עוד באותו היום החל השלב הבא של עריכת הספרים המוכרים היום ברבים מהבתים בכל רחבי העולם.

המכון בקרית ספר

”גם בהיותו בכל אחת מפינות העולם הוא מתעניין בכל פרט ופרט הנעשה במכונים, הרב רואה בהוצאת ספריו מטרה נעלה, חשובה בפני עצמה. קשה לתאר את הנהרה הפושטת על פניו בעת ראותו עוד ספר חדש, עוד התקדמות בפעילות המכון, עוד 'זיכוי הרבים' ניצחי.”

אחת מפינות העולם הוא מתעניין בכל פרט ופרט הנעשה במכונים, הרב רואה בהוצאת ספריו מטרה נעלה, חשובה בפני עצמה. קשה לתאר את הנהרה הפושטת על פניו בעת ראותו עוד ספר חדש, עוד התקדמות בפעילות המכון, עוד 'זיכוי הרבים' ניצחי. אני מבקש לשמוע מהרב מוסבי מהן ההנחיות של הרב בנושא הספרים, מהן הנקודות המרכזיות שעליהן נותן הרב דגש. הרב מוסבי מהרהר מעט, הוא יודע ומבין את משמעות השאלה, אך יותר מכך – מבין בשם מי הוא משמיע את הדברים הבאים. לא הכל ראוי להיאמר ברבים, אולם אוכל לציין את בקשתו החוזרת ונשנית של הרב שליט”א שדברי תורתו יערכו בבהירות רבה ככל שמתאפשר ”הספרים יהיו שווים לכל נפש – שגם אברך 'בן תורה' וגם 'בעל בית' העמל לפרנסתו ימצאו בו את מבוקשם.”

הנחייה נוספת שמורנו ורבנו חוזר עליה תדיר היא ”לא לחסוך בשום דבר – לא בכריכה, לא בגרפיקה ולא בדפים משובחים” ספרי הרב מופצים חינם, אך ”תורה מפוארת בכלי מפואר” – תורת הרב מודפסת בצורה המהודרת ביותר, כראוי וכיאה.

כפי שצויין, מו”ר שליט”א שותף מלא בכל הנעשה במכון. לעולם לא יוצא ספר, ביטאון או אפילו עלון בלי אישור של הרב, אחרי שהוא בעצמו עובר על כל הכתוב בו ונותן את אישורו בכתב להדפסתו. בדיוק באותה רמת הקפדה מועברים לאישורו אפילו צבע הכריכה והגרפיקה.

הרב יודע שאנשים מזהים את הספרים עם דמותו ופעליו וחשוב לו מאוד שהדברים יצאו בצורה המוקפדת ביותר, זה מחזק בליבנו כל העת את התפילה התמידית ”שלא תצא חלילה תקלה מתחת ידינו”.

מעל לטבע

כותב השורות יכול להעיד על תופעה מופלאה שאותה זכיתי לראות בעת השתתפותי בנסיעה למגאדור, בעוברנו דרך ליון שבצרפת ובעת שישבנו לשיחות עם כל אותם יהודים יקרים שנאספו ובאו מכל קצווי תבל: רבים מכל אותם אלפים רבים שזכו להכיר את הרב או אף להתקרב לתורת ה' בזכות נועם אמרתי, מתענגים בעת שיתופם זה את זה בסיפורים אודות מעשי מורנו ורבנו עט”ר שליט”א. הם מבקשים

עוד מתרגמת בעבודת העריכה הכבירה של סדרת הספרים המונומנטאלית ”פחד דוד”. גב’ ע. רוזנהן תחי’ תרגמה בכישרון רב ובזריזות המיוחדת לה את ספר ”פחד דוד” ”שערי המידות” – לשפה האנגלית, ובימים אלו עמל צוות המכון על הגהת הספר וסידורו לקראת הוצאתו לאור עולם. גב’ מ. ליכטוהר תחי’ מתרגמת בנאמנות ובמימנות לשפה הצרפתית את הספר ”שערי המידות”. כמו כן היא מתרגמת בעת הצורך מאמרים שונים המתפרסמים לעיתים בצרפת. לצוות המכון הצטרפה גם הגב’ ש. אפרתי תחי’ (מירושלים) אשר ידיה רב לה בעבודות התרגום כמתרגמת לשפה הספרדית בסיעתא דשמיא מרובה.

נו, ומה הלאה? אני שואל ובטוח שאשמע תשובה שכולה עשייה ברוכה, נוספת על זו הקיימת. הרב זר אינו מאכזב: אכן, בימים אלו אנו מחפשים מתרגמות נוספות לשפות אנגלית וצרפתית, וכבעבר כן בהווה חפץ ה' בידנו יצלח ונזכה לסיעתא דשמיא מרובה בקבלת מתרגמות נוספות לעבודת קודש זו.

כמו כן כבוד הרב הפקיד בידנו את כל הארכיון העצום של כתבי היד הרבים שכתב במהלך חייו, מרביתם נכתבו אי שם בגובה רב מעל פני הקרקע... בניצולו של הרב את שעות טיסותיו הרבות, במסירותו הרבה להגיע לכל קהילה יהודית לכל פינות העולם. רבות מן השיחות שנכתבו לספרים נלקחו מכתבי יד אלו, המכילים בתוכם אוצר יקר ערך אשר לא יסולא בפז.

כעת עובדים אנו למיין ולסדר את כל כתבי היד של הרב שליט”א. ועל עבודה זו הפקדנו את הגב’ י. פלדמן תחי’, אשר פועלת רבות ומשקיעה את כוחותיה כדי לשמר ולסדר את כתבי היד של הרב. ומלבד סידור כתבי היד, כל החומר נסרק ונשמר במחשבי המכון בירושלים לצורך גיבוי ושמיירה.

הנחיות אישיות

כמי שליווה מקרוב ונטיע בכל לב ונפש לצמיחתו וגדילתו של בן-טיפוחי ידידו הרב זר, יושב הרב אריה מוסבי ומהנהן בראשו בחיוך כאומר ”הנה כעת גם הסניף של המכון בירושלים כבר גדול, הולך בכוחות עצמו”. הרב מוסבי שלזכותו זוקף הרב זר חלק גדול מהצלחת ופריחת המכון בקרית ספר מציין את הסיפוק העצום אותו הוא חש בכל עת הגיע הרב שליט”א ארצה. ”גם בהיותו בכל

את מכובדנו היקר והנעלה הרב יואל ברדריק הי”ו, אשר ידיו רב לו בתורת התרגום וכל רז לא אניס ליה, וכל דבר היוצא מתחת ידו שלם הוא ונפלא עד מאוד.”

ומה עם דוברי הספרדית? נו, אתם מנחשים מן הסתם שעד מהרה צלצל הטלפון ועל הקו נשמע קולו של הרב ובקשתו שהספרים יתורגמו גם לשפה זו.

הרב זר מתאר כיצד בחפשו מתרגמת לשפה הספרדית התקשו בתחילה, כיון שאין בארץ אנשים רבים שיודעים לעשות מלאכה זו ברמה הגבוהה הנדרשת עבור ספרים יקרים וחשובים אלו. אך כמובן, ”זכותו של מו”ר עמדה לנו”, רצונו העז להפיץ את תורת ה' יצא מן הכוח אל הפועל ומצאנו את המתרגמת הנכבדה גב’ א. וויסוול תחי’, אשר ידיה רב לה בתורת התרגום והיא עסקה כבר רבות בשנים בכך במכונים גדולים וטובים. בכישרון רב, בחריצות מופלאה ועם הרבה סיעתא דשמיא היא מתרגמת את ספרי הרב שליט”א, וכל מרצה ונפשה נתונים למטרה זו מתוך רצון להגדיל תורה ולהאדירה.

בשלב הבאים ובד בבד עם עבודות אלו התבקש הרב זר על ידי הרב שליט”א לתרגם את ספר ”כרם דוד” על פרקי אבות לשפה הצרפתית. על מלאכה זו הופקדה הגב’ מ. סבג תחי’ אשר במסירות גדולה ובאכפתיות לכל פרט ופרט עבדה ותרגמה את כל הספר ובעז”ה בתקופה הקרובה הוא יצא לאור עולם, ורבים יוכלו להרוות את צימאונם ממנו.

מו”ר אשר לא נח ולא שוקט על שמריו לרגע קט, פנה אלינו שוב בבקשה לתרגם את ספרי פחד דוד על המועדים ו”שערי המידות” לשלש שפות – אנגלית, צרפתית וספרדית. כתלמיד בפני רבו נטל הרב זר על שכמו גם מלאכה זו, ”מתוך ידיעה ואמונה שזכות הרב וזכות אבותיו הקדושים תעמוד לימיני שאצליח אף בזאת.”

בשלב זה, ולאחר התייעצות עם מו”ר שליט”א, הוחלט לשכור מקום שימש את המכון כמשרד שבו תרוכז כל הפעילות בעבור הפצת תורת הרב.

בחודש שבט תש”ע יצא המכון לדרך חדשה והחל לעבוד במקום רחב ידיים, מאובזר בכל הטכנולוגיה הנדרשת, כדי להפיק ולייצר את המקסימום האפשרי בעבור הפצת תורת ה' לכל רחבי העולם.

עם הקמת המכון החדש בקרית ספר הוכפל צוות המתרגמות ולכל שפה התווספה

הגר"ג רשון אדלשטיין מקבל את הספרים
פחד דוד עה"ת ממור"ר שליטא

הרב לפקוביץ מקבל את הספרים
פחד דוד עה"ת ממור"ר שליטא

הגראי"ל שטיינמן מקבל את הספרים
פחד דוד עה"ת ממור"ר שליטא

השתדלות מקסימלית, כדי שאולי בכל זאת יצא הספר לקראת החתונה.

בעזרת ה', כשברכתו המעודדת של הרב מהדהדת באוזנינו כל העת, זכינו לראות את הספרים בעת הוצאתם מבית הדפוס בשעה 2 בצהריים - הישר לכיוון אולם החתונה.

בערב החתונה, רקדנו בעוז כשליבנו מלא עד גדותיו בשמחת הרב שליט"א וביתו החשוב והיקר לנו כל כך, יחד עם שמחתנו האישית על הצלחת המבצע הגדול של הוצאת הספרים ברגע האחרון ממש.

כשפגשנו את התורם הנ"ל בחתונה וסיפרנו לו את הקורות עימנו "בזכותו" הוא התרגש מאוד, הוא שיתף אותנו בכך שמור"ר הינו 'שותף מלא' בחייו, ובכך ש'על פיו ישק כל דבר'. בסיום דבריו אמר לנו משפט שהמחיש לנו היטב את סיבת כל עמלנו, הטעמה נוספת במשמעות עיסוקנו היומיומי מזה כמה שנים ארוכות ומלאות מעש בדברי מורנו ורבנו הגדול שליט"א: "אני חייב לרב את חיי הרוחניים והגשמיים כאחד"

הרב אריה מוסבי והרב מרדכי זר שליט"א מבקשים לסיים את השיחה עמם בדברי תודה "לכל העוזרים והמסייעים לנו במלאכת הקודש". ראש וראשון לכל דבר שבקדושה ידידנו היקר רבי משה מירל הי"ו מנהל המוסדות בארץ הקודש, שלמרות כל עיסוקיו הרבים, בכל עת אשר אנו פונים אליו עבור צרכי המכון הוא מקדיש מזמנו ומחוכמתו למעננו. במקביל לו: רבי חנניה שושן הי"ו המנהל את מוסדות הרב בצרפת. אשר הוא האיש שמקשר בינינו לבין כבוד הרב שליט"א, ואף הוא מסייע לנו ברוחב לב ונפש חפה, וחכמתו ועצתו לנו לעזר פעמים רבות. וכן ברכה רבה לאיש העשייה רבי יעקב עזרא הי"ו חבר הנהלת המוסדות, שאף הוא מקדיש מזמנו ומכוחותיו להצלחתנו, וכל פעילותנו הענפה נזקפת לזכותם.

הם חותמים בתפילה "שנוזה גם הלאה לסיעתא דשמיא הגדולה שملווה אותנו בכל מעשינו ועיסוקנו בתורת הרב שליט"א. שלא תצא תקלה מתחת ידינו לעולם. ברצוננו להדגיש כי את הכוח והרצון לעמוד במשימות אלו שואבים אנו ממור"ר שליט"א, אשר מסירות נפשו וחריצותו המופלאה עומדים לגד עינינו כל העת, ובכל פעם מתפעלים אנו מחדש מגודל עוצם רצונו וחשקו להפיץ את תורת ה' ברחבי העולם. דבר זה והעידוד וההתעניינות המרובה של הרב במעשה ידינו נוסכים בנו כוח להמשך הדרך."

ומעל לכל: לסיעתא דשמיא המלווה כל ספר מראשיתו ועד לאחריתו ממש.

בערב ראש חודש אלול תש"ע נערכה חתונת בנו של מור"ר שליט"א. רצון קודשו של הרב היה שיצא ספר לכבוד החתונה ועל כן עמלנו מספר חודשים קודם ליום השמחה הגדולה על הספר "אוצרות דוד" ב' חלקים בכדי שיצא לחתונה.

אחרי שקיבלנו את אישורי הרב בכל הנושאים - תוכן, גרפיקה וכד' ירד הספר בעז"ה לדפוס. כשבוע לפני החתונה קיבל לידי את ה'העתק שמש' (דוגמת הדפסה אחרונה לפני הדפסה) ועבר עליו שוב. בינתיים עבר הספר אל השלב הסופי של לוחות הדפוס בהיותו מוכן להדפסה. לפתע הבחין הרב ששמו של תורם חשוב ממקסיקו אינו מוזכר בספר - כאות הכרת הטוב על תרומתו הקבועה למוסדות. על אתר הגיע טלפון בהול ממור"ר לעצור את ההדפסה ולהכניס את שם התורם. מיד ניגשנו לדפוס, ובעל הדפוס ששמע את הבקשה הודיע כי מאחר ועבור הכנת לוחות חדשים נדרש עוד זמן ארוך - הוא מסיר את התחייבותו המוקדמת להדפסה בזמן שנקבע מראש.

בעזרת ה', באותו יום, לאחר השתדלותה המאומצת של הגרפיקאית, קיבלנו לוחות חדשים ובעל הדפוס נתן את הסכמתו להכניס את הספר. למחרת בבוקר, כמחצית השעה לאחר ששבנו מבית הדפוס למשרדי המכון, קיבלנו שוב טלפון בהול והפעם מבעל הדפוס אשר סיפר שיש תקלה.

התברר שהפעם היה זה דווקא הגוי שעובד על הלוחות ומכנים להדפסה ששם ליבו לכך שהעמוד הראשון בשני החלקים זהה! גם בחלק השני של הספר הופיעו המילים "חלק א'".

תחושתנו היתה שכעת כבר איחרנו בוודאות את הוצאת הספר בזמן - לקראת החתונה. צר היה לנו על כל המאמצים שהושקעו במהלך החודשים האחרונים אך יותר מכך הצטערנו על כך שלא מתאפשר לנו למלא את רצון הצדיק, רבנו הגדול שליט"א, לקראת חתונת בנו החשוב שליט"א.

התקשרנו בלב כבד לרב כדי לעדכנו בהתפתחות העגומה, באיזה שלב נמצא הספר, ואת הקורות אותנו עד כה.

הרב שליט"א חיך ועודדנו ברוגע אין קץ שבעזרת ה' לחתונה הספרים יצאו לאור בטוחים בכוח זיכוי הרבים וסמוכים על דבריו של הרב עשינו כל שביכלתנו,

לשמוע עוד ועוד מהסיפורים שמסופרים מכלי ראשון, על הנהגותיו בקודש ועל ראייתו המיוחדת למרחקים, על דרכיו הייחודיות בקירוב אחיו היקרים והאהובים, על השמחה השורה לאחר ההתייעצות עמו, שמחת התרת הספיקות שלעיתים קרובות נראית כמעל לטבע ממש.

מעל לכל ישנו צמאון אדיר לסיפורים שאותם מספר הרב בעצמו כהמחשות ומשלים לרעיונות העמוקים שבתוך שיחותיו ודרשותיו.

עם הקמת המכונים התבקשו ראשיהם על ידי הרב שליט"א ללקט מתוך שיחותיו ומאמריו את הסיפורים הרבים שנאמרו מפיו, לרכזם למקום אחד במטרה להוציאם לאור עולם. מטרת הרב בכך היא להראות לכל שבכל דבר ודבר ישנה השגחה פרטית מלמעלה, ואין מקרה בעולם, אלא הכל נעשה באופן המדוקדק ביותר ואף אם לפעמים אין זה נראה לעין, אך המתבונן היטב בדרכי ה' יוכל לפעמים לעמוד על רוב טובו וחסדו עימנו.

המלאכה המיוחדת הזאת נמסרה לשלוחה שבקריית ספר והרב זר מתאר את אופי עבודתו: "כדרכו של הרב בשיחותיו לראות בכל מקרה ומקרה את יד ה', כך אנו בעבודתנו זו השתדלנו להביא ולהראות בכל מעשה ומקרה את רצונו וידו של ה' יתברך". על מלאכת קודש זו הופקדה הגב' מ. קרבל תחי' אשר ידיה רב לה בכתיבה ובעריכה, ובכישורן רב והבנה רבה היא פועלת ויוצרת ספר זה אריח על גבי לבינה. בתחילה היה צורך לעבור על כל החומר של השיחות שנכתבו במשך שנים רבות וללקט מתוכם את כל הנדרש. לאחר עבודת מיון של מספר חודשים החלה גב' קרבל בזריזות וביעילות רבה להעלות ע"ג הכתב שני כרכים עבי כרס של סיפורים ומסרים שנאמרו בשיחותיו של הרב שליט"א.

שלב העריכה הראשוני של ספרים אלו הסתיים בעז"ה, וכעת שוקדת העורכת להביא את החומר לבהירות וסדר כמיטב יכולתה, ובחשדי ה' הרבים אנו תקווה שספר זה יראה אור בקרוב.

כשגוי מחפש את חלק ב'

והנה סיפור לסיום, הרב מוסבי מספר כהמחשה ל... הרבה מאוד. להכרת הטוב של הרב, למאמצים המושקעים בהוצאת כל ספר

בשיחות עם חברי המכון בקרית ספר ניתן לראות את חרדת הקודש שאותה מייחסים הם לדברים הנערכים על ידם. אחד מתחומי ההתמקדות בשלוחה זו של המכון הינה בתרגום דברי הרב מהשפות השונות שבהן נישאו ברחבי העולם – ללשון הקודש וכן להיפך – תרגום לשפות השונות שבהן מבקשים אנשים מרחבי העולם כולו לקנות חכמה מהדברים שנאמרו על ידי הרב. כמו כן הם עורכים את סיפורי ההשגחה הרבים שסופרו על ידי הרב שליט"א ובעוד נושאים הכרוכים בתורת הרב ובזיכוי הרבים שלו בכל העולם. התמקדנו שם בנקודת מבטן של הנשים העורכות - נשים מומחיות בתחום העריכה, התרגום והלשון. הגב' ע. רוזנהן מתרגמת מאמרים מעברית לאנגלית, הגב' ה. חן - מתרגמת ועורכת מעברית לצרפתית, הגב' ש. אפרתי מתרגמת לספרדית את ספר "פחד דוד" ועורכת הגהות על עוד ספר אחר, הגב' י. פלדמן אחראית על הגהת השיחות על פ. שבוע ועוד, וכן על סידור 'הארכיון' באופן ידני כולל סריקה למחשב. הארכיון כולל את כל השיחות של הרב שליט"א על פ. שבוע, מועדים, עניינים שונים וכו'. הגב' מ. קרבל עורכת לשונית המתמקדת בפרויקט עריכת ספר הסיפורים על מו"ר שליט"א, וכמו כן הגהה בשפה העברית של ספרים אחרים.

האחריות מחייבת

הן אמנם מומחיות ידועות שם וניסיון, אולם תנאי-הסף הראשון שהוצב לפני כניסתן למכון היה עובדת היותן בוגרות הסמינרים החשובים בארץ ובעולם, נשים שספגו לתוך עולמן הרוחני את אורח החשיבה המוסרי-תורני, כאלה היודעות לאמוד נכונה את ערך המרגליות המתורגמות על ידן, להתפעל מהתוכן ולהתייחס אליו באחריות הנדרשת. על אותה חרדת קודש עמדנו כשביקשנו לשמוע מהם האתגרים שניצבים בפניהן, מהשלב הראשון ועד האחרון. התשובות העניקו לנו תמונה מעניינת על הדרך, אך גם על צורת החשיבה כולה. הגב' ה. חן (תרגום לצרפתית) מקדימה ומזכירה שלפני הכל יש להבין היטב את דברי הרב בכל עומקם. השלב השני הוא למצוא את המילים הכי מתאימות, אותן שמביעות את הרעיונות ביחד עם רוח אמירת הדברים הייחודית לרב שליט"א. נעשית השתדלות לבחור במילים גבוהות, כדי שהכתיבה תהיה בסגנון יפה, תוך כדי שימת דגש על נקודת מבטו של הרב. לפעמים אנו עורכים דברים שנאמרו בארץ מסוימת וכעת יש צורך להתאים את השיחות הללו ליהודים המתגוררים בצרפת או לדוברי צרפתית, על מנת שתהיינה מובנות ומקובלות יותר, שתופק מהן מלוא תועלת. הגב' ש. אפרתי (תרגום לספרדית) מציינת

הכוונה היא לפשטות וענוותנותו הרבה של הרב שליט"א. מי יוכל להעז ולשנות מסגנון דיבורו של הרב, שבו בולטת לאורך כל השנים והדרשות ההדגשה שמתוך ההכרה כי הוא הינו אך ורק 'שליח' - שליחו של הקב"ה בעולם, וכל אשר פעל וברך ונתקיימו ברכותיו - הכל בזכות אבותיו הצדיקים

גם היא את הצורך בהבנת עומק דברי הרב, להתחבר באופן מלא לסגנונו העשיר והייחודי.

חשוב מאוד שהרעיונות של הרב שליט"א יישארו ברורים בתרגום למרות שלא תמיד זה קל ופעמים רבות צריך לחזור על הטקסט שוב ושוב ולהגיהו מספר פעמים. קורה שביטוי 'גבוה' נשאר כך בספרדית אבל מיד אחרי זה מופיע הסבר 'פשוט' כדי להבהיר את המסר לקוראים.

היא מספרת גם על אתגר טכני בתרגום הדברים (ברוך ה' התרגלנו לזה ברבות הזמן) מחמת העובדה שהספר במהדורתו העברית מופיע בעיצוב של שני טורים - עמודות בכל עמוד, "דבר שמקשה מאוד על התרגום". הגב' ע. רוזנהן (תרגום לאנגלית): חשוב לי מאד שהתרגום לשפה האנגלית יהיה ברור וקולח. אני משתמשת בביטויים ידועים, כדי שהדברים יהיו מעניינים ונעימים לקרוא. בעת התרגום, חשוב מאוד למצוא את המילה, ההגדרה, והביטוי הנכונים בשפת האנגלית. לשם כך, אני נעזרת רבות בתוכנה ובאוצר המלים שבמחשב. כשאני מתקשה בהבנת מילה מסוימת, או רעיון בשפת העברית, אני נעזרת בנשים הישראליות המוכנות לעזור בכל עת.

הגב' י. רוטמן (הגהות וסידור הארכיון): הכתבים מגיעים אלי לצורך ההגהה כשהם ערוכים ובדרך לא נדרשים יותר מאשר תיקונים קלים, אולם דווקא משום כך הקו המנחה אותי בעבודתי הוא להשתדל שהשיחות יהיו בסגנון קריא וברור ושווה לכל נפש. האתגר הגדול הוא לוודא שהחומר התורני - שעל הגהתו אני מופקדת - יצא ממכון ההוצאה לאור כשהוא ברי ונקי ללא רבב, ללא טעויות דקדוקיות, לשוניות וסגנוניות. חשוב שהחומר יהיה מובן לציבור, תוך שמירה על סגנונו של מו"ר והקפדה על שפה נכונה ובהירה. גם עבודת ארגון הארכיון כרוכה בקושי גדול מאוד - לתמצת מאמר שלם (עמוק ורחב) במשפטים ספורים. לאחר מכן יש

לציין זאת על גבי מדבקה ולשמור בארכיון. לצורך כך יש לקרוא את המאמר במהירות ולמצוא משפט קולע ומקיף.

פנינים מתוך הים הגדול

הגב' מ. קרבל (עריכה לשונית, סיפורים, והגהות) מצביעה על האתגר הגדול שכרוך בעריכת ספר סיפורים אשר יסקר רבים מפועליו המופלאים של מו"ר שליט"א. איך מגיעים לאותם סיפורים? אנחנו שואלים והגב' מ. עונה בהרחבה: ראשית - נדרשתי למצוא בתוך ים דברי תורתו את סיפורי האישיים המעידים על גדלותו בתורה ועל צדקותו הרבה בגמילות חסדים ובקירוב ליבות עם ישראל לאביהם שבשמים בכל העולם כולו. דברי התורה מהם נלקט החומר כללו כתבי יד רבים, ספרים שיצאו כבר לאור (דוגמת "פחד דוד", ועוד ספרים שנמצאים בשלבי עריכה) וכמו כן נעזרתי בעדויות תלמידיו ומכריו לגבי סיפורים מסוימים. לאחר מכן עברתי לשלב הכתיבה - תוך שימת דגש מיוחד על שמירת סגנונו המיוחד של מו"ר שליט"א.

ייחודיות ומיוחדות

את ההתייחסות הזאת, לסגנונו המיוחד של הרב שליט"א, שמענו מפי כל העורכים. זה מחייב הבהרה - "מה כוונתכם? מהו אותו סגנון מיוחד שעליו מדברים כל העורכים?" הגב' קרבל מתנדבת להסביר: הכוונה היא לפשטותו וענוותנותו הרבה של הרב שליט"א. מי יוכל להעז ולשנות מסגנון דיבורו של הרב, שבו בולטת לאורך כל השנים והדרשות ההדגשה שמתוך ההכרה כי הוא הינו אך ורק 'שליח' - שליחו של הקב"ה בעולם, וכל אשר פעל וברך ונתקיימו ברכותיו - הכל בזכות אבותיו הצדיקים. מו"ר טורח להדגיש בכל עת שאין לו משל עצמו מאום - כי אם רק בזכות אבותיו ובזכות האמונה האיתנה שקיימת בעם ישראל ותפילתם לבורא - בזכות כך הם זוכים לראות גדולות ונצורות. אני משתדלת מאד לשמור על שפה קולחת וזורמת - כפי דרכו של הרב, כדי שהדברים יובנו לכל רובדי העם ויזכו לקרבם לאביהם שבשמים - בד בבד עם שמירה על שפה עשירה המכבדת את מעשי הרב ואת פועליו הגדולים.

יד מכוונת

בתוך הדברים עלתה וצפה כמאלהי ההבנה שכל אחד ואחד מחברי המערכת אוצר בליבו סיפורים אישיים הקשורים לכתיבה - הצלחות מיוחדות, סיעתא דשמיא מיוחדת בכתיבה וכדומה. ביקשנו מהם לשתף אותנו ואת ציבור הקוראים בסיפורים אלו ונדהמנו משטף הדברים, הנקודות שבהן נזקקות הן לאותה סיעתא דשמיא ואף ראוות אותה בעיניהן. הגב' ה. חן מדברת על כך שהתפקיד הזה

המלא מנקודות מבט שונות, אשר אימתו את פרטיו המופלאים.

סיפוריו של מו"ר מרחבי העולם – הרחיבו מאד את אופקיי – הכרתי שמות מקומות וקהילות אשר שמעם מעולם לא נודע לאוזניי ועל כך תודתי למו"ר.

סיפור מעניין ארע עימי – באחד הימים שמעתי שבעיר מונטריאול שבקנדה נערכו פרעות ביהודים ואחד ממוסדות הקהילה, בית הספר "יבנה" נפגע אף הוא. הדבר לא אמר לי מאוס, אך כאב לי לשמוע על עמנו הסובל מאנטישמיות בגולה. למחרת היום – בשעות העבודה ערכתי סיפור מסוים המספר על בית הספר "יבנה" במונטריאול שבקנדה... התרגשתי למראה צירוף המקרים וחשתי השגחה פרטית בעבודתי, שהנה הסיפורים אותם אני עורכת – דנים במציאות ממשית והם מוחשיים לגמרי."

ואיך אפשר בלי? גם הגב' קרבל תורת את חלקה בציון העובדה לפיה "מהרגע שבו התחלתי לעבוד במכון, בעוברי על דברי תורתו של הרב, התחזקתי רבות באמונה ובבטחון". באמתתה שמורה המחשה מדהימה: דבר מופלא ארע עימי שהחומר עליו עברתי בחיפוש אחר מעשי הרב – דן בכל פעם בדיוק בחג הקרב לבוא, כך ארע שלפני פורים – השיחות עליהן עברתי (באופן מקרי, ובלי לתכנן זאת מראש) היו על מגילת אסתר ונס פורים, לאחר מכן – לפני חג הפסח – נשלחו לי משמים שיחות חיזוק בעניין הפסח, כך בספירת העומר, שבועות ובין המצרים, והדבר היה לפלא ממש בעיניי.

השגחה פרטית ממבט אישי

באמתתה של הנשים היקרות הללו מצויים גם סיפורי השגחה פרטיים, כאלה שמוגדרים אפילו כ'ניסים' קטנים ואישיים בתוך כסוי ה'טבע'. סיפורים שיהיו שלא יבחינו בהם בתוך שגרת החיים. אך לא הן, לא מי שעוסק בתורת הרב שכל כולה פקחת העיניים בראיית השגחת ה' על בראיון, הנהגותיו את עולמו בפרטי פרטים.

הגב' ש. אפרתי מבקשת שנדע כי ביכולתה להעיד שהיא רואה 'השגחה פרטית' מיוחדת לגבי הנושאים שבהם היא עוסקת. אני רואה התאמה מדהימה בין הנושא שבו אני עוסקת לבין המאורעות שקורים באותו הזמן. בבין המצרים שעסקתי בדיוק בנושא "בין-המצרים" ובנושא "החופש" היה זה בחופש.

הנה עוד דוגמא אופיינית: כשבני היקר חיפש "ישיבה-קטנה" היה הנושא שבו עסקתי באותה העת - "הוי גולה למקום תורה"... לבסוף ראינו את התממשות הרעיון באופן מלא יותר מששיערנו, שכן בני שיחי התקבל לישיבה מצוינת בעיר אחרת למרות שבעירנו לא חסרות ברוך ה' ישיבות. הודות לכך שעסקתי באותו הזמן בעניין זה, יכולתי להעריך את החשיבות שבדבר (שעד אותו רגע לא היתה ברורה לי).

היה אצלינו בקהילה סיפור שבן קם באביו (שהוא לא רק אביו אלא רב ומנהיג

**ראיתי פעמים רבות
שתפילה קצרה, לסיעתא
דשמיא - בזכות הצדיקים
הקדושים הרב חיים
פינטו, הרב משה אהרון
פינטו זיע"א - היא יעילה
ועוזרת בכל מצב.**

**מהרגע שבו התחלתי לעבוד
במכון, בעוברי על דברי
תורתו של הרב, התחזקתי
רבות באמונה ובבטחון**

חדש מלא ישן" גדושים בחכמה ובדעת ה' – מחד גיסא, וערוכים ברורים ובהירים לכל קורא – מאידך גיסא.

במסגרת עבודתי במכון אני מתוודעת לשיחות רבות של הרב שליט"א, כאמור בנושאים רבים ומגוונים, ולצורך ההגהה וכן לצורך הארכיון עלי לקרוא בעיון את השיחות והמאמרים. הקריאה משפיעה עלי רבות ומחזקת אותי (כפשוטו) בעיקר בשני מסרים עיקריים החוזרים על עצמם שוב ושוב: א. אמונה אמיתית בבורא עולם שהוא עשה - עושה - ויעשה, ומשגיח עלינו בהשגחה חפרטית מיוחדת. ב. חיוב האדם לבצע את תפקידו בעולמו, לעלות ולהתעלות כל הזמן – ולא לשקוט על שמריו. אני חשה זכות לעבוד במקום כזה, העיסוק בכתבי הרב מעלה ומרומם... וממש מחייב לשאוף ולהתקדם ולא לעמוד במקום!

הגב' ה. חן: מחייבת כמתנצלת על חזרתה שוב על דברי קודמותיה ש"הרעיונות המרוממים שמובאים בשיחות הרב משפיעים עלי באופן מוכח. תוך כדי ההאזנה וכתבת דבריו אני נחשפת לאוצרות עצומים של השקפה, עם דגש מיוחד על אמונה ובטחון בד' יתברך, שתמיד היתה כוח מאפיין בקרב חכמי מרוקו. ההשקפה הזאת, שאותה אני משתדלת להעביר על ידי עריכתי את ספרי הרב שליט"א, משפיעה על חיי היום יום שלי עצמי באורח מעשי ביותר. אני מוצאת עצמי לפתע מגיבה במקרה מסויים באופן שונה לחלוטין מהדרך שבה הייתי רגילה להגיב מקודם. לאחר מעשה אני מבינה לעיתים קרובות עד כמה התחזקה אמונותי האישית בבורא העולם והשגחתו על עולמו."

הגב' מ. קרבל נרגשת מעצם העיסוק בנושא, היא מספרת בהרחבה כיצד "במהלך הכתיבה אני חשה בסייעתא דשמיא מיוחדת. פשוט הדברים נוגעת ללב ומסייעת על ניסוחם הקולח, פעמים רבות מצאתי סיפור מסויים אשר נכתב על ידי אנשים שונים אשר נטלו בו חלק – ובכך השלימו לי את הפסיפס

דורש ריכוז גבוה מאוד. כשמוגעים לעבודה, צריך לרוקן את הראש מהדאגות האישיים כדי לאפשר מקום למחשבה ועיון. פעמים רבות אנו חשים 'סיעתא דשמיא' מיוחדת, שהמילים הנכונות נמצאות בקלות יתירה, כאילו איזה 'מלאך' טמיר ונעלם הורה לנו מה ואיך לכתוב. כנראה שזכות הרבנים החשובים של משפחת "פינטו" זכות זיכוי הרבים שהיא התועלת העיקרית של ספרי הרב, עומדות לנו לזכות ולסייעתא דשמיא. נציין גם כן שהעבודה במשרד מאפשרת לנו להיעזר אחת מהשנייה, כאשר כל אחת מצטיינת בתחום מסוים – הפרגון המיוחד הזה עוד עוד פן חשוב ונכבד של אותה סיעתא דשמיא.

הגב' ע. רוזנהן מחזקת את הדיבור על הצורך בהגשת הדברים בצורה הנכונה ביותר והסיעתא דשמיא אותה היא רואה בכך – בזכות הצימאון הגדול לתורת הרב. בעבר, הקשבתי הרבה לקלטות של רב מסוים בארה"ב. הוא דבר באנגלית בשפה עילגת, וציטט פסוקים לרוב. מכך למדתי שחוף מרוח הדברים המועברת לקורא, יש למסור את דברי התורה בשפה יפה ועשירה, שאז הם מתיישבים על לב השומע/הקורא.

הגב' י. רוטמן משתפת ברזי הכנת הארכיון: קשה מאוד לתמצת מאמר שלם, עמוק ורחב, במשפטים ספורים שאותם מציניים אחר כך על גבי מדבקה – ושוברים בארכיון. יש לקרוא את המאמר במהירות ולמצוא משפט קולע ומקיף ולכן נדרשת סייעתא דשמיא מיוחדת. ככלל, ראיתי פעמים רבות שתפילה קצרה, לס"ד – בזכות הצדיקים הקדושים הרב חיים פינטו, הרב משה אהרון פינטו זיע"א – היא יעילה ועוזרת בכל מצב.

השפעה אישית

אם השאלה הקודמת גררה שטף של תשובות מעוררות התפעלות, הרי שהשאלה הבאה פתחה סכר של ממש, בהתרגשות עזה העלתה כל אחת ושיתפה בסיפוריה האישיים - כמענה לשאלה האם הן חשו שלכתיבה והעיסוק בדברי הרב היתה השפעה אישית על חייהן הפרטיים?

הגב' ע. רוזנהן: בעת הכתיבה והעיסוק בתרגום אני מתעמקת בתוכן הדברים ומקבלת חיזוק עצום מדברי הרב. אני באמת מעריכה את הדברים שעלי לתרגם. אם רוצים שדברינו יכנסו ללבבות הקוראים עלינו להכניסם תחילה ללבנו. אני חשה שהתרגום מקבל עוצמה אחרת כאשר אני בעצמי משתדלת לקחת לקח ממה שאני קוראת ומתרגמת. הגב' רוזנהן מוסיפה עוד נקודה מעניינת: כבוד רב מיוחס לדברי הרב במקום העבודה, זה מאד מועיל לאיכות העבודה.

הגב' י. רוטמן מציינת את החובה לדייק במקורות הרבים אותם מביא הרב שליט"א בשיחותיו. זה פותח בפני צוהר לאוצר בלום של מדרשים, מאמרים ואגדות חז"ל בכל מקצועות התורה, בכל פעם אני מתפעלת מחדש מכך שהכל שזור ומשולב בפשטות בשיחות הרב שליט"א – שהן בבחינת "כלי

מכון 'פניני דוד' - סניף ראשי בבנין המוסדות בירושלים

פעילות המכון

א' - ריכוז של כל פעילות המכון. ב' - ארכיון שיעורי הרב. ג' - ארכיון כתבי יד מו"ר שליט"א - חידושים ודברי תורה שנכתבים על ידי הרב - בעיקר בטיסותיו הארוכות ברחבי תבל לזכיו הרבים. ד' - עימוד והוצאה לאור של עלון השבועי "פחד דוד". ה' - ארכיון כל עלוני פרשת השבוע "פחד דוד". ו' - עריכה והוצאה לאור של ביטאון "בחצרות החיים" היוצא לאור פעמיים בשנה לקראת חג הפסח והימים הנוראים. ז' - עריכת קלטות-הטייפ, המרת הקבצים לפורמטים דיגיטליים (WAV ו MP3) חיתוך וניקוי רעשים וכדומה. ח' - הפצת שיעורי הרב ב-DVD ו-CD בכל השפות לכל רחבי העולם - עברית, ספרדית, צרפתית, אנגלית. ט' - ארכיון התמונות מפעילות הרב והמוסדות בארץ ישראל ובעולם.

חברי המכון בירושלים

הרב **יוסף פרץ** - מייסד המכון מעמד את ספרי הרב ואחראי על ביקורת תוכן הספרים והבאתם לדפוס. הרב **אריה מוסבי** אחראי על פעילות המכון ואחראי ראשי על כל הפעילות מול עורכי שלוחות המכון והדפסת הספרים העלונים השיעורים וכו'. הרב **בנימין כהן** עורך עלון "פחד דוד". הרב **יוסף שלום יוסף** מחלקת מולטימדיה עריכת שיעורי הרב באודיו ווידאו.

ספרים שיצאו לאור

"פחד דוד" עה"ת ד' כרכים מהדורה שלישית.

מוכן לדפוס: פחד דוד מועדים מהדורה שלישית. "פחד דוד" "שערי המידות" מהדורה שלישית.

בשלבי עריכה: "משכיל לדוד" עה"ת, "פחד דוד" הגדה של פסח, אנשי אמונה סיפורים על שושלת פינטו.

אשדוד

פעילות המכון

עריכת שיחות של מו"ר באשדוד

חברי השלוחה

הרב **אבנר רווח:** ראש כולל באשדוד עורך שו"ת עם מו"ר בשיתוף אברכי הכולל על התורה ועל הש"ס (אוצרות דוד). הרב **בנימין תורג'מן** עורך את שיחות הרב שניתנות באשדוד דרך הטלפון ובהיכל הכולל והישיבה.

ספרים שיצאו לאור

אוצרות דוד עה"ת חלק א'. **אוצרות דוד** על הש"ס חלק ב' **בשלבי עריכה:** **אעירה השחר** עה"ת, **אוצרות דוד** חלק ג'.

קרית ספר

הרב **מרדכי זר** - מנהל שלוחת קרית ספר עורך ספרי הרב לאחר שכתוב השיעורים.

פעילות המכון

א' - עריכת שיחות הרב מההקלטות. ב' - תרגום כל ספרי הרב לאנגלית, צרפתית, ספרדית. ג' - סריקת כל כתבי היד של מו"ר ושמיירתם במאגרי המכון בירושלים

בשלבי עריכה

כרם דוד - 'פרקי אבות' צרפתית, **פניני דוד** - עה"ת ה' כרכים בעברית, **פניני דוד** - עה"ת באנגלית, צרפתית וספרדית. **פניני דוד** - 'מועדים' באנגלית, צרפתית וספרדית. **פחד דוד** - 'שערי המידות' אנגלית צרפתית וספרדית

ניו יורק

הרב **ישראל מסינגר**

מפעילות המכון

עריכת שיחות הרב מאנגלית

יצא לאור ספר "**כרם דוד**" על פרקי אבות ובעזרת ה' עומד לצאת ספרים על התורה.

של קהילה שלמה) ובאותו הזמן ממש שזה התרחש עסקתי בתרגום קטע שמדבר בדיוק על אותו הנושא ואפילו צילמתי את הדף והראיתיו לאנשים. כולם התפעלו מאוד מהבהירות הגדולה שהיתה בדרך הצגת הדברים על ידי הרב בזמן אחר, במקום אחר ובלי קשר אלינו.

לאחת מחברותי הציעו עבודה במשרד כלשהו היא התלבטה רבות האם לקבלה מאחר ועובדים שם גברים ונשים יחד. היא שאלה אותי מה דעתי על כך. לא היססתי, בדיוק באותו הזמן עסקתי בהגהה של דברים מתורת הרב שליט"א על אותו הנושא, זה העניק לי את כלים להדריך אותה, לה זה העניק את הכלים להתמודדות עם המציאות בפועל במה שגם היא ציינה כהשגחה פרטית מופלאה שזומנה לה בעת בה נזקקה לה באופן מיוחד.

הגב' מ. קרבל משתפת אותנו בשני סיפורים אישיים שאירעו עימה "בזכות צדיקי משפחת פינטו": הראשון אירע בעיצומו של חורף תש"ע. באחד הימים, בעומדי בתחנת האוטובוס המתנתי לאוטובוס שמשום מה התעכב בעת שהייתי לחוצה מאוד להגיע ליעד כלשהו. ידעתי שאם לא יופיע בתוך 5 דקות - אאלץ לקחת מונית למחוז חפצי, כיון שלא יכולתי בשום אופן לאחר תוך כדי ההמתנה בתחנה עבר במקום יהודי שאסף צדקה ובידיו - פנקס קבלות לתרומה של שקל אחד. הדבר מצא חן בעיני. שהנה, אנשים רבים "דחפו" ידם לכיס ושלפו שקל בודד מבלי לחשוב פעמיים, וכך פרוטה לפרוטה הצטרפה לחשבון גדול... באותם ימים כבר עבדתי במכון, ועלה בדעתי - בהשפעת חומר העבודה בו עסקתי, בדברי הרב בחיזוק האמונה - שצדקה במצבי - לבטח תפעל לטובה, מיד שלפתי שקל ונתתי ביד היהודי אשר מיהר לתלוש עבורי קבלה. אמרתי לו שאין לי צורך בכך, אך הוא התעקש ונתנה לי. בליבי הרהרתי שבזכות מצות הצדקה ובזכות ר' חיים פינטו זי"ע"א אוזכה והאוטובוס למחוז חפצי יופיע, לאחר מכן נפניתי להביט בקבלה שבידי - ומה מאד השתוממתי לגלות כי תרומתי היתה עבור מוסדות - ע"ש המלוב"ן ר' משה פינטו זי"ע"א...

עודני משתוממת, חלפה דקה, והאוטובוס הנצרך הופיע בתחנה ... אותה קבלה מלאת משמעות של אמונה נשמרה ביד הגב' קרבל והיא מציגה אותה כעת לכל המעוניין. "שגם אחרים יתחזקו באמונה בכח התפילה והצדקה, בידיעת ההשגחה הפרטית על האדם גם ברגעים הקטנים של החיים".

הסיפור השני אירע בחודש כסלו תשע"א. בביתי נרכש מכשיר חשמלי חדש, אולם מסיבה לא ברורה - לא הצלחנו להפעילו כנדרש. לאחר מאמצים וניסיונות אין ספור - טרם התייאשנו מהפעלתו - חשבתי בליבי שהריני תורמת 20 דקות מזמני עבור עבודת הקודש במכון, ובזכות כך- זכות צדיקי משפחת פינטו תעמו לנו והמכשיר יחל לפעול. הדבר לא יצא כלל מפ', והנה - המכשיר נדלק והחל לפעול כנדרש... ■

▼ שיעור בישיבה הגדולה גייטסהד שבה למד מו"ר בבחרותו ▼

▲ שיעור בישיבת נצח ישראל סונדרלנד שבה למד מו"ר בצעירותו ▲

▲ דינר להחזקת כולל אברכים בעיר רעננה ובירושלים תחת הנהגת רבי רפאל פינטו שליט"א ▲

שמחת נישואי ר' משה אהרן יאשיהו פינטו הי"ו

שמחת נישואי ר' משה אהרן יאשיהו פינטו הי"ו

מוסדות

"פניני דוד" ירושלים

רחוב בית וגן 8 ירושלים
ת.ד. 16253 ירושלים 91162
טלפון: 02-6433605
פקס 02-6433570
jerusalem@hpinto.org.il

מוסדות

"אורות חיים ומשה" אשדוד

רחוב האדמו"ר מבעלזא 43 אשדוד
טלפון: 08-8566233
פקס: 08-8521527
ashdod@hpinto.org.il

מוסדות

"אור חיים ומשה" פריז - צרפת

Ohr Haim Ve Moche
rue du Plateau - 75019 Paris - France ,32
Tel: 01 42 08 25 40 - Fax: 01 42 06 00 33
e-mail: hevratpinto@aol.com

מוסדות

"חברת פינטו" ליון - צרפת

Hevrat Pinto
Lyon - Villeurbanne
bis, rue des Mûriers - 69100 Villeurbanne - France 20
Tel: 04 78 03 89 14 - Fax: 04 78 68 45
e-mail: hevrat.pinto.vlb@free.fr

מוסדות

"חברת פינטו" ניו יורק

New York • Chevrat Pinto
West 78th St. - New York NY 10024- U.S.A 207
Tel: 1 845 426 1276 - Fax: 1 845 426 1149
e-mail: hevratpinto@aol.com

מוסדות

"חברת פינטו" לוס אנג'לס

Los Angeles • Pinto Torah Center
West Pico Boulevard - Los Angeles CA 90035 - U.S.A 8660
Tel: 1 310 271 7883
e-mail: pinto.center@gmail.com